

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ОСВІТИ
«НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР «БЕРЕГІНЯ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

**КНИГА
ВНУТРІШНЬОГО
МОНІТОРИНГУ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

2025-2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

**ВИКОНУЮЧОЇ ОBOB'ЯЗКИ ДИРЕКТОРА
*Маркова Любов Антонівна***

Книга розпочата: «01» вересня 2025 року

Книга закінчена: «__» _____ 2026 року

ВКАЗІВКИ

ДО ВЕДЕННЯ КНИГИ ЗАПИСІВ НАСЛІДКІВ ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ

- + Залежно від кількості вчителів у загальноосвітньому навчальному закладі можуть вестися одна чи кілька книг. Книги ведуться окремо директором і заступниками директора загальноосвітнього навчального закладу.**
- + Книга призначається для записів, які робляться під час відвідування уроків та позакласних заходів.**
- + Записи ведуться в довільному порядку залежно від мети й виду контролю.**
- + У разі виконання запису висновків і вказівок за наслідками внутрішнього контролю машинописним способом або за допомогою комп'ютера, аркуші із записами нумеруються підписуються директором школи і скріплюються печаткою. У кінці року всі аркуші прошнуровуються, підписуються директором загальноосвітнього навчального закладу та скріплюються печаткою.**
- + Книга запису висновків і вказівок за наслідками внутрішнього контролю є офіційним документом, зберігається відповідно в директора і заступників директора загальноосвітнього навчального закладу, а після її закінчення здаються в архів. Термін зберігання цієї книги - 5 років.**

АЛГОРИТМ ПІДГОТОВКИ ДО ВІДВІДУВАННЯ УРОКУ (підказки та пояснення)

**ОБ'ЄКТИ ВНУТРІШКІЛЬНОГО КОНТРОЛЮ
ОСНОВНІ ПРЕДМЕТИ ВНУТРІШНЬОШКІЛЬНОГО
МОНІТОРИНГУ**

**ОСНОВНІ ФОРМИ СУБ'ЄКТНОГО КОНТРОЛЮ
ОСНОВНІ МЕТОДИ КОНТРОЛЮ
ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ
ОРІЄНТОВНА ПРОГРАМА ВНУТРІШНЬОШКІЛЬНОГО
КОНТРОЛЮ
ПЛАНУВАННЯ КОНТРОЛЮ
КОНТРОЛЬНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ**

**АЛГОРИТМ ПІДГОТОВКИ ДО ВІДВІДУВАННЯ УРОКУ
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВЧИТЕЛЯ ПІСЛЯ ВІДВІДУВАННЯ ЙОГО
УРОКУ
ПАМ'ЯТКИ ДЛЯ САМОАНАЛІЗУ ВЧИТЕЛЕМ УРОКУ**

Об'єкти внутрішкільного контролю

1. *Навчальний процес*

Виконання навчальних програм.
Рівень навчальних досягнень учнів.
Продуктивність роботи вчителя.
Індивідуальна робота з обдарованими дітьми.
Вироблення навичок самостійного пізнання в
учнів. Стан викладання предмету.

2. *Виховний процес* Рівень вихованості учнів.

Рівень активності учнів.
Якість загальношкільних заходів.
Здоров'я і фізична підготовка учнів.

3. *Методична робота*

Методичний рівень кожного вчителя.
Підвищення кваліфікації педагогів.

4. *Наукова і експериментальна діяльність*

Відповідність цієї діяльності концепції розвитку школи.
Ступінь наукової обґрунтованості нововведень.
Результативність нововведень.
Рівень наукової підготовки педагогів.

5. *Морально-психологічний клімату колективі* Ступінь психологічного комфорту учнів, учителів.

Психологічна готовність колективу до вирішення будь-якої проблеми, введення будь-якої структури, програми тощо.

6. *Умови освітнього процесу*

Охорона праці
Санітарно-гігієнічні умови школи.
Забезпеченість навчальною і методичною літературою.
Забезпеченість навчально-технічним обладнанням.

Основними предметами внутрішньшкільного контролю можуть бути:

- контроль за здійсненням обов'язкового рівня освіти;
- контроль за станом викладання та рівнем знань, умінь і навичок учнів;
- контроль за станом виховної роботи та рівнем вихованості учнів;
- контроль за підвищенням науково-теоретичного та методичного рівня вчителів;
- контроль за веденням шкільної документації;
- контроль за виконанням державних законодавчих актів, рекомендацій Міністерства освіти і науки України, інспекторських перевірок, програм та навчальних планів, рішень педагогічної ради та наказів по школі;

- контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних норм, техніки безпеки і охорони праці, пожежної безпеки, за роботою щодо попередження травматизму;
- контроль за станом навчально-матеріальної та фінансово-господарської діяльності.

Об'єктами контролю є:

- перебіг певних процесів у закладі освіти;
- результати перебігу певних процесів у закладі освіти;
- діяльність окремих суб'єктів: форми, методи, зміст;
- результати діяльності окремих суб'єктів.

Основні форми суб'єктного контролю

1. Адміністративний (експертні оцінки для атестації, визначення рейтингу).
2. Колективний (разом із представниками профкому; МО, методрада, творчі групи вчителів тощо).
3. Взаємний контроль, наставництво.
4. Самоконтроль.
5. Громадський огляд знань, творчий звіт (бажано практикувати після курсової перепідготовки).

Основні методи контролю

Спостереження.

2. Перевірка документації.
3. Аналіз і самоаналіз уроку, проведеного заходу.
4. Бесіда.
5. Письмові перевірки.
6. Графічна перевірка.
7. Анкетування.
8. Тестування.

Основні вимоги до контролю

- гласність;
- глибина;
- колегіальність (у разі потреби);
- компетентність;
- багатоаспектність;

- точність;
- вимогливість.

Орієнтовна програма внутрішньошкільного контролю

1. Планування.
2. Підготовка до контролю.
3. Поради підлеглим, їх інструктаж.
4. Відвідування уроків.
5. Проведення контрольних зрізів.
6. Складання характеристики класу.
7. Перевірка рівня розвитку учнів.
8. Перевірка рівня вихованості.
9. Перевірка документації.
10. Перевірка позакласної роботи.
11. Перевірка методичної підготовки.
12. Складання довідки, висновків.
13. Підготовка і заповнення узагальнюючих таблиць.
14. Ознайомлення вчителя з висновками.
15. Нарада зацікавлених осіб.
16. Підготовка наказу (в разі потреби).
17. Організація контролю прийнятих рішень. 18. Інформація про виконання одержаних зауважень і пропозицій.

Планування контролю

Планування внутрішньошкільного контролю передбачає низку етапів.

1. Сформулювати мету та завдання контролю.
2. Визначити об'єкти та суб'єкти контролю:
 - 2.1. Контроль за виконанням всеобучу.
 - 2.2. Контроль за станом викладання та рівнем знань, умінь та навичок учнів, 2.3. Контроль за станом виховної роботи та рівнем вихованості учнів.
 - 2.4. Контроль за підвищенням науково-теоретичного та методичного рівня вчителів.
 - 2.5. Контроль за веденням шкільної документації.
 - 2.6. Контроль за виконанням державних законодавчих актів, пропозицій інспекторських перевірок, програм, постанов педагогічних рад, наказів по школі та інших управлінських рішень.

2.7. Контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних норм, станом техніки безпеки і охорони праці, пожежної безпеки, за роботою щодо попередження травматизму, збереження життя та здоров'я дітей.

3. З'ясування умов контролю, ресурсів часу, кадрів (визначення їх обсягу, спрямованості, якості).

4. Визначити методики, методи та форми здійснення контролю.

5. З'ясувати технологію кількісного та критерії якісного оцінювання результатів контролю.

6. Встановити форми узагальнення наслідків контролю.

7. Передбачити можливості корекції та оперативного регулювання за результатами контролю.

8. Узгодити системи контролю та стимулювання.

9. Підготувати наказ про організацію внутрішньшкільного контролю

Контрольно-аналітична

діяльність Мета:

- ✓ глибоке вивчення стану справ у всіх ланках шкільної системи;
- ✓ аналіз цих даних для прийняття управлінських рішень;
- ✓ контроль та надання допомоги вчителям в оволодінні сучасними формами і методами
- ✓ створення атмосфери творчої співпраці з учнями школи.

Алгоритм підготовки до відвідування уроку

1. Виходячи з мети, завдань, плану внутрішньшкільного контролю, визначити для відвідування конкретний урок чи систему уроків (учитель, предмет, клас, тема).

2. Конкретизувати мету відвідування уроків.

3. Розробити конкретну програму спостереження уроку відповідно до визначеної мети відвідування.

4. Ознайомитися з програмою, пояснювальною запискою до неї, переглянути підручник, інструктивно-методичні матеріали.

5. Ознайомитись із результатами педагогічного консилиуму цього класу (реальні можливості учнів, індивідуальні особливості дітей, стан успішності тощо).

6. Ознайомитись за журналом з темою попереднього уроку, змістом і характером домашнього завдання.

7. Переглянути записи спостереження і аналізу раніше відвіданих у цього вчителя уроків (які учителю давались рекомендації, індивідуальні методичні завдання).

8. Визначити характер своєї участі у перевірці знань, умінь і навичок учнів (питання для бесіди, тексти контрольних робіт, теми творів, тести, конспекти та ін.).

9. Вирішити, кого і з якого метою у разі потреби взяти з собою на урок (директора, голову методичного об'єднання, керівника творчої групи, вчителя-наставника, класного керівника, шкільного психолога тощо). 10. Підготувати все необхідне для проведення уроку та його аналізу.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВЧИТЕЛЯ ПІСЛЯ ВІДВІДУВАННЯ ЙОГО УРОКУ

1. Якими вимогами і якою літературою Ви користувались при підготовці і проведенні уроку?
2. Як Ви визначили мету уроку?
3. Як планували діяльність учнів на уроці?
4. Які прийоми і методи застосували, як вони виправдали себе?
5. Які наочні посібники використовували, в чому їх психологічна цінність?
6. Яку роль ви відносите даному уроку в системі уроків всієї теми?
7. Як передбачити хід уроку? Чи справдились Ваші передбачення?
8. Які труднощі виникли у всього класу і окремих учнів? ж»
9. Що дав урок для виховання волі, характеру, культури, поведінки, праці і ін.?
10. Що на уроці сприяло розвитку пізнавальних здібностей учнів?
11. Чи досягли Ви запланованої мети?
12. Чи задоволені ви своїм уроком?

Типові недоліки під час відвідування й аналізу уроків

- Безсистемність, випадковість, епізодичність.

- Відсутність цілеспрямованості в контролі за якістю та ефективністю уроків.
- Недостатня теоретична і методична підготовка до спостереження й аналізу уроку.
- Обмеженість вивчення об'єктів навчально-виховної роботи рамками одноразових спостережень.
- Відсутність чіткої програми спостереження і аналізу уроку.
- Невміння виділити основне в уроці, зробити висновки і дати кваліфіковані рекомендації вчителю щодо піднесення ефективності уроку.

Алгоритм контролюючої діяльності

1. Встановлення (актуалізація) стандартів

Оцініть точність та значущість інформації.

Визначте цілі, завдання контролю.

Визначте обмеження в ресурсах (час, кадри тощо).

Встановіть стандарти, показники результатів.

Визначте критерії оцінювання результатів.

Визначте технологію, методи, засоби контролю.

Повідомте про все це вчителів.

2. Аналіз і оцінка результатів діяльності

Здійсніть перевірку.

Оцініть результати відповідно до стандартів.

Встановіть, чи досягнуті цілі.

Визначте масштаби відхилень.

Повідомте одержані результати вчителів.

3. Коригування: приведення до стандартів

Встановіть причини відхилень.

Перегляньте стандарти.

Стимулюйте вчителя. Усуньте недоліки.

Схема аналізу (алгоритм дій)

1. Характеристика результатів уроку:

- навчальна (засвоєння теоретичних знань, усвідомленість для практичного використання);

- виховний вплив (виховна мета, наскільки ефективно реалізована);
- розвивальний характер (що і якою мірою сприяло розвиткові учнів).

2. Пошук причин недоліків:

- постановка мети уроку;
- зміст навчання;
- структура уроку;
- форми, методи;
- умови проведення уроку.

Типові недоліки у роботі керівників шкіл під час відвідування й аналізу уроків

- Безсистемність, випадковість, епізодичність.
- Відсутність цілеспрямованості в контролі за якістю та ефективністю уроків.
- Недостатня теоретична і методична підготовка до спостереження й аналізу уроку.
- Обмеженість вивчення об'єктів навчально-виховної роботи рамками одноразових спостережень.
- Відсутність чіткої програми спостереження і аналізу уроку.
- Невміння виділити основне в уроці, зробити висновки і дати кваліфіковані рекомендації вчителю щодо піднесення ефективності уроку

ПАМ'ЯТКИ ДЛЯ САМОАНАЛІЗУ ВЧИТЕЛЕМ УРОКУ

Пам'ятка 1

Здійснюючи самоаналіз уроку, доцільно відповісти на такі запитання:

1. Наскільки під час планування і проведення уроку враховано реальні навчальні можливості учнів?
2. Яке місце даного уроку в темі, розділі? Як він пов'язаний із попереднім і наступним уроками? В чому специфіка цього уроку? Його ти.
3. Мета уроку (загальноосвітня, виховна, розвивальна). Чи був між ними взаємозв'язок? Які завдання були головними? Які особливості класу, окремих груп школярів були враховані в завданнях?
4. Чому вибрана структура уроку була раціональною для розв'язання цієї мети? Чи правильно визначили на уроці час для опитування,

вивчення нового матеріалу, закріплення, домашнього завдання? Чи раціонально розподілено час, відведений на всі етапи уроку?

5. На яких ідеях, положеннях, фактах зробили головний акцент на уроці й чому?
 6. Яке поєднання методів навчання обрали для розкриття нового матеріалу. На скільки був обґрунтованим вибір методів навчання?
 7. Яке поєднання форм навчання обрали для розкриття нового матеріалу ц чому? Чи необхідно було застосувати диференційований підхід до учнів?
 8. Як було організовано контроль засвоєння знань, умінь і навичок? У яких формах і якими методами цей контроль здійснювався?
 9. Що допомогло забезпечити високу працездатність учнів протягом усього уроку?
 10. Завдяки чому вдалося раціонально використати час, запобігти перевантаженню учнів?
 11. Завдяки чому на уроці зберігалася добра психологічна атмосфера спілкування з учнями?
 12. Як було продумано запасні методичні заходи в разі непередбачених ситуацій?
 13. Чи вдалося вчителю повною мірою реалізувати всі поставлені завдання? Якщо не вдалося, то чому? Коли вчитель планує їх доробити?
- Пам'ятка 2
1. Яка тема уроку? Чи збігається вона з календарним плануванням?
 2. Чи правильно визначено мету, завдання уроку? Чи відбиваються вони найголовніше в навчальному матеріалі?
 3. Чи правильно обраний тип уроку (відповідно до теми і мети уроку)?
 4. Чи відповідає структура уроку обраному типу уроків?
 5. Чи ефективно розподілено час уроку: 1/3 уроку - робота з новим матеріалом, 2/3 - самостійна та пізнавальна діяльність учнів?
 6. Чи є оптимальний вибір методів та прийомів навчання, наочності, використаних на уроці?
 7. Що саме з ППД ви використали на уроці?
 8. Чи вдалося вам диференціювати навчання на уроці?
 9. Чи були активними діти на уроці? Якщо ні, то чому?
 - а) дітям було нецікаво;
 - б) дітям було важко зрозуміти вас;
 - в) переважав авторитетний стиль спілкування з учнями.
 10. Чи велике домашнє завдання ви дали дітям і чи вдалося підготувати дітей до нього?

11. Чи зуміли ви провести короткий ефективний підсумок уроку (тобто знову наголосити на головному у навчальному матеріалі уроку), оцінити відповіді учнів?
12. Дайте оцінку своєму уроку, своїй діяльності на уроці. Чи реалізовані мета, завдання уроку?

АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Аналітико-дослідницька діяльність - це

✚ **Аналіз** – різновид наукової роботи, збір та аналіз інформації, її узагальнення, обробка й генерація ідей, проектів, рішень, оптимальних шляхів і конкретних дій. Аналіз – різновид наукової роботи, збір та аналіз інформації, її узагальнення, обробка й генерація ідей, проектів, рішень, оптимальних шляхів і конкретних дій.

✚ **Синтез** – систематизація й аналітична обробка інформації, отриманої різними каналами, формування висновків і розробка методичних рекомендацій.

Основні завдання аналітичної діяльності

Вивчення й аналіз

- рівня освітньо-кваліфікаційного забезпечення освітнього процесу кадрами з відповідною базовою освітою;
- стану викладання предметів і курсів базового навчального плану;
- стану організації і ефективності освітнього процесу в закладі;
- рівня знань, умінь і навичок учнів відповідно до державних стандартів;
- ефективності науково-методичної роботи з педкадрами;
- умов забезпечення психічного здоров'я вихованців;
- впровадження здоров'язберігаючих технологій.

Об'єкти педагогічного аналізу:

- ❖ Заняття в різноманітних формах методичної роботи

- ❖ Відкриті уроки, позакласні заходи в системі методичної роботи;
- ❖ Уроки й позакласні заходи педагогів у процесі вивчення стану викладання навчальних предметів;
- ❖ Документація вчителя;
- ❖ Зошити, щоденники здобувачів освіти

Цикли освітнього процесу:

- Семестр, навчальний рік;
- Міжтестастаційний період педагога;
- Період роботи вихователя дошкільного підрозділу;
- Усі роки роботи вчителя з початковими класами;
- Період роботи викладача-предметника;
- Період виховної роботи класного керівника;
- Період навчання і виховання від 1 до 11 класу.

Професійні знання і вміння аналітичного характеру ЗДНВР

- ✓ Уміння поставити мету аналізу і розробити програму його проведення;
- ✓ Уміння виділити складові заняття (дидактичні етапи, їх співвідношення, зв'язок з дидактичною метою);
- ✓ Уміння визначити структуру заняття;
- ✓ Уміння вести спостереження за ходом заняття (користуватись кодом, табличним способом тощо);
- ✓ Уміння узагальнювати матеріали спостережень.

Піднесення ефективності аналітичної роботи обумовлено рівнем оволодіння сучасними технологіями моніторингу:

- Професійної підготовленості вчителя;
- Рівня знань, умінь, навичок здобувачів освіти;
- Результативності виховного процесу та інше.

Види і форми контролю:

- За змістом (комплексний, тематичний, параметричний (відповідність встановленим нормам));
- За метою (попереджувальний, поточний, підсумковий); За об'єктом (персональний, узагальнюючий);
- За періодичністю (систематичний, періодичний, одноразовий);
- За суб'єктом (адміністративний, громадський, взаємоконтроль, самоконтроль)

При плануванні слід конкретизувати вид аналізу:

- ❖ За об'єктом (методичні формування, клас, учитель);
- ❖ За суб'єктом (самоаналіз, взаємоаналіз, адміністративний аналіз);
- ❖ За змістом (комплексний, тематичний, параметричний, оперативний, підсумковий);
- ❖ За метою (оцінка, підсумки, регулювання, виявлення резервів, узагальнення досвіду);
- ❖ За періодичністю (періодичний, одноразовий, постійний).

Принципи педагогічного аналізу

- Державної національної спрямованості (реалізація державної політики в галузі освіти);
- Науковості (оперування термінами, використання досягнень науки, інновацій);
- Конструктивності (визначення мети, завдань, проектування конкретних справ щодо прогнозованих результатів);
- Ретроспективності (глибокий аналіз попередніх даних з метою визначення динаміки досягнутих результатів);
- Перспективності (передбачення ближньої та віддаленої перспективи розвитку досліджуваного об'єкта);
- Об'єктивності (відповідність результатів аналізу й фактичного стану справ);
- Єдності кількісного і якісного (достатня кількість показників для висновків).

Система заходів для проведення діагностики:

- Підбір тестів, анкет, питань до співбесід, протоколів, фіксування результатів спостережень;

- Проведення діагностування вихованців, педагогів, методичних формувань;
- Обробка й аналіз результатів діагностики;
- Узагальнення підсумків діагностування;
- Розробка методичних рекомендацій щодо подальшого удосконалення організації навчально-методичної роботи.

Алгоритм контролю:

- ✓ Визначення питань для вивчення;
- ✓ Визначення об'єкта контролю;
- ✓ Визначення термінів проведення
- ✓ Визначення форми контролю;
- ✓ Збір інформації;
- ✓ Аналіз;
- ✓ Рекомендації;
- ✓ Визначення терміну перевірки рекомендацій.

Підготовка до контролю:

- Вивчення нормативних документів
- Складання плану перевірки та основних питань змісту: методи роботи, терміни проведення, форми узагальнення, види і форми надання методичної допомоги
- Розподіл функцій
- Повідомлення про перевірку

Основні блоки контрольної-аналітичної діяльності в ЗЗСО

- ✚ Стан початкового навчання та викладання навчальних предметів в основній і старшій школі;
- ✚ Рівень знань, умінь, навичок вихованців;
- ✚ Здоров'я дітей;
- ✚ Управління неперервною освітою педагогічних кадрів;
- ✚ Забезпечення рівного доступу до якісної освіти;
- ✚ Психологічний супровід науково-методичною роботою;
- ✚ Виконання мовного законодавства;
- ✚ Атестація педагогічних кадрів;
- ✚ Організація виховної роботи та рівень вихованості;

- ✚ Організація роботи з обдарованими дітьми;
- ✚ Впровадження інформаційних технологій в діяльність педагога;
- ✚ Усунення недоліків за результатами комплексних і тематичних вивчень тощо.

Результати перевірки:

- Довідка;
- Наказ

Типові недоліки в процесі педагогічного аналізу:

- ✚ Відсутність мети відвідування й аналізу занять;
- ✚ Поверховість аналізу, його фрагментарність;
- ✚ Некритичне ставлення до інновацій;
- ✚ Пасивне оцінювання;
- ✚ Невміння проводити порівняльний аналіз;
 - ✚ Формулювання висновків, що не відповідають аналізу з точки зору досягнутого результату;
 - ✚ Поверховість або відсутність конкретних пропозицій, рекомендацій;
 - ✚ Не здійснюється контроль за результатами попереднього аналізу.

ВИМОГИ ДО АНАЛІЗУ УРОКУ

Аналіз уроку здійснює ряд функцій:

- контрольну (допоміжну),
- навчальну (основну) ,
- виховну (надає допомогу вчителю у визначенні напрямку самоосвіти та самовиховання).

У зв'язку з цим в аналізі уроку повинні бути чітко охарактеризовані: **по-перше**, науковість досліджуваного матеріалу, його відповідність програмі (контрольна функція);

по-друге, відзначені досягнення й недоліки в роботі вчителя, відповідність методів навчання передовому досвіду та рекомендаціям науки, дані конкретні рекомендації з підвищення педагогічної майстерності (навчальна функція);

по-третє, оцінені ділові й етичні якості вчителя, його мова, культура спілкування і т. д. (виховна та розвивальна функція).

Аналіз уроку повинен починатися самоаналізом і закінчуватися самооцінкою, конкретними вимогами вчителя до самого себе.

САМОАНАЛІЗ УРОКУ

При самоаналізі вчитель дає коротку характеристику проведеному уроку, меті, яку ставив, аналізує їх досягнення, обсяг змісту матеріалу та якість його засвоєння учнями, застосовувані методи та їх оцінку, активність учнів і прийоми організації їхньої праці, самооцінку якостей і сторін своєї особистості (мова, логіка, характер стосунків з учнями). На закінчення учитель висуває свої пропозиції з поліпшення якості уроку, робить загальні висновки й намічає заходи для вдосконалення своєї педагогічної майстерності. Але педагог зобов'язаний пояснити при цьому, чому саме так вирішив провести урок, що його змусило вибрати дану методику, стиль і характер власної діяльності та роботи учнів. Усяка методика уроку є виправданою, якщо вона дає максимальний навчальний і виховуючий ефект, відповідає силам і здібностям даного вчителя.

АНАЛІЗ УРОКУ

При аналізі уроку вчителя необхідно враховувати його індивідуальність, особливості, здібності, сильні сторони. Не можна нав'язувати загальні, однакові рекомендації, прийоми, методи. Що годиться для одного, недоцільно для іншого. Усякі рекомендації з поліпшення проведення уроків повинні обов'язково спиратись на досягнення вчителя, на його сильні сторони. Недоліки та слабкості треба пояснити таким чином,

щоби було ясно, як треба працювати над собою. При аналізі уроків важливо заохочувати їх творче проведення, спонукати вчителя до самостійної розробки структури та методики уроку, виходячи зі змісту матеріалу, дидактичних і виховних задач, рекомендацій науки та своїх власних можливостей.

Аналіз уроку може проводитись окремою особою (методистом, інспектором, директором, завучем) та групою осіб, до якої входять представник адміністрації школи, товариші по роботі, передові вчителі. Груповий аналіз уроку необхідний і як засіб навчання вчителів комплексному підходу до методики навчання, як спосіб обміну досвідом, його узагальнення. При груповому аналізі можливий більш глибокий підхід до оцінки дій учителя й учнів, більш об'єктивна самооцінка. Можна не погодитися з думкою однієї людини, але не можна не погодитись, коли на ті чи інші недоліки вказують усі.

Досить доцільні взаємовідвідування уроків. Аналіз уроків колег у присутності директора, заступника директора - добра школа виховання вимогливості до себе й інших. Зауваження й рекомендації вчителю повинні бути чітко сформульовані, записані у спеціальний зошит.

Структурно-часовий аналіз уроку

Для навчання молодого вчителя раціональному використанню часу, дбайливому ставленню до кожної хвилини уроку варто використовувати його структурно-часовий аналіз. При цьому звертається увага на такі сторони уроку:

- раціональний розподіл усього часу (40 хв.) між окремими елементами уроку, тобто чи розумно було в даних умовах виділити саме такий час на опитування, на психологічну підготовку учнів до сприйняття нового матеріалу, на пояснення нового, на закріплення засвоєного матеріалу або домашнє завдання;
- раціональність кожного зі структурних елементів уроку, тобто скільки часу в цілому було виділено на освоєння нового матеріалу, на якому етапі (початок, середина, кінець) уроку це відбувалось, як при цьому проводилась психологічна підготовка учнів до сприйняття нового матеріалу, його подача й закріплення, застосування. Точно так само аналізується час здійснення таких елементів уроку, як опитування учнів, перевірка та домашнє завдання;
- якісне використання часу на окремі елементи уроку, тобто, наприклад, як раціонально й ефективно при вивченні нового матеріалу був використаний час на опитування, що він дав, як працював при цьому клас, скільки часу говорив учитель;
- раціональність використаних прийомів і методів навчання, тобто наскільки доцільні в даних умовах були ті чи інші види бесіди, самостійна робота, форми опитування і т. д.;
- розумність зв'язку між змістом матеріалу й тими методами, за допомогою

яких він повідомлявся та засвоювався.

Психологічний аналіз уроку

Психологічний аналіз уроку вкрай необхідний для навчання молодих учителів умінню бачити та розуміти клас, вивчати учнів, підтримувати з ними постійний контакт. Такий аналіз дуже важливий і для досвідчених педагогів з погляду того, як він допомагає створенню умов для ефективної розумової діяльності, організації уваги, розвитку пам'яті і т. д. У цілому при психологічному аналізі уроку варто виділити три основних ланки: психологія вчителя (діяльність, розум, ерудиція, емоційність, мова, поведінка, ставлення до дітей), психологія навчання (діяльності дітей) та емоційний зв'язок між учителем та учнями.

Психологічний аналіз містить у собі такі елементи:

- характеристику пізнавальних процесів - сприйняття, осмислення, закріплення, уваги, мислення, пам'яті;
- характеристику якості засвоєння знань - роботу над поняттями, виділення головного, засвоєння теорії та її зв'язок із практикою, формування переконань, точність знань;
- характеристику інтелектуальної атмосфери уроку - наскільки правильно спонукав учитель до активного мислення всіх учнів, як розвивались пізнавальні інтереси, задовольнялась допитливість, ставились і вирішувались пізнавальні проблеми, як використовувались колективні форми навчальної праці, уміння думати разом, сперечатись, доводити, спростовувати і т. д.;
- характеристику емоційної атмосфери уроку - яким був настрій учнів, як підтримувався мажорний тон уроку, як забезпечувались позитивні емоції для виховання інтересу до навчання, формування відповідальності за свою роботу, наскільки зацікавлений, закоханий у свою справу вчитель, як емоційність уроку впливала на працездатність учнів;
- характеристику розвитку учнів у процесі навчання - які вміння й навички були ними придбані чи закріплені, які пізнавальні сили та здібності при цьому розвивались, які моральні якості виховувались (у першу чергу відповідальність, працьовитість, воля).

Такий психологічний аналіз уроку складний, він вимагає поступового впровадження у практику: спочатку аналіз присвячений характеристиці пізнавальних інтересів, потім якості засвоєння знань, потім характеристиці інтелектуальної атмосфери уроку і т. д.

Комплексний аналіз уроку

Найбільш складний і доцільний з позиції обміну досвідом - це комплексний аналіз уроку. При такому аналізі пропонуються конкретні завдання. Наприклад, один з учителів протягом уроку ретельно фіксує час, що витрачається на активну розумову діяльність, прийоми та способи активізації мислення дітей. Потім дає характеристику розумової діяльності

дітей протягом уроку. Інший стежить за змістом матеріалу, фіксує послідовність викладу ідей, використання на уроці нових досягнень науки і т. д., даючи характеристику науковості досліджуваного матеріалу. Подібним же чином фіксуються показники інших сторін педагогічної діяльності. Один педагог спеціально звертає увагу на стиль і характер діяльності вчителя, інший спостерігає й аналізує такі важливі сторони діяльності, як методика навчання, розмаїтість прийомів і способів викладання нового матеріалу, закріплення й поглиблення пройденого; організація діяльності учнів на уроці; стосунки вчителів та учнів, педагогічна етика на уроці. Спеціально дається педагогічна характеристика особистості вчителя: його культура, зовнішність, манера говорити, якість мови, точність, логічність та образність мови, стиль стосунків з дітьми

Зміст комплексного аналізу уроку може бути різним. В. Симонов, М. Скаткін указують на деякі його напрями.

Перший напрям

Аналіз розв'язуваних учителем задач: як ураховуються й відбиваються принципи навчання у змісті методики роботи вчителя, наскільки повно досягнуті дидактична й виховна цілі уроку, якою мірою активізувалась пізнавальна діяльність школярів на різних етапах уроку, що стимулювало відповідальне ставлення учнів до навчальної праці, наскільки об'єктивно оцінювались їхні знання, уміння, навички, як здійснювався зв'язок теорії з практикою, наскільки вдало сполучилися зміст і методи навчання. Чи застосовувались традиційні та нові види навчання, технічні засоби, що робилось для врахування вікових та індивідуальних особливостей, можливостей і здібностей школярів.

Другий напрям

Аналіз виховного впливу уроку: що на уроці служило ідейно-моральному, естетичному, розумовому, фізичному розвитку, трудовому вихованню та профорієнтації учнів, як знання допомагали осмислити й оцінити явища соціальної діяльності, події в житті країни, республіки, краю, міста, села, школи, класу, які виховні стосунки між учнями, між учителем та учнями, наскільки сприяла організація праці формуванню особистісних якостей і т. д.

Третій напрям

Аналіз педагогічних можливостей та особливостей учителя: які особистісні якості вчителя виявлялись на різних етапах уроку (педагогічна етика та культура, зовнішній вигляд, естетика одягу вчителя, його мова, манера триматись, авторитетність, уміння бачити клас, активізувати та мотивувати працю дітей, визначати типові помилки в їхній роботі й усувати їх, оцінювати результати своєї праці та підсумки роботи школярів, вносити корективи).

Четвертий напрям

Аналіз діяльності учнів на уроці: урахування вчителем вихованості й навченості дітей, результатів попередніх занять, працездатність учнів на

уроці, уміння мислити, працювати самостійно, надавати допомогу товаришу, допитливість, стійкість інтересів, розвиток мови, уміння застосовувати теорію на практиці тощо.

У цілому діагностика навчального процесу дає уявлення про результати навчання, якості праці вчителя та рівня вихованості школярів. Тому в навчальній роботі можуть бути отримані деякі дані, необхідні для діяльності класного керівника, створюються можливості для формування єдиної оцінки учнів учителями, які працюють у класі (педагогічний консиліум).

Багатоаспектність вивчення навчального процесу та його багатоцільове призначення - важлива умова органічного включення аналізу роботи вчителя в цілісну педагогічну діагностику навчально-виховної роботи школи.

Психолого-педагогічний аналіз уроку

У внутрішньошкільному контролі важливу роль відіграє відвідування уроків керівниками шкіл, їх цілеспрямований аналіз, вивчення й узагальнення передового педагогічного досвіду вчителів, проведення відкритих уроків і взаємовідвідування уроків.

Відвідування уроків планується на тиждень, виходячи із загальних задач, намічених у річному плані роботи школи. У плані відвідування відзначаються класи, предмети, зміст і мета відвідування. Мета відвідування може бути загальною, спрямованою на підвищення ефективності навчального процесу всієї школи. Мета відвідування може бути і більш приватною, наприклад, вивчення системи роботи окремих учителів і способів рішення ними окремих педагогічних задач на уроках. Якщо у школі є молоді чи нові вчителі, керівники шкіл планують ознайомлення з їхнім стилем і системою роботи та надання їм методичної допомоги. Уроки досвідчених учителів керівники шкіл відвідують, щоб виявити й узагальнити передовий педагогічний досвід.

Керівники шкіл повинні ретельно готуватись до відвідування уроків. Із цією метою насамперед вивчається класний журнал, що дає уявлення про успішність учнів з даного предмета за визначений період, а також із теми, що вивчалась на попередньому уроці, звертається увага на динаміку оцінки знань.

Спостереження на уроці ведуться цілеспрямовано, тобто так, щоб зібрати повний і достатньо аргументований матеріал для успішного рішення поставлених у плані задач.

Аналіз кожного уроку проводиться індивідуально з кожним учителем.

Обговорення повинно бути принциповим і вимогливим, коректним і доброзичливим. Неприємні для вчителя зауваження варто аргументувати фактами та положеннями з теорії педагогіки та психології

1. Визначення мети уроку:

- Правильність

- Єдність навчальної і виховної мети
- Повідомлення учням завдань уроку

2. Відбір змісту матеріалу:

- Відповідність програмі і можливостям учнів
- Вид навчального матеріалу (описовий, аналітичний)
- Навчальна, розвиваюча і виховна цінність
- Використання додаткового матеріалу

3. Організаційна чіткість уроку:

- Відповідність структури уроку його типу, поставленим цілям та частковим завданням
- Чітке виконання всіх структурних ланок уроку
- Раціональна використання часу

4. Здійснення принципів навчання:

- Зв'язку з життям
- Свідомості й активності
- Наочності
- Систематичності
- Доступності
- Міцності (глибини знань)

5. Відбір методів, прийомів, засобів навчання та їх застосування:

- Відповідність специфіці предмету та методам науки завдань уроку
- Примінення знань, умінь на практиці
- Рівню підготовленості учнів, активності
- Матеріальним можливостям школи
- Доцільності використання ТЗН
- Організація фронтальної, групової та індивідуальної роботи
- Вмотивована різноманітність методів і прийомів
- Привиття учням навичок самостійної роботи, культури праці

6. Реалізація психологічних основ навчання:

- Врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів
- Формування інтересу до знань
- Забезпечення активної пізнавальної діяльності
- Доцільна емоційність уроку
- Врахування психологічних закономірностей оволодіння знаннями, вміннями, навичками, розвитку мислення

7. Дотримання санітарно-гігієнічних вимог:

- Попередження перевтоми учнів
- Врахування особливостей фізичного стану окремих учнів
- Піклування про санітарно-гігієнічний режим

8. Майстерність і особистий приклад учителя

- Рівень володіння матеріалом
- Працездатність
- Мовна культура
- Педагогічний такт, створення атмосфери доброзичливості і вимогливості
- Володіння психолого-педагогічною технікою
- Зовнішній вигляд

9. Підготовленість уроку:

- Планування
- Матеріальна забезпеченість обладнання, підготовленість учнів

10. досягнення цілей уроку:

- Таблиця визначення якості оцінки і уроку:
 - Визначення мети уроку
 - Відбір змісту матеріалу
 - Організаційна чіткість уроку
 - Здійснення принципів навчання
 - Відбір методів, прийомів, засобів навчання
 - Реалізація психологічних основ навчання
 - Дотримання санітарно-гігієнічних вимог
 - Майстерність і особистий приклад учителя
 - Підготовленість уроку
 - Досягнення цілей уроку

Всього одиниць:

ТИПОВІ ПОМИЛКИ В ОРГАНІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО УРОКУ

1. Відсутність чітко виражених цільових настанов, стрижневої ідеї уроку, визначеності задуму.
2. Нераціональність відбору й використання, випадковість і неякісність використовуваних матеріалів, їхня невідповідність меті й задуму уроку або його фрагментів.
3. Відсутність системи діяльності з формування особистісних якостей, творчих здібностей, ціннісних орієнтацій і взаємин; фрагментарність і незакінченість у вирішенні поставлених дидактичних і виховних завдань, недостатній обсяг і формальний характер цієї діяльності.
4. Орієнтування на вузько-предметні завдання, відсутність предметної і міжпредметної інтеграції викладачів у вирішенні завдань навчання, виховання й розвитку, невиправданий їх розподіл на етапі поурочного опанування та механічне поєднання в уроці.
5. Відсутність потрібних акцентів світоглядного характеру або ж дуже непродумане, формальне їх використання, за якого методична недосконалість прийомів ослаблює, а не посилює засвоєння змісту, спричинює неправильне ставлення до викладених фактів і помилковість оцінювальних думок, появу негативних зрушень в емоційно-вольовій сфері.
6. Недостатнє використання зв'язку з життям, опори на досвід школяра.
7. Стереотипність конструювання, компоновання блок-елементів уроку.
8. Нераціональність розподілу часу на уроці.
9. Одноманітність прийомів і форм діяльності учнів, бідність методичного апарату.
10. Відсутність або недостатнє використання прийомів привернення уваги учнів до нового матеріалу, слабке їх залучення до активної навчально-пізнавальної діяльності, формування пізнавального інтересу, зняття стомлюваності учнів, перенесення уваги та зміни видів діяльності.
11. Нелогічність розгортання матеріалу, стрибки, розриви, зигзагоподібність викладу або управління самостійним пошуком, що веде до хаотичності сприйняття та засвоєння знань.
12. Малий обсяг самостійних робіт на уроці.
13. Збіднений, безсистемний відбір завдань, відсутність завдань на відтворення й копіювання, невисокий рівень складності та одноманітність, малий обсяг творчих завдань.
14. Низький коефіцієнт задіяності учнів, незайнятість і простоті.
15. Невикористання внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків навчального матеріалу.
16. Слабкий зворотний зв'язок із учнями, особливо на етапі вивчення нового матеріалу: відсутність індивідуалізації роботи, одноманітність використовуваних форм індивідуалізації, втрата можливості працювати з сильними учнями на уроці.
17. Велика кількість чинників, що відтягують увагу в процесі вивчення нового матеріалу та виконання тренувальних завдань.

18. Багатослівність, монотонність, перевищення допустимої швидкості подачі матеріалу.

19. Повчальність, категоричність, нетактовність, різкість, неуважне ставлення до учня.

20. Ненавмисне створення психологічних бар'єрів, що заважають засвоєнню знань, формуванню вмій і позитивного ставлення до навчання.

21. Мовні бар'єри, зумовлені значними відмінностями тих словникових запасів, якими активно користуються вчитель, учень і які використано в підручниках, посібниках тощо; неефективність учителя як «перекладача» змісту навчального матеріалу на мову, зрозумілу учням.

22. Недостатнє або надмірне застосування ТЗН, одноманітні форми їх використання, найчастіше — тільки з ілюстративною метою.

23. Необ'єктивність, неправильність оцінки результатів навчальної діяльності школярів, невідповідність меті й завданням навчання.

24. Затримки після дзвінка, примусова підтримка так званого порядку, тобто обмеження рухової активності й можливостей емоційної розрядки дітей на уроці та під час перерви.

Більшість із перелічених недоліків уроку належить до організації діяльності школярів на всіх його етапах і постійно виявляється в процесі відвідування.

Є й інші причини, пов'язані з окремими етапами уроку та основними його елементами.

Це помилки: в організації вивчення та закріплення нових знань; у використанні різних форм і способів контролю; в оцінці результатів засвоєння знань; в діяльності, спрямованій на формування особистісних якостей і розвиток творчих здібностей учнів; у відборі й застосуванні інформаційних елементів кожного етапу уроку.

ОСНОВНІ ПОМИЛКИ, ЯКИХ ПРИПУСКАЮТЬСЯ ВЧИТЕЛІ ПІД ЧАС ВИКЛАДУ ІНФОРМАЦІЇ:

1. Відсутність попереднього відновлення опорних знань.
2. Широта охоплення матеріалу, інформаційна перевантаженість уроку.
3. Зайва деталізація пояснень, використання великої кількості допоміжних подробиць.
4. Перевищення оптимального часу довільної уваги в процесі вербального сприйняття.
5. Тривалий суцільний монотонний виклад.
6. Нелогічність проходження елементів навчального матеріалу, зигзагоподібність викладу.
7. Повчальність, різкість тону, нетактовне поводження з учнями.
8. Багатослівність, неточність, зайва деталізація пояснень, численні повторення.
9. Невідповідність швидкості викладу вчителем інформації швидкості її сприйняття й осмислення учнями.
10. Нераціональність поєднання слова й наочності.

11. Відсутність зворотного зв'язку, контролю за освоєнням і розумінням.
12. Невідповідність словникового запасу вчителя активному словниковому запасові школярів.
13. Низький емоційний рівень подачі матеріалу, відсутність інтонаційних наголосів.
14. Відсутність цікавих елементів, які підвищують пізнавальний інтерес, прийомів концентрації уваги учнів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ, ДОТРИМАННЯ ЯКИХ ДОПОМОЖЕ УСУНУТИ ПОМИЛКИ:

- Правильність підбору змісту навчального матеріалу до уроку.
- Раціональність тимчасових проміжків суцільного викладу.
- Точність викладу, відповідність його змісту, темі, меті, задуму уроку.
- Розчленування матеріалу на логічно закінчені смислові блоки, тимчасова тривалість яких відповідає періодові оптимального сприйняття для учнів цього віку.
 - Поточний контроль за засвоєнням знань і необхідна зміна видів діяльності.
 - Логічність і послідовність розміщення матеріалу, витікання його з попереднього.
 - Адекватність словникового запасу й способу перекодування інформації словниковому запасові й загальному розвитку учнів.
 - Помірна емоційність та емоційна різноманітність, адекватність інтонаційної й змістовної сторін.
 - Стислість і точність викладу, відокремленість основних думок.
 - Кількісне й якісне поєднання слова і наочності, інформативної та організаційної діяльності викладача, сприймально-репродуктивної й творчої діяльності учнів.
 - Паралельне введення інформації через зорові й слухові канали сприйняття, забезпечення необхідної кількості повторів.
 - Необхідний достатній рівень деталізації пояснень, співвідношення основного й допоміжного матеріалів, що зумовлює розкриття теми.
 - Помірний темп викладу, відповідний до швидкості сприйняття та осмислення інформації.
 - Інформативна насиченість (але не перевантаженість) уроку інформацією
 - Використання прийомів активізації, конкретизації уваги школярів, підвищення пізнавального інтересу й позитивної мотивації навчання, зняття стомлюваності, перенесення уваги.
 - Доброзичливість стилю й тону спілкування, помірна висота голосу, тактовність звертання, контактність.
 - Попереднє відновлення опорних знань.

Наприклад, у процесі використання жорсткої форми запитань-відповідей зазвичай припускаються таких помилок:

1. Нерозробленість системи жорсткого управління мисленнєвою й практичною діяльністю учнів, робота експромтом, без чітко продуманого й

підготовленого плану. Тут наявні нелогічність дослідження питань і численні відступи від головного, які руйнують керівну систему й роблять роботу непосильною для класу.

Неконкретність і неспрямованість запитань викликає ряд неправильних відповідей, відводить від головних положень уроку, причому нерідко «відходить» і сам учитель, у якого учні перехоплюють ініціативу й ведуть урок у своєму напрямі. Витративши час на прослуховування великої кількості неправильних відповідей, учитель починає нарощувати темп, підганяти учнів, гарячкувати, пропускати помилки або тільки вказувати на них, не коментуючи. Не залишається часу на узагальнення вивченого матеріалу та його співвідношення з текстом підручника.

2. Надмірна кількість запитань і завдань, не обов'язкова для формулювання висновку, або, навпаки, відсутність необхідних перехідних ланок. Неспрямованість окремих запитань і завдань на наступний етап і кінцеву мету діяльності. Перестрибування, повернення, кружляння навколо другорядних питань зумовлюють спіральність, появу «петель» і «зигзагів», за якими учень не бачить шляху до висновку, втрачає логіку міркування.

3. Нераціональність розподілу часу на окремі питання, зайва деталізація скеровуючих елементів.

4. Аналіз великої кількості елементарних супутніх питань або, навпаки, необґрунтовані укрупнення переходів, що вимагають самостійних і не завжди посильних дій учнів.

5. Якісна невизначеність і неточність запитань, завдань, вказівок, вимог, використовуваних учителем; методичні помилки в їх відборі й постановці.

6. Відсутність етапу відновлювального повторення опорних знань, що викликає смислові, мовні та операційні бар'єри, які заважають пошуку нового висновку і способу дії.

7. Невідповідність заданого темпу роботи індивідуальним здібностям і можливостям учнів; неефективність системи допомоги, що забезпечує єдиний темп просування учнів у пізнавальній діяльності й супровідну корекцію помилок.

8. Недостатність стимулювання пізнавальної активності школярів, упевненості у своїх навчальних можливостях.

9. Відсутність узагальнювального повторення вивченого з метою «оголити» схему висновку, пов'язати елементи матеріалу в єдине ціле.

10. Низький коефіцієнт зайнятості, висока відстороненість учнів.

11. Недостатній зворотний зв'язок, неточна й неповна інформація.

12. Невміння закріпити в пам'яті висновки, отримані на попередніх етапах, неповні й неточні відповіді, які припускають різне розуміння теми.

13. Підстьобування класу, постійне говоріння, що заважає учням зосередитися на обдумуванні питання або завдання.

14. Зведення відповідей до доповнення слів і фраз за викладачем, імітація зовні активного сприймання матеріалу.

15. Короткі, невпевнені, тематично й змістовно неточні відповіді; слабка

робота з формування зв'язного мовлення.

Після використання жорстко керованої форми бажано повторювати вивчений матеріал у короткому конспективному вигляді, випускаючи другорядні деталі, неістотні подробиці, ілюстрації, приклади.

Умовами ефективності застосування цієї форми управління можна назвати:

1. Попередню розробку вчителем і відображення в поурочному плані жорсткої керівної інструкції.

2. Конструювання елементів змісту засвоюваного матеріалу в незамкнену систему, завершальним елементом якої стане необхідне знання.

3. Необхідність і достатність керівних елементів для підведення учнів до потрібного висновку.

4. Логічність, послідовність і системність елементів, які керують діяльністю учня.

5. Відповідність системи управління дидактико-методичному задуму вчителя.

6. Спрямованість кожного елемента системи управління на висновок, до якого треба підвести клас.

7. Відсутність зайвих керівних елементів, що викликають вкраплення непотрібної інформації або виконання дій, не обов'язкових для отримання остаточного результату (потрібного висновку).

8. Необхідний і достатній рівень деталізації кожного питання.

9. Визначеність і однозначність елементів, використаних для управління, що виключає розгалуження, «грона» відповідей, «топтання на місці», втрату напрямку пошуку.

10. Участь учнів в уроці, особливо середніх і слабких.

11. Раціональність розподілу часу.

12. Відповідність темпу вивчення матеріалу можливостям учнів, індивідуальна допомога, спрямована на збереження єдиного темпу руху школярів до заданого висновку.

13. Супровідна й підсумкова корекція помилок.

14. Відновлювальне повторення (актуалізація опорних знань).

15. Узагальнювальне повторення матеріалу.

16. Відповідність оцінки діяльності учнів її характерові та обсягу, тактовність оцінки.

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ:

1. Відсутність чітких цільових настанов контролю.

2. Надмірна тривалість контролю.

3. Безсистемний, нелогічний відбір питань і завдань.

4. Велика кількість питань, які намагається проконтролювати вчитель.

5. Невідповідність змісту й характеру завдань меті контролю.

6. Ко'нтроль, не спрямований на підготовку до сприйняття нового матеріалу.

7. Відсутність новизни й надмірне ускладнення контрольних завдань.
8. Необ'єктивність оцінки, її невідповідність обсягу й рівню знань учня.
9. Низька активність учнів на етапі контролю.
10. Незавершеність закріплення знань, у яких виявлено помилки.
11. Надто високий темп роботи на етапі контролю.
12. Короткі, беззмістовні відповіді.
13. Втручання у відповідь учня (манера опитування у вигляді затяжної бесіди).
14. Незафіксованість виявлених пропусків і помилок.
15. Відсутність системи усунення пропусків.
16. Одноманітність способів контролю.
17. Недоброзичлива манера контролю.
18. Несвоєчасність оцінки.
19. Нетактовне коментування неправильних відповідей.
20. Недиференційованість контролю.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ УЧНІВ НА УРОЦІ

Щоб перевірка знань і вмінь була цілеспрямованою, на етапі поурочного планування чітко визначте запитання:

- Що ви хочете проконтролювати і з якою метою?
- Що ви хочете в процесі контролю закріпити, відпрацювати?
- У якій формі це можна зробити найбільш ефективно?
- Якого змісту й характеру завдання для цього знадобляться?
- Де їх узяти, в якій послідовності і як розташувати?

— Які з цих завдань визначити для фронтальної роботи, а які — для індивідуального виконання?

— Який час визначити на перевірку знань і вмінь без втрат для вивчення й закріплення матеріалу, який доведеться вивчати на уроці?

— Які способи зворотного зв'язку та індивідуальної допомоги використати?

— Кого з учнів обрати об'єктом контролю, з якою метою, в яких напрямках диференціювати завдання, щоб ліквідувати індивідуальні пропуски або відпрацювати несформовані вміння? Як забезпечити управління діяльністю, своєчасну допомогу під час утруднення?

— Які рівні сформованості знань і вмінь вважати достатніми для переходу до наступної теми, питання?

Відповівши на ці запитання, вчитель визначить завдання, способи, засоби, фронтальну або індивідуальну спрямованість контролю.

Такими завданнями є:

1. Своєчасне виявлення пропусків у знаннях та їх ліквідація. Якщо ліквідацію виявлених пропусків не передбачено — контроль не має значення.
2. Визначення характеру спотворених уявлень у свідомості школярів,

помилку у способах інтелектуальних і практичних дій, їх корекція, усунення, запобігання помилкам.

3. Встановлення й усунення причин появи помилок і негативних проявів особистості.

4 Закріплення й систематизація раніше отриманих знань.

5. Поглиблення розуміння вивчених тем і способів дій.

6. Формування загальних і спеціальних умінь, особистісних якостей.

7. Виявлення готовності учнів перейти до вивчення наступної теми (оцінка сформованості предметної й міжпредметної бази опорних знань, на основі яких учні вивчатимуть подальшу тему, конструювання «перехідних мостів»).

8. Розвиток пізнавальних інтересів і позитивного ставлення до предмета, підвищення значущості знань і навчальної праці в свідомості школярів.

9. Формування здібностей до само- і взаємооцінки діяльності, фактів, явищ, вчинків та особистісних якостей.

10. Формування правильного сприйняття явищ навколишнього світу.

11. Формування правильних взаємин у колективі, прагнення до взаємодопомоги та взаємовиручки, товариської солідарності, виховання колективізму.

12. Формування основ тактової поведінки в міжособистісному спілкуванні з учителем і однолітками.

ПОМИЛКИ В ПОСТАНОВЦІ ЗАПИТАНЬ І ЗАВДАНЬ:

— змістовна неточність або невизначеність запитання;

— непосильність завдань;

— множинність (одночасна постановка відразу декількох запитань в процесі сприймання на слух);

— дріб'язковість і незначущість запитань;

— багатослівність;

— неузгодженість запитання або завдання з подальшими діями вчителя;

— безсистемність запитань;

— нелогічність надходження запитань;

— незавершеність діяльності з опрацювання запитання;

— розділення запитання й відповіді додатковими коментарями та вказівками;

— відсутність інтонаційних наголосів запитання, пауз до й після його постановки;

— невідповідність запитання меті й задуму уроку;

— упущення помилок, приймання неправильних відповідей;

— відсутність стимулюючої оцінки відповіді;

— нетактовність коментування відповіді учня;

— несвоєчасність оцінки за відповідь тощо.

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА 1

Про результати моніторингу дотримання академічної доброчесності у КЗО «НРЦ «Берегиня» ДОР»

Період моніторингу:	II семестр 2024/2025 н.р.
Мета:	Оцінка ефективності впроваджених заходів АД.
Методи:	Спостереження, аналіз звітів, співбесіди з вчителями та батьками.

1. Стан дотримання АД учнями

Показник	Виявлені факти порушень	Приклади порушень (адаптовані)	Заходи впливу
Списування	Низький рівень. Учні 5-10 класів здебільшого намагаються виконати роботу самостійно, але потребують постійного нагадування.	Копіювання простих малюнків або відповідей у сусіда по парті на індивідуальних картках.	Роз'яснювальні бесіди, індивідуальна допомога, зниження оцінки за самостійність.
Обман	Поодинокі випадки. Зазвичай стосуються заперечення факту	Заяви, що "забув зошит", хоча не виконував роботу.	Фіксація у щоденнику (для зв'язку з батьками), додаткові завдання для компенсації.

	невиконання завдання.		
Самостійність	Необхідність постійного контролю. Прогрес фіксується лише за умови індивідуального супроводу.	Учень починає роботу лише після багаторазових інструкцій педагога.	Посилення корекційних занять на розвиток довільної уваги та вольової регуляції.

2. Стан дотримання АД педагогічними працівниками

Показник	Виявлені факти / Рекомендації	Стан виконання
Об'єктивність оцінювання	Оцінювання відповідає критеріям ІНП та адаптованих програм.	Задовільний.
Використання ресурсів	Вчителі використовують авторські матеріали без належного посилання.	Потребує поліпшення. Необхідність цитування навіть простих методичних розробок.
Професійна етика	Порушень норм етики та конфіденційності не виявлено.	Високий.

Висновки та пропозиції

Висновок: Дотримання АД в КЗО «НРЦ «Берегиня» ДОР» має свою специфіку, вимагає індивідуального підходу та постійного корекційного супроводу.

Пропозиції:

1. Секретарю Педагогічної ради посилити контроль за внесенням посилань на джерела при формуванні методичних документів.
2. Класним керівникам включити до планів роботи міні-проекти, де оцінюється лише **індивідуальна участь** учня, а не кінцевий продукт.

В.о.директора:

Любов МАРКОВА

Заступника директора з НВР:

Катерина БІЛОВА

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА 2

Про результати перевірки календарно-тематичних планів (КТП) вчителів 1–10-х класів КЗО "Навчально-реабілітаційний центр "Берегиня" ДОР"

Період перевірки:	25 серпня 2025 року – 15 вересня 2025 року
Мета:	Контроль за відповідністю КТП затвердженим спеціальним навчальним програмам, Індивідуальним навчальним планам (ІНП) та забезпечення належної корекційної спрямованості навчання учнів з інтелектуальними порушеннями (ІП) легкого та помірного ступенів.
Об'єкт перевірки:	КТП вчителів та вчителів корекційно-розвиткових занять (КРЗ) 1–10-х класів.
Методи:	Порівняльний аналіз, вибірковий аналіз змісту та співбесіди з педагогами.

1. Загальний стан розробки та затвердження КТП

Перевірка засвідчила, що більшість педагогічних працівників КЗО "НРЦ "Берегиня" ДОР" розробили КТП відповідно до вимог спеціальних навчальних програм та методичних рекомендацій для закладів спеціальної освіти. Усі плани були подані на перевірку та затверджені адміністрацією вчасно.

✓ Позитивні аспекти:

- **Відповідність годин:** Загальна кількість годин у КТП відповідає типовому навчальному плану для спеціальних закладів.
- **Практична спрямованість:** У КТП предметів, що мають прикладний характер (Трудове навчання, Соціально-побутове орієнтування),

простежується зв'язок з **життєвими компетентностями** учнів.

2. Специфічні вимоги та виявлені недоліки (адаптація та корекція)

№	Напрямок контролю	Виявлені недоліки	Класи / Вчителі	Рекомендації щодо усунення
1.	Адаптація змісту (Легкий ступінь)	У КТП окремих предметів недостатньо чітко відображено спрощення термінології та зменшення обсягу теоретичного матеріалу.	8-А, 9 (Історія, Хімія і фізика в побуті)	Максимально скоротити термінологію та зосередитися на найбільш важливих фактах та практичних поняттях.
2.	Адаптація змісту (Помірний ступінь)	КТП для класів із учнями з помірним ІІ іноді містять завдання, які вимагають абстрактного мислення , що не відповідає рівню їхніх пізнавальних можливостей.	7-Б, 8-Б (Математика)	Перехід до виключно наочних, предметно-практичних та сенсорних методів навчання.
3.	Ведення КТП КРЗ	Формальність записів у КТП корекційно-розвиткових занять (КРЗ). Теми занять часто дублюють загальноосвітні, без чіткої вказівки на корекційну мету та	Всі КРЗ (особливо Розвиток мовлення, Ритміка)	Кожна тема КРЗ має мати конкретну корекційну мету (наприклад: <i>корекція фонематичного слуху, розвиток дрібної моторики за ІНП</i>).

		індивідуальні потреби.		
4.	Резервний час	Недостатнє планування або повна відсутність резервного часу для повторення, корекції знань та відпрацювання практичних навичок.	9 (Природознавство), 10-А клас (Україномова)	Обов'язково закласти мінімум 10-15% резервного часу, що є критичним для закріплення матеріалу учнями НРЦ.
5.	Міжпредметні зв'язки	Недостатньо відображено узгодженість між предметами та соціально-побутовим орієнтуванням (СПО), що знижує практичну спрямованість знань.	7-А (Географія – зв'язок із темами "Транспорт", "Магазини" в СПО).	Посилити взаємодію між вчителями-предметниками та вихователями для формування єдиного практичного підходу.

3. Висновки та пропозиції

Висновок: КТП вчителів КЗО "НРЦ "Берегиня" ДОР" загалом відповідають вимогам, але якість **адаптації, індивідуалізації та корекційної спрямованості** навчального матеріалу, особливо для учнів з помірним ступенем ІІ та у частині КРЗ, потребує негайного поглиблення.

Пропозиції:

1. Провести **спеціалізований методичний семінар** щодо принципів **глибокої адаптації та модифікації** навчального матеріалу відповідно до двох рівнів інтелектуальних порушень (легкого та помірного).
2. Зобов'язати вчителів-дефектологів та вчителів КРЗ до **20.11.2025** переглянути та **деталізувати зміст КРЗ**, вказавши конкретні корекційні цілі.

3. Адміністрації посилити **контроль за індивідуалізацією** КТП для класів з учнями з помірним ступенем ІІ, вимагаючи виключно практично-орієнтованого змісту.

В.о.директора

Любов МАРКОВА

Заступник директора з НВР:

Катерина БІЛОВА

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА 3

**Про результати перевірки ведення класних журналів учнів 1–10-х класів
Комунального закладу освіти «Навчально-реабілітаційний центр
«Берегиня» Дніпропетровської обласної ради»**

Період перевірки:	24.10.2025 – 29.10.2025
Мета:	Контроль за своєчасністю та правильністю заповнення журналів, дотриманням методичних рекомендацій та обліку навчальних досягнень.
Методи:	Фронтальне вивчення класних журналів 1–10-х класів.

1. Загальний стан ведення журналів

Перевірка засвідчила, що більшість класних керівників та вчителів-предметників ведуть класні журнали **відповідно до методичних рекомендацій, коректно та без помилок**. Записи назв предметів, прізвищ учнів, загальних відомостей, а також ведення сторінок корекційно-розвиткових занять (КРЗ) відповідають вимогам, що є позитивним показником відповідальності педагогічного колективу.

2. Виявлені недоліки

Під час перевірки було виявлено два випадки порушення інструкцій щодо ведення журналів:

№	Клас	ПІБ вчителя	Предмет/Сторінка	Суть порушення
1.	5-й клас	Задорожня Я.О.	Сторінки 112–113 (навчальний предмет)	Допущено одночасний запис у двох різних

				<p>графах: "Місяць і число" та "Дата". Ці графи дублюють одна одну, тому записи в обох графах виправлені.</p>
2.	10-й клас	Симоненко А.О.	<p>Сторінки 68–69 (Фізична культура)</p>	<p>Допущено помилкови й запис, виправленн я якого не оформлене відповідно до інструкції (закресленн я однією лінією).</p>

3. Висновки та рекомендації

- Загальний висновок:** Класні журнали 1–10-х класів (окрім зазначених випадків) заповнені коректно. Виявлені недоліки є технічними та підлягають негайному виправленню відповідно до встановлених норм.
- Рекомендації:** Вчителям **Задорожній Я.О.** та **Симоненко А.О.** необхідно негайно усунути допущені помилки, оформивши їх згідно з Інструкцією МОН України про ведення шкільної документації.

В.о.директора

Любов МАРКОВА

Заступник директора з НВР:

Катерина БІЛОВА

29.10.2025р.

Аналіз Корекційно-розвиткового заняття "Ритміка"

Загальна інформація про заняття

Параметр	Дані
Дата, клас	21.10.2025 р., 4-А клас
Тема уроку	Вправи для ніг: присідання з предметами і без них.
Вчитель	Дуднікова Олена Володимирівна
Мета (дидактична)	Формування вміння виконувати присідання, дотримуючись правильної послідовності рухів, та розвиток координації рухів у поєднанні з предметами (м'яч, кубик).
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток загальної моторики, рівноваги, координації рухів, відчуття ритму, просторової орієнтації, а також зміцнення м'язів ніг і спини.
Тип уроку	Урок формування рухових навичок.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

Аналіз структури та змісту уроку

1. Підготовча частина (Організаційно-методичний блок)

- **Актуалізація:** Розпочато з привітання та ритмічної ходьби під музичний

супровід. Вчителька Дуднікова О.В. використовувала чіткі словесні команди та музику з вираженим ритмом (марш).

- **Корекційний блок:** Виконання простих вправ на **орієнтацію у просторі** (правий-лівий бік, вперед-назад) та **дихальні вправи**.
- *Корекційна ефективність:* Забезпечено фізичну та емоційну готовність до заняття, відпрацьовано навички просторової орієнтації, що часто порушені у дітей з ІІІ.
- **Висновок:** Частина проведена динамічно та з необхідною корекційною спрямованістю.

2. Основна частина (Формування та закріплення рухових навичок)

Цей етап був присвячений формуванню навички присідання.

А. Присідання без предметів

- **Пояснення:** Вчителька використала **чіткий показ** (за принципом "дзеркала") та **алгоритмізацію руху** ("Спина рівна", "Коліна вперед", "Присідаємо повільно, як пташка").
- **Ритмізація:** Рухи виконувались **під рахунок (один-два)** та під музику, що сприяло розвитку **почуття ритму та темпу рухів**.
- **Корекційний прийом:** Використання **візуального орієнтиру** (наприклад, присісти до умовного стільчика), щоб учні краще контролювали глибину присідання.

Б. Присідання з предметами (М'яч, Кубик)

- **Ускладнення:** Введено **додатковий предмет** (м'яч). Присідання виконувались з утриманням м'яча перед собою або передачею його знизу.
- **Мета:** Цей прийом одночасно розвивав **координацію рук і ніг**, переключав увагу та стимулював **дрібну моторику** при утриманні предмета.
- **Диференціація:** Учні, які мали труднощі з рівновагою, виконували присідання, тримаючись за стілець або утримуючи лише кубик (легший предмет). Це відповідає вимогам **ІІІІ**.
- *Корекційна ефективність:* Робота з предметами є важливим елементом для **сенсомоторного розвитку** та підвищення концентрації уваги.
- **Висновок:** Навичка присідання відпрацьована поетапно (від простого до складного) із залученням корекційного інвентарю.

3. Заключна частина (Релаксація та підсумок)

- **Релаксація:** Проведення **ігрової вправи на розслаблення** (наприклад, "Лялька і ганчіркова лялька") та **спокійна ходьба** з дихальними вправами.

Це зняло м'язову напругу.

- **Підсумок:** Емоційна похвала всіх учнів. Вчителька використовувала **позитивне підкріплення** ("Молодці!", "Ноги стали сильнішими!").
- **Висновок:** Завершення уроку забезпечило емоційну розрядку та позитивне сприйняття результатів діяльності.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Домінування рухових, ритмічних та ігрових вправ. Акцент на координації та рівновазі.
Використання музики та ритму	Відмінно	Музичний супровід був чітким, темп музики відповідав темпу виконання вправ.
Диференціація та ІНП	Дуже добре	Застосування різних рівнів складності (з предметом / без предмета, з опорою / без опори).
Моторна щільність уроку	Відмінно	Висока рухова активність протягом усього заняття, що є ключовим для ритміки.

Загальний висновок

Заняття з ритміки, проведене Дудніковою О.В., є **високо ефективним та корекційно насиченим**. Вчителька продемонструвала відмінне володіння методиками роботи в НРЦ, особливо у частині **алгоритмізації рухів, ритмічної та предметної корекції**. Мета з формування навички присідання

досягнута завдяки послідовному ускладненню завдань та використанню допоміжного інвентарю.

Рекомендації

1. При виконанні присідань з **предметами** вводити елементи **вербалізації** (наприклад, "Скажи 'раз', коли сідаєш, 'два', коли встаєш") для посилення зв'язку між рухом і мовленням.
2. На етапі релаксації використовувати прості **вправи на імітацію** (наприклад, "Розслаблений сніговик") для покращення усвідомлення схеми тіла.

 Аналіз Корекційно-розвиткового заняття "Ритміка"

Загальна інформація про заняття

Параметр	Дані
Дата, клас	21.10.2025 р., 4-А клас
Тема уроку	Вправи для ніг: присідання з предметами і без них.
Вчитель	Дуднікова Олена Володимирівна
Мета (дидактична)	Формування вміння виконувати присідання, дотримуючись правильної послідовності рухів, та розвиток координації рухів у поєднанні з предметами (м'яч, кубик).
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток загальної моторики, рівноваги, координації рухів, відчуття ритму, просторової орієнтації, а також зміцнення м'язів ніг і спини.
Тип уроку	Урок формування рухових навичок.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

 Аналіз структури та змісту уроку

1. Підготовча частина (Організаційно-методичний блок)

- **Актуалізація:** Розпочато з привітання та ритмічної ходьби під музичний супровід. Вчителька Дуднікова О.В. використовувала чіткі словесні

команди та музику з вираженим ритмом (марш).

- **Корекційний блок:** Виконання простих вправ на **орієнтацію у просторі** (правий-лівий бік, вперед-назад) та **дихальні вправи**.
- *Корекційна ефективність:* Забезпечено фізичну та емоційну готовність до заняття, відпрацьовано навички просторової орієнтації, що часто порушені у дітей з ІІІ.
- **Висновок:** Частина проведена динамічно та з необхідною корекційною спрямованістю.

2. Основна частина (Формування та закріплення рухових навичок)

Цей етап був присвячений формуванню навички присідання.

А. Присідання без предметів

- **Пояснення:** Вчителька використала **чіткий показ** (за принципом "дзеркала") та **алгоритмізацію руху** ("Спина рівна", "Коліна вперед", "Присідаємо повільно, як пташка").
- **Ритмізація:** Рухи виконувались **під рахунок (один-два)** та під музику, що сприяло розвитку **почуття ритму та темпу рухів**.
- **Корекційний прийом:** Використання **візуального орієнтиру** (наприклад, присісти до умовного стільчика), щоб учні краще контролювали глибину присідання.

Б. Присідання з предметами (М'яч, Кубик)

- **Ускладнення:** Введено **додатковий предмет** (м'яч). Присідання виконувались з утриманням м'яча перед собою або передачею його знизу.
- **Мета:** Цей прийом одночасно розвивав **координацію рук і ніг**, переключав увагу та стимулював **дрібну моторику** при утриманні предмета.
- **Диференціація:** Учні, які мали труднощі з рівновагою, виконували присідання, тримаючись за стілець або утримуючи лише кубик (легший предмет). Це відповідає вимогам **ІІІІ**.
- *Корекційна ефективність:* Робота з предметами є важливим елементом для **сенсомоторного розвитку** та підвищення концентрації уваги.
- **Висновок:** Навичка присідання відпрацьована поетапно (від простого до складного) із залученням корекційного інвентарю.

3. Заключна частина (Релаксація та підсумок)

- **Релаксація:** Проведення **ігрової вправи на розслаблення** (наприклад, "Лялька і ганчіркова лялька") та **спокійна ходьба** з дихальними вправами. Це зняло м'язову напругу.

- **Підсумок:** Емоційна похвала всіх учнів. Вчителька використовувала позитивне підкріплення ("Молодці!", "Ноги стали сильнішими!").
- **Висновок:** Завершення уроку забезпечило емоційну розрядку та позитивне сприйняття результатів діяльності.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Домінування рухових, ритмічних та ігрових вправ. Акцент на координації та рівновазі.
Використання музики та ритму	Відмінно	Музичний супровід був чітким, темп музики відповідав темпу виконання вправ.
Диференціація та ІНП	Дуже добре	Застосування різних рівнів складності (з предметом / без предмета, з опорою / без опори).
Моторна щільність уроку	Відмінно	Висока рухова активність протягом усього заняття, що є ключовим для ритміки.

Загальний висновок

Заняття з ритміки, проведене Дудніковою О.В., є **високо ефективним** та **корекційно насиченим**. Вчителька продемонструвала відмінне володіння методиками роботи в НРЦ, особливо у частині **алгоритмізації рухів, ритмічної та предметної корекції**. Мета з формування навички присідання

досягнута завдяки послідовному ускладненню завдань та використанню допоміжного інвентарю.

Рекомендації

1. При виконанні присідань з **предметами** вводити елементи **вербалізації** (наприклад, "Скажи 'раз', коли сідаєш, 'два', коли встаєш") для посилення зв'язку між рухом і мовленням.
2. На етапі релаксації використовувати прості **вправи на імітацію** (наприклад, "Розслаблений сніговик") для покращення усвідомлення схеми тіла.

 Аналіз Логопедичного Заняття

Загальна інформація про заняття

Параметр	Дані
Дата, клас	23.10.2025 р., 10-Б клас
Тема заняття	Диференціація прийменників і префіксів (на матеріалі найбільш вживаних)
Логопед/Вчитель	Донченко Катерина Сергіївна
Мета (корекційно-навчальна)	Сформувати елементарне уявлення про прийменники (слова) та префікси (частина слова); навчити розрізняти їх на письмі (окреме/злите написання) за допомогою алгоритму та наочності .
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток аналітико-синтетичної діяльності , слухової уваги, формування графічних навичок та соціально-комунікативних умінь.
Тип заняття	Заняття із формування граматичних уявлень та навичок письма.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення помірного ступеня).

🔍 Аналіз структури та змісту заняття

1. Організаційний етап та Актуалізація знань

- **Актуалізація:** Логопед Донченко К.С. розпочала з **корекційної вправи на слухову увагу** (наприклад, "Поплескай, коли почуєш слово з прийменником **на** або **за**"). Це допомогло мобілізувати учнів і сфокусувати їх на ключовому матеріалі.
- **Повторення:** Повторення поняття "**слово**" та "**частина слова**" з використанням **конструктора або LEGO**. Прийменник – як окремий блок, префікс – як блок, приєднаний до кореня.
- **Висновок:** Етап був успішним, забезпечив **наочно-дієву опору** для складних граматичних понять.

2. Вивчення нового матеріалу (Диференціація)

Ця тема є **надзвичайно складною** для учнів з помірним ступенем ІІІ, оскільки вимагає аналізу та абстрагування. Логопед вдало перевів її у **візуально-практичний алгоритм**.

- **Спрощення термінології:** Замість "прийменник" і "префікс" використовувалися прості маркери: "**Окремо-слово**" та "**Разом-частина**".
- **Алгоритм Диференціації (Ключовий момент):** Логопед навчала **єдиному, простому алгоритму**:
 1. З'ясуй, чи можна між цим коротким словом і наступним **вставити інше слово** (наприклад, *на столі* – *на великому столі*).
 2. Якщо **можна вставити** → пишемо **ОКРЕМО** (прийменник).
 3. Якщо **не можна вставити** (наприклад, *написав*) → пишемо **РАЗОМ** (префікс).
- **Наочність (Світлофор/Карточки):** Використано **дві великі картки-підказки**: Зелена (ОКРЕМО, можна вставити слово) і Червона (РАЗОМ, не можна вставити слово).
- **Практичне відпрацювання:** Виконання вправ на основі цього алгоритму з **використанням фішок/стрілок** для "вставлення" пропущеного слова.
- **Корекційна ефективність:** Алгоритм, підкріплений кольором і дією, є єдиним можливим способом засвоєння цього правила учнями з помірним ІІІ.

3. Закріплення та Графічні вправи

- **Графічні вправи:** Робота в зошитах була зосереджена на **механічному тренуванні написання**.

- **Копіювання** простих словосполучень з пропущеними прийменниками (... *столі*, ... *двері*).
- **Зоровий диктант** – учні зчитували просте речення, а потім записували його, звертаючи увагу на пробіл (для прийменників).
- **Ігрова вправа "Зайве слово"**: Учні слухали ряд слів (наприклад, *побіг*, *поїхав*, *на столі*, *полетів*) і знаходили **зайве** (те, що пишеться окремо).
- **Висновок**: Етап ефективно закріпив матеріал через **рухову та зорову пам'ять**, перевіривши теоретичний алгоритм у графічну навичку.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Складна граматична тема успішно трансформована у простий практичний алгоритм , доступний для помірного ступеня ІІІ.
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Використання LEGO, кольорових карток-підказок та чітких схем було визначальним фактором успіху.
Аналітико-синтетична діяльність	Дуже добре	Вправа з "вставлянням" слова між частинами мови активно тренувала вміння встановлювати зв'язки.
Темп заняття	Добре	Темп був уповільнений, з частими паузами на

		повторення та відпрацювання, що є необхідним для 10-Б класу.
--	--	--

Загальний висновок

Логопедичне заняття, проведене Донченко К.С., є **високопрофесійним та корекційно-орієнтованим**. Логопед продемонструвала глибоке розуміння особливостей учнів з помірним ступенем ІІ, використовуючи **наочно-дієві методи** для засвоєння абстрактної граматичної теми. Завдяки чіткій алгоритмізації та практичному тренуванню, мета з диференціації прийменників і префіксів була досягнута на рівні **автоматизації простіших випадків**.

Рекомендації

1. Наступного разу **посилити зв'язок з побутовим мовленням**: використовувати для відпрацювання прийменників та префіксів тільки ті слова, які учні щоденно використовують (наприклад, *застібнути куртку, на полиці*).
2. Для графічної роботи **використовувати графарети або великі клітинки**, щоб покращити якість графічного виконання, що є важливим для даної групи учнів.

Аналіз Логопедичного Заняття

Загальна інформація про заняття

Параметр	Дані
Дата, клас	21.10.2025 р., 7-Б клас
Тема заняття	Аналіз односкладових, двоскладових, трискладових слів. Складоутворююча роль голосних.
Вчитель-логопед	Донченко Катерина Сергіївна
Мета (дидактична)	Практично навчити учнів ділити слова на склади; закріпити поняття про складоутворюючу роль голосних .
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток фонематичного аналізу і синтезу , слухової уваги та пам'яті, ритміко-складової структури слова, формування навичок самоконтролю при мовленні.
Тип заняття	Логопедична корекція та автоматизація навичок.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення помірного ступеня).

Аналіз структури та змісту заняття

1. Організаційний етап та Дихально-голосові вправи

- **Актуалізація:** Вчитель-логопед Донченко К.С. розпочала з **дихальних**

вправ ("Здуй пір'їнку", "Надуй кульку"), що є важливим для формування **правильної мовленнєвої фонації**.

- **Артикуляційна гімнастика:** Виконано комплекс вправ для підготовки мовленнєвого апарату.
- **Корекційна ефективність:** Забезпечено необхідну **м'язову та дихальну базу** для подальшої роботи над складом, що є першочерговим для дітей з помірним ІІІ.
- **Висновок:** Етап проведений чітко та якісно.

2. Введення в тему та Практичне вивчення (Складовий аналіз)

Тема складна для учнів з помірним ІІІ, тому була максимально спрощена та **алгоритмізована**.

- **Наочність (Голосні):** Використання **символів голосних** (червоні фішки або кольорові картки). Учням ще раз пояснено, що **склад – це те, що ми можемо "протягнути"**, і це завжди **голосний**.
- **Метод "Проплескування":** Для практичного ділення слів використано **кінестетичний метод** (проплескування та простукування):
 - **Односкладові:** *Дім* (один плеск).
 - **Двоскладові:** *Ма-ма* (два плески).
 - **Трискладові:** *Мо-ло-ко* (три плески).
 - **Корекційна ефективність:** **Ритміка та рух** (моторна пам'ять) є найкращими каналами засвоєння інформації про склади для учнів з помірним ІІІ. Це забезпечує відчуття **ритміко-складової структури** слова.
- **Складання схем:** Кожен склад (плеск) був візуально позначений **великим квадратом (фішкою)**, а голосний – червоною крапкою всередині. Учні практично пересували фішки під час проговорювання.
- **Висновок:** Вчителька вдало застосувала **полісенсорний підхід** (слух, зір, рух) для засвоєння матеріалу.

3. Закріплення та Диференціація

- **Дидактична гра "Скільки складів?":** Логопед показував предметну картинку (наприклад, **КО-ТИК**), а учні повинні були показати відповідну **цифру (2)** та **кількість фішок**.
- **Індивідуальна робота:** Для учнів, які демонструють низький рівень засвоєння, завдання було спрощено до **ділення лише двоскладових слів з відкритими складами** (наприклад, *во-да, ли-са*).
- **Складоутворююча роль голосних:** Наприкінці заняття вчителька ще раз підкреслила правило, використовуючи **опорний малюнок "Голосний —**

це командир складу".

- *Корекційна ефективність:* Наявність диференціації завдань та перехід від плеску до цифри (символічне позначення) є ознакою ефективної корекційної роботи.
- **Висновок:** Завдання на закріплення були адекватними рівню складності порушення.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Застосовано кінестетичний та полісенсорний методи (плескання, простукування, фішки), що є найефективнішим для помірною ІІ.
Наочність	Відмінно	Використання фішок та символів голосних для візуалізації абстрактного мовного явища.
Диференціація	Дуже добре	Здійснено спрощення завдань для окремих учнів відповідно до їхніх індивідуальних можливостей.
Структура заняття	Відмінно	Дотримано чіткої структури: від дихання до артикуляції, від простого до складного

		(від односкладових до трискладових).
--	--	--------------------------------------

Загальний висновок

Логопедичне заняття, проведене Донченко К.С., є **високопрофесійним та корекційно насиченим**. Вчителька ефективно адаптувала складний матеріал про фонематичний аналіз під пізнавальні можливості учнів 7-Б класу. Завдяки **алгоритмізації, ритміці та практичним діям**, мета з формування навичок складового аналізу була успішно досягнута.

Рекомендації

1. У подальшій роботі над складом продовжувати використовувати **ігрові сюжети** (наприклад, "Потяг зі складами"), щоб посилити інтерес та емоційне включення.
2. На етапі автоматизації включати елементи **самоконтролю**: попросити учнів самостійно перевірити свого товариша, проплескавши слово.

Аналіз Логопедичного Заняття

Загальна інформація про заняття

Параметр	Дані
Дата, клас	13.10.2025 р., 4-Б клас
Тема заняття	Диференціація звуків [О-А], [О-У], [А-О-У] (голосні звуки)
Вчитель-логопед	Щербиніна Єлизавета Володимирівна
Мета (корекційна)	Навчити учнів розрізняти на слух та у вимові голосні звуки, артикуляційно близькі або часто змішувані у мовленні.
Мета (розвиткова)	Корекція та розвиток фонематичного слуху, слухової уваги, артикуляційної моторики та наочно-дієвого мислення.
Тип заняття	Урок формування фонематичного сприймання.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення помірного ступеня).

Аналіз структури та змісту заняття

1. Організаційний етап та Артикуляційна гімнастика

- **Артикуляційна гімнастика:** Проведена чітко, але з **максимальним спрощенням інструкцій**, що є правильним для учнів з помірним ступенем ІІІ. Виконані вправи на розтягування губ ("усмішка"), витягування губ

("трубочка"), що безпосередньо готувало артикуляційний апарат до вимови [О], [У].

- *Корекційна ефективність:* Забезпечено формування **кінестетичної основи** для правильної вимови.
- **Висновок:** Етап був динамічним та функціонально спрямованим.

2. Актуалізація знань (Аналіз артикуляції звуків)

- **Повторення артикуляції:** Логопед Щербиніна Є.В. використала дзеркала та **великі артикуляційні профілі-схеми**. Учні разом з логопедом перед дзеркалом спостерігали за положенням рота: [А] – широкий рот, [О] – рот округлений, [У] – губи витягнуті.
- **Сенсорна опора:** Використання **рухів руками** або **кольорових фішок** для позначення кожного звука (наприклад, [А] – червоний квадрат, [О] – синій круг).
- *Корекційна ефективність:* Забезпечення **візуальної та кінестетичної опори** є необхідним для диференціації артикуляційно близьких звуків у дітей з помірним ІІІ.
- **Висновок:** Створено міцну сенсорну базу для диференціації.

3. Основний етап: Диференціація звуків

Заняття було побудоване на **багаторівневому аналізі** з поступовим ускладненням матеріалу:

А. Диференціація на рівні звуків (Слухова увага)

- **Вправа "Слухай і показуй":** Логопед повільно вимовляла ланцюжки звуків (наприклад, А-О-А-У-О), а учні **піднімали відповідну картку-символ** або **виконували умовний рух** (А – руки вгору, О – руки в сторони).
- *Корекційна ефективність:* Пряме тренування **фонематичного слуху** та **слухової уваги** без залучення складного лексичного матеріалу.

Б. Диференціація на рівні складів та слів (Наочно-дієва підтримка)

- **Вправа "Знайди предмет":** Робота з **предметними картинками**, назви яких починаються на ці звуки (наприклад, **О**-куля, **А**-брикос, **У**-тка).
- **Дієвий прийом:** Учні не просто називали слова, а **клали картинку у відповідну кишеню** або **прикріплювали до відповідного символа-букви**. Це переводило абстрактне поняття звука у **практичну дію**.
- *Корекційна ефективність:* Допомога у встановленні зв'язку **звук-слово-предмет** через наочно-дієвий аналіз.

В. Диференціація в реченні (Практичне застосування)

- **Гра "Яка помилка?":** Логопед повільно вимовляла дуже прості фрази, де один звук був замінений (наприклад: *Мама несе сумк**а* замість *сумк**у*). Учні повинні були виправити помилку.
- **Спрощення:** Завдання виконувалося тільки на **слух** і супроводжувалося **жестами** або **емоційним акцентом** логопеда на помилковому слові.
- **Висновок:** Основний етап був насичений ігровими прийомами, що підтримувало працездатність учнів і забезпечило багаторазове повторення.

4. Закріплення та Підсумок заняття

- **Узагальнення:** Повторне виконання артикуляційної вправи перед дзеркалом для закріплення **кінестетичних відчуттів**.
- **Позитивне підкріплення:** Оцінка діяльності учнів проводилася за допомогою **кольорових фішок/смайликів**.
- **Домашнє завдання:** Просте завдання для роботи з батьками: "Називати 3 слова на звук [А] та 3 слова на звук [О] і показувати, як відкривається рот".
- **Висновок:** Заняття завершено логічно, з орієнтацією на подальше закріплення навичок у домашніх умовах.

Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Заняття повністю відповідає корекційним цілям: застосування багатоканального впливу (слух, зір, рух).
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Максимальне використання символіки, піктограм, дзеркал – необхідна умова роботи з помірним ступенем ІІІ.

Алгоритмізація	Відмінно	Чітке дотримання послідовності (від звука до слова), що забезпечує міцніше засвоєння матеріалу.
Темп та інструкції	Дуже добре	Темп був уповільнений, інструкції – короткі та супроводжувалися жестами/показом.

Загальний висновок

Логопедичне заняття, проведене Щербиніною Є.В., є **високопрофесійним та корекційно ефективним**. Вчителька-логопед продемонструвала глибоке розуміння особливостей учнів 4-Б класу, вдало застосувавши методи **сенсорної інтеграції та наочно-дієвого підходу** для формування складного навички фонематичної диференціації. Мета заняття досягнута.

Рекомендації

1. При роботі на рівні слів, для посилення корекції, додатково використовувати **ліплення або аплікацію** (наприклад, ліпити предмет, назва якого починається на потрібний звук).
2. На етапі закріплення вводити короткі вправи на **групування слів** за початковим звуком (з використанням предметних картинок) для покращення аналітико-синтетичної діяльності.

Аналіз Логопедичного Заняття

Загальна інформація про заняття

Параметр	Дані
Дата, клас	14.10.2025 р., 2-Б клас (групове/індивідуальне)
Тема заняття	Наслідування звуків природи (тварин, птахів)
Вчитель-логопед	Щербиніна Єлизавета Володимирівна
Мета (корекційно-навчальна)	Стимулювати слухову увагу та фонематичний слух. Розвивати наслідувальну діяльність, артикуляційну та дихальну моторику через відтворення звуконаслідувань.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток слухового сприймання, ритму та темпу мовлення . Формування стійкого інтересу до мовленнєвих вправ.
Тип заняття	Заняття з формування звуковимови та слухового сприймання.
Особливості групи	Діти з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня (ІППС) , мінімальний мовленнєвий запас, значні порушення фонематичного слуху.

🔍 Аналіз структури та змісту заняття

1. Організаційний етап та Підготовчі вправи

- **Прийом:** Заняття розпочато з **ритмічної вправи** (наприклад, плескання в долоні під музику або відбивання м'яча), що є важливим для активації слухової уваги та відчуття ритму.
- **Артикуляційна гімнастика:** Проведено комплекс вправ (наприклад, "Жабка", "Трубочка", "Годинник") з обов'язковим **показом (дзеркалом)** та **чітким утриманням пози** (фіксацією).
- *Корекційна ефективність:* Завдяки **повільному темпу, багаторазовому повторенню та візуальному контролю**, вчителька Щербиніна Є.В. успішно підготувала артикуляційний апарат до роботи.
- **Висновок:** Етап проведений методично грамотно, з урахуванням потреби у **посиленій артикуляційній підготовці** у дітей з ІППС.

2. Вивчення нового матеріалу (Наслідування звуків)

Весь матеріал подавався через **ігровий та сенсорний досвід**.

- **А. Сенсорна опора:** Вчителька використала **великі, яскраві іграшки-тварини та картинки-символи** (наприклад, котик, собачка, курча).
- **Б. Стимуляція слухового сприймання:** Логопед спочатку **чітко і повільно сама** відтворювала звуконаслідування (наприклад, "Мяу-мяу"), виділяючи кінцеві звуки та інтонацію.
- **В. Практична діяльність:** Застосовано прийом **"Звук + Рух"**. Наприклад, "Собачка гавкає: 'Гав-гав!'" (і дитина одночасно стукає кулачком або махає рукою).
- **Г. Диференціація:** Проведено просте розрізнення звуків (наприклад, "Покажи котика, коли почуєш 'Няв'" і "Покажи собачку, коли почуєш 'Гав'").
- *Корекційна ефективність:* **Мультисенсорний підхід** (слух, зір, дотик, рух) є найбільш ефективним для роботи з дітьми з помірним ступенем ІІІ. **Алгоритмізація** подачі (я чую – я бачу – я роблю – я говорю) створює стійкий рефлекс.
- **Висновок:** Основний етап заняття відповідав корекційним вимогам: матеріал був доступний, поданий через гру та пряму дію.

3. Закріплення та автоматизація

- **Ігровий прийом "Хто прийшов?":** Вчителька за **ширмою** або в мішечку ховала іграшку і відтворювала її звук. Дитина повинна була **наслідувати звук і назвати тварину** (або показати картку).

- **Дихальні вправи:** Використання прийомів для **подовження мовленнєвого видиху**, необхідного для якісного звуконаслідування (наприклад, імітація "як дме вітер" або "як гуде паровоз").
- **Індивідуалізація:** Логопед надавала **додаткову допомогу** дітям, у яких були значні труднощі з відтворенням (наприклад, використовуючи зонд або допомагаючи механічно фіксувати губи).
- **Висновок:** Етап сприяв **автоматизації та закріпленню** наслідувальних навичок в ігровій формі, що знижує втомлюваність.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Заняття повністю відповідало потребам дітей з ІППС: мінімальна вербалізація, максимальна практична діяльність та наочність.
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Використання яскравих іграшок та великих карток є доцільним для стимуляції уваги.
Послідовність та темп	Добре	Темп був уповільнений, що дозволило дітям засвоїти кожну вправу. Дотримано чіткої структури.
Індивідуалізація	Дуже добре	Надавалася цілеспрямована

		допомога дітям з найбільшими труднощами у вимові.
--	--	---

Загальний висновок

Логопедичне заняття, проведене Щербиніною Є.В., є **високоєфективним** та **методично правильно побудованим** для роботи з дітьми з помірним ступенем інтелектуальних порушень. Логопед продемонструвала відмінне володіння **корекційними техніками (мультисенсорний підхід, ігрова форма)**, що забезпечило досягнення поставленої мети – стимуляції наслідувальної мовленнєвої діяльності.

Рекомендації

1. При роботі над новими звуконаслідуваннями додавати елементи **логоритміки** (вправи з рухами під музику), щоб посилити відчуття ритму та темпу.
2. На етапі закріплення спробувати інтегрувати звуконаслідування у **просту рухливу гру** (наприклад, "подорож до лісу"), щоб покращити перенесення навичок у неформальне спілкування.

Аналіз Логопедичного Заняття

Загальна інформація про заняття

Параметр	Дані
Дата, клас	15.10.2025 р., 8-Б клас
Тема заняття	Узгодження слів в реченні (Іменник + Прикметник у роді та числі).
Логопед (Вчитель)	Донченко Катерина Сергіївна
Мета (корекційна)	Формування елементарної навички узгодження іменників та прикметників у роді та числі на практичному матеріалі; розвиток розуміння та використання простих флексій.
Тип заняття	Корекційно-розвиткове заняття (за Індивідуальним планом).
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення помірного ступеня прояву).

Аналіз структури та змісту заняття

1. Організаційний етап та Мотивація

- **Актуалізація:** Логопед розпочала з дихальної та артикуляційної гімнастики, що є необхідним для активізації мовленнєвого апарату дітей з порушеннями мовлення та ІІІ.
- **Мотивація:** Використано ігровий прийом ("Допоможи іграшкам правильно "одягнутися"). Були представлені ляльки (хлопчик і дівчинка) та предмети (сукня, сорочка, великий, маленький). Це забезпечило **наочно-дієву опору** для майбутнього узгодження.

- **Висновок:** Етап проведений методично правильно, забезпечив готовність учнів до виконання складних завдань.

2. Основний корекційний етап (Формування узгодження)

Враховуючи помірний ступінь ІІІ, заняття було побудоване на **багаторазовому повторенні та практичній дії**.

А. Узгодження за родом (Чоловічий/Жіночий)

- **Наочність:** Використання **кольорового кодування** (наприклад, синій колір – "великий", червоний – "велика").
- **Практика "Встанови зв'язок":** Логопед демонструвала картинки та еталонні прикметники, учні повинні були їх поєднувати, використовуючи лише 2-3 прості прикметники: *червоний м'яч, червона квітка*.
- **Робота з флексіями:** Основна увага приділялася чіткому **виділенню закінчень** голосом та жестом (наприклад, "червон**ИЙ**", "червон**А**").

Б. Узгодження за числом (Один/Багато)

- **Наочність:** Використання прийому **"Один предмет vs. Багато предметів"** (один кубик – багато кубиків).
- **Тренування:** Учні повторювали фрази, які чітко розрізнялися за закінченням: *один олівець**Ь** – багато олівц**ІВ***.
- **Корекційна ефективність:** Заняття було **максимально вузькоспрямованим**, фокусуючись лише на *родовому та числовому узгодженні*. Це дозволило уникнути перенавантаження та сприяло автоматизації простих форм.

3. Закріплення та Підсумок

- **Дидактична гра "Правильна пара":** Учні отримували картки (окремо іменники, окремо прикметники) і повинні були **фізично знайти свою "правильну" пару**, вимовляючи словосполучення.
- **Розвиток зв'язного мовлення:** Складання **простого, нерозповсюдженого речення** з двох узгоджених слів (*Велика машина. Червоні яблука.*).
- **Сенсорна інтеграція:** Застосування **пальчикової гімнастики** або масажу кистей рук наприкінці заняття для зняття напруги.
- **Висновок:** Мета заняття досягнута. Застосування **кольорового та предметного кодування** дозволило учням з помірним ІІІ засвоїти практичні правила узгодження.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Заняття побудоване на принципі наочно-дієвого методу та багаторазового повторення з мінімальною вербалізацією.
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Яскраве, велике, кольорове кодування граматичних понять (рід, число).
Темп та дозування матеріалу	Відмінно	Матеріал подано в дуже повільному темпі , з чіткими паузами та частими переключеннями, що відповідає особливостям уваги учнів.
Робота над флексіями	Дуже добре	Свідоме виділення закінчень (флексій) голосом та жестом сприяло слуховому сприйняттю граматичних форм.

Загальний висновок

Логопедичне заняття, проведене Донченко К.С., є **високоєфективним** і повністю відповідає корекційно-розвитковим завданням для учнів з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня. Вчителька вдало

використала **практичні та ігрові прийоми** для формування складного граматичного поняття "узгодження слів", зробивши його доступним через **діяльність та сенсорну опору**.

Рекомендації

1. У наступних заняттях продовжувати використовувати **тактильні матеріали** (м'які/жорсткі предмети) для узгодження прикметників, пов'язаних із якістю (*м'який килимок, твердий стіл*).
2. На етапі закріплення вводити **елементи мотивації** через постійне позитивне підкріплення *кожного* успішно узгодженого словосполучення.

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	07.10.2025 р., 2-Б клас
Тема уроку	Письмо великої букви Е
Вчитель	Старина Ірина Сергіївна
Мета (дидактична)	Навчити учнів писати велику рукописну букву Е, дотримуючись її елементів та графічної форми.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток дрібної моторики, зорово-моторної координації, просторового орієнтування на сторінці зошита та формування алгоритму графічної дії .
Тип уроку	Урок формування графічної навички.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення помірного ступеня).

 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Підготовчі вправи

- **Актуалізація:** Урок розпочався з **повторення літер**, вивчених раніше, та **артикуляційної гімнастики** (промовляння звуку, який позначає буква Е). Це забезпечило сенсорну готовність.
- **Корекційний блок (Моторика):** Вчителька Старина І.С. провела

пальчикову гімнастику та вправи для кисті (наприклад, "катання олівця" або "м'яття паперу").

- **Корекційна ефективність:** Цей етап є **критично важливим** для учнів з помірним ІІІ, оскільки прямо тренує м'язи руки, необхідні для письма, та покращує дрібну моторику.
- **Висновок:** Етап проведений методично грамотно, з посиленою увагою до моторної підготовки.

2. Вивчення нового матеріалу (Аналіз та Алгоритмізація)

- **Наочність (Аналіз букви):** Використано **велику, рельєфну (шорстку) модель букви Е** або плакат. Учні обводили букву пальцем, промовляючи її елементи (наприклад: "паличка", "гачечок").
- **Демонстрація:** Вчителька писала букву на дошці з **чітким коментуванням** кожної лінії, використовуючи **покроковий алгоритм**:
 1. Початок на лінії.
 2. Рух вниз.
 3. Заокруглення.
 4. Перетин.
- **Просторове орієнтування:** Використання **великої розліновки** (як у зошиті) на дошці та кольорових позначок для **початку і кінця** письма.
- **Корекційна ефективність:** Перехід від наочного образу (моделі) до письмової дії відбувається через **алгоритм та конкретну просторову опору**, що є необхідним для учнів з помірним ІІІ.
- **Висновок:** Подача матеріалу була доступною, з акцентом на **послідовність рухів**.

3. Практичне відпрацювання навички (Графомоторика)

- **Пропедевтичні вправи:** Учні спочатку **писали букву в повітрі** (рухова пам'ять), потім **обводили її по пунктиру** у прописах.
- **Самостійне письмо:** Учні писали букву в зошитах. Вчителька використовувала **прийом "рука в руці"** або **індивідуальну допомогу**, постійно контролюючи нахил та розмір.
- **Кількість повторень:** Було виділено достатньо часу на **багаторазове повторення** елементів та букви в цілому, що забезпечує формування стійкого рухового стереотипу.
- **Зорово-моторна координація:** Була проведена **динамічна пауза** із вправами на перемикання уваги та розслаблення м'язів.
- **Висновок:** Етап був ключовим, забезпечено необхідну **індивідуалізацію та моторну допомогу** кожному учневі.

4. Закріплення та Підсумок уроку

- **Закріплення:** Вправа на з'єднання букви з малюнком, назва якого починається на цю літеру (наприклад, Е-Ескімо).
- **Оцінювання:** Оцінювання було **мотивуюче** та **формувальне**: вчителька хвалила учнів за старанність, незалежно від якості кінцевого результату.
- **Висновок:** Мета уроку досягнута. В учнів сформовано початкове уявлення про графічну форму букви Е та алгоритм її написання.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Максимальне використання практичних, моторних та наочних прийомів (рельєфна буква, пальчикова гімнастика).
Алгоритмізація дії	Відмінно	Чітке розкладання процесу письма на прості, послідовні кроки.
Просторове орієнтування	Дуже добре	Використання кольорових позначок та великої розліновки для фіксації елементів букви у зошиті.
Індивідуалізація	Відмінно	Застосування прямої фізичної допомоги ("рука в руці") для корекції траєкторії руху.

Загальний висновок

Урок проведений Стариною І.С. є **методично виваженим та корекційно ефективним**. Вчителька глибоко врахувала особливості учнів 2-Б класу з помірним ступенем ІІ, зосередивши увагу на **моторній підготовці, покроковому навчанні та багаторазовому повторенні**. Це забезпечило успішне формування початкової графічної навички письма великої букви Е.

Рекомендації

1. Продовжувати активно використовувати **навчальні ігри** на початку уроку для стимуляції уваги.
2. На етапі закріплення вводити елементи **сенсорної інтеграції** (наприклад, письмо пальцем на манці або піску) для посилення тактильного відчуття форми букви.

Аналіз Уроку Математики

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	24.10.2025 р., 1 клас
Тема уроку	Кількісні поняття: більше, менше, дорівнює
Вчитель	Петренко Ірина Вікторівна
Мета (дидактична)	Сформувати в учнів уміння практично порівнювати дві групи предметів за кількістю та позначати результати словами "більше", "менше", "дорівнює".
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток наочно-дієвого мислення , уваги, формування вміння встановлювати прості логічні зв'язки (порівняння).
Тип уроку	Урок формування нових знань та практичних умінь.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань

- **Актуалізація:** Вчителька Петренко І.В. використала **ігровий прийом** "Назви число" або "Порахуй до 5". Це забезпечило швидку мобілізацію уваги та повторення прямої лічби.

- **Сенсорна основа:** Повторення кольорів та форм на рахунковому матеріалі.
- *Корекційна ефективність:* Забезпечено міцну **сенсорну базу**, необхідну для подальших маніпуляцій з предметами.
- **Висновок:** Етап проведений чітко, з акцентом на **наочності та дієвості**.

2. Вивчення нового матеріалу (Практичне порівняння)

Весь матеріал був побудований на **практичних маніпуляціях та прийомі попарного співвіднесення**.

- **А. Поняття "Більше" і "Менше":**
 - **Демонстрація:** Вчителька використовувала дві контрастні групи предметів (наприклад, 3 червоних яблука і 2 зелених груші).
 - **Прийом співвіднесення:** Учні накладали предмети один на одного або викладали їх парами: "Одне яблуко – одна груша. Одне яблуко – ще одна груша. **Яблук залишилося!** Значить, яблук **більше**, ніж груш".
 - **Мовленнєва фіксація:** Багаторазове повторення фрази "**більше**" та "**менше**" у присутності предметного матеріалу.
- **Б. Поняття "Дорівнює":**
 - **Демонстрація:** Порівнювалися дві рівні групи (4 синіх кубики та 4 жовтих кубики).
 - **Прийом співвіднесення:** Вчителька акцентувала, що **нічого не залишилося** після попарного порівняння. Значить, кубиків і кубиків **порівну** (або **дорівнює**).
 - *Корекційна ефективність:* Пряме, **наочно-дієве порівняння** є єдиною можливим методом засвоєння цих понять у 1-му класі НРЦ. Уникнення абстрактних символів на цьому етапі є методично вірним.
- **Висновок:** Нові поняття введені відповідно до принципу **доступності** та через багаторазову **практичну дію**.

3. Закріплення та узагальнення знань

- **Дидактична гра "Утвори пару":** Учні отримували набори карток або геометричних фігур і самостійно порівнювали їх за кількістю, використовуючи метод попарного зіставлення.
- **Рухлива вправа:** Вчителька давала команди: "Покажіть дві ручки — **більше**, ніж одна ручка" (практична демонстрація на собі).
- **Робота в зошитах:** Введення графічного позначення: малювання груп предметів та їхнє позначення (наприклад, поставити великий плюс біля групи, де **більше**).
- **Висновок:** Етап був спрямований на перенесення навичок порівняння від демонстрації вчителя до **самостійної діяльності** учня.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Домінування наочно-дієвих методів і прийом попарного зіставлення , що є основою для формування кількісних уявлень.
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Використання контрастного, великого та різноманітного рахункового матеріалу.
Темп уроку	Добре	Темп був уповільнений, що необхідно для 1-го класу НРЦ, але забезпечено постійну активність учнів.
Мовленнєва фіксація	Дуже добре	Багаторазове повторення цільових слів ("більше", "менше", "порівну") для їхнього закріплення.

Загальний висновок

Урок проведений Петренко І.В. є **методично правильним та корекційно ефективним**. Завдяки послідовному застосуванню **практичного методу порівняння та наочності**, вчителька досягла мети уроку: учні 1-го класу засвоїли практичні основи кількісного порівняння.

Рекомендації

1. На етапі закріплення наступного уроку ввести **символічне позначення** знаками " \gt ", " \lt ", " $=$ " (математичні знаки порівняння), але **виключно з опорою на малюнок** (наприклад, знак " \gt " нагадує рот, який хоче з'їсти більше).
2. Посилити роботу над **індивідуалізацією**: для учнів, які швидко засвоїли матеріал, давати завдання на порівняння більших груп (наприклад, 5 і 4 предмети).

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	09.10.2025 р., 1 клас
Тема уроку	Число і цифра 2. Склад числа 2.
Вчитель	Петренко Ірина Вікторівна
Мета (дидактична)	Сформувати в учнів уявлення про число 2, навчити співвідносити число, цифру та відповідну кількість предметів. Дати поняття про склад числа 2.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток наочно-дієвого мислення , просторового сприймання, дрібної моторики, формування навичок кількісної лічби та співвідношення.
Тип уроку	Урок формування нових знань.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань

- **Актуалізація:** Вчителька Петренко І.В. провела **корекційну вправу** на повторення рахунку в межах 1 (наприклад, "Скільки в тебе носів?", "Скільки олівців в одній руці?"). Це створило опорну базу для переходу до числа 2.

- **Створення ситуації успіху:** Кожен учень отримав можливість відповісти, що підтримало позитивний емоційний фон.
- **Висновок:** Етап проведений чітко, забезпечив емоційну та інтелектуальну готовність.

2. Вивчення нового матеріалу (Число і цифра 2)

Матеріал був поданий з максимальним використанням наочності та практичних дій.

- **Співвідношення кількості:** Вчителька використала предметну наочність та ігрові прийоми. Наприклад, на дошці з'явилися 2 яблука, 2 грибочки. Учні відповідали на запитання: "Скільки їх?".
- **Знайомство з цифрою:** Показ та демонстрація цифри 2. Використано кінестетичний метод — учні "писали" цифру 2 у повітрі, на столі.
- **Робота з рахунковим матеріалом:** Кожен учень отримав 2 предмети (палички, кубики). Завдання: відрахувати саме два і покласти їх поруч із карткою, де намальована цифра 2.
- **Корекційна ефективність:** Багаторазове дублювання інформації через різні канали сприйняття (бачити, чути, робити руками) є ключовим для засвоєння матеріалу учнями з ІІІ.
- **Висновок:** Етап сформував стійке уявлення про зв'язок "число – кількість – цифра".

3. Вивчення нового матеріалу (Склад числа 2)

- **Практична маніпуляція:** Використано прийом "Хатинка" або "Чарівна коробочка". Учні брали 2 предмети і розкладали їх у дві різні "кімнати" (частини).
 - Перший варіант: 1 предмет у ліву частину, 1 — у праву.
 - Висновок: "Два — це один і один".
- **Наочність (схема):** Вчителька візуально відобразила це на дошці за допомогою великих кружечків (один червоний + один синій).
- **Фізкультхвилинка:** Проведена вчасно та з лічильним елементом (наприклад, "Два присідання, два хлопки").
- **Корекційна ефективність:** Наочно-дієвий метод повністю домінував, дозволяючи учням "відчути" склад числа через рух і маніпуляції.
- **Висновок:** Учні засвоїли, що 2 складається з двох одиниць, без використання складних математичних формулювань.

4. Закріплення та узагальнення знань

- **Робота в зошитах:** Письмове відпрацювання цифри 2 (обведення, самостійне письмо). Вчителька приділяла увагу постановці руки.

- **Гра "Назви число":** Вчителька показувала 2 пальці, 2 олівці, 2 кружечки. Учні повинні були швидко назвати число "Два".
- **Домашнє завдання:** Практичного характеру: "Знайти вдома 2 предмети (будь-які) і порахувати їх, показати цифру 2".
- **Висновок:** Закріплення пройшло через різні канали, підтвердивши засвоєння нового матеріалу.

☑ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Домінування наочно-дієвих методів і багаторазове повторення.
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Всі етапи супроводжувалися предметною наочністю та яскравими картками.
Словникова робота	Добре	Постійне закріплення ключових слів: "один", "два", "цифра", "кількість".
Дотримання часу	Відмінно	Чіткий розподіл часу та своєчасне проведення динамічної паузи.

Загальний висновок

Урок проведений Петренко І.В. відповідає вимогам програми для 1-го класу НРЦ. Завдяки **послідовному введенню матеріалу** та активному використанню **практичних, ігрових та кінестетичних методів**, учні сформували міцне уявлення про число, цифру та склад числа 2. Корекційна мета уроку досягнута.

Рекомендації

1. При письмовому відпрацюванні цифри 2 вводити **додаткову тактильну стимуляцію** (наприклад, обведення цифри пальцем, вирізаної з наждачного паперу), що сприятиме кращому запам'ятовуванню моторного образу цифри.
2. Наступного разу включити елемент **соціальної взаємодії**: попросити учнів працювати парами (по 1 предмету від кожного = 2) для формування навичок співпраці.

 Аналіз Уроку Формування навичок читання та письма

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	10.10.2025 р., 4-Б клас
Тема уроку	Відтворення основного змісту усного повідомлення; співставлення слів до ілюстрації.
Вчитель	Данільченко Ірина Олексіївна
Мета (дидактична)	Навчити учнів виділяти основну думку в короткому повідомленні та встановлювати відповідність між предметом (словом) та його зображенням.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток слухової уваги, пам'яті , формування наочно-дієвого мислення та вміння оперувати конкретними предметними уявленнями .
Тип уроку	Урок формування мовленнєвих та пізнавальних навичок.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення помірного ступеня).

 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань

- **Актуалізація:** Вчителька Данільченко І.О. розпочала з **дихальної**

гімнастики та артикуляційних вправ, що є критично важливим для мовленнєвого розвитку.

- **Мотивація:** Використання предметних картинок (наприклад, "Що це?", "Назви це слово") для швидкого повторення вже відомого словникового матеріалу.
- **Висновок:** Етап проведений чітко, забезпечив мовленнєву готовність учнів до роботи.

2. Вивчення нового матеріалу (Блок 1: Основний зміст усного повідомлення)

Враховуючи помірний ступінь ІІІ, завдання на відтворення змісту було максимально спрощене.

- **Вибір повідомлення:** Вчителька використала дуже коротке, конкретне оповідання/казку (складене з 3–4 простих речень) про знайомий учням предмет чи дію (наприклад, "Їжачок знайшов гриб").
- **Подача:** Повідомлення було прочитано двічі, дуже повільно та виразно.
- **Приєм "Ключове слово":** Замість повного відтворення змісту, учням пропонувалося знайти ключове слово чи основну дію за допомогою опорних малюнків. Наприклад, після оповідання про їжачка, учні обирали між малюнками "їжачок" та "гриб".
- **Допомога:** Учні отримували індивідуальну допомогу та підказки (наприклад, вчителька запитувала: "Про кого розказано?").
- *Корекційна ефективність:* Завдання було адаптовано від складного переказу до простого виділення предметного ядра, що відповідає рівню наочно-дієвого мислення.
- **Висновок:** Завдання на розуміння змісту було успішно трансформовано у практичне завдання на вибір, що свідчить про глибоку адаптацію матеріалу.

3. Закріплення та корекційна робота (Блок 2: Співставлення слів та ілюстрацій)

- **Практична діяльність:** Це був основний етап. Вчителька використовувала великі предметні картки (яблуко, м'яч, кішка) та ламіновані картки зі словами, написаними великим, чітким шрифтом.
- **Вправа "З'єднай":** Учні повинні були фізично з'єднати (наприклад, покласти одне на одне або провести лінію маркером) слово та відповідний малюнок.
- **Повторення:** Кожне співставлення супроводжувалося проговорюванням слова (читання).
- **Диференціація:** Учні, які працюють за ІІІ, могли отримувати картки з меншою кількістю слів/малюнків (наприклад, 2 пари замість 4).

- **Корекційна ефективність:** Ця вправа безпосередньо тренує **зорове сприймання, асоціативне мислення та навичку глобального читання** (сприйняття слова як цілого образу).
- **Висновок:** Етап був динамічним, практично орієнтованим і відповідав корекційним цілям.

4. Підсумок уроку

- **Узагальнення:** Проведення короткого **повторення ключових слів** з ілюстраціями.
- **Оцінювання:** Використання **жетонної системи** або **емоційної похвали** за виконану роботу, що є важливою частиною позитивного підкріплення.
- **Домашнє завдання:** Просте практичне завдання: "Назвати 3 предмети вдома і знайти їхнє зображення в книжці чи журналі".

Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Домінування наочно-дієвих та практичних методів . Завдання на відтворення змісту максимально адаптовано .
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Використання предметних карток та слів великим шрифтом забезпечило необхідну сенсорну опору .
Робота з мовленням	Дуже добре	Постійне тренування артикуляції та проговорювання слів.
Рівень складності	Відмінно	Завдання повністю відповідають низькому рівню

		абстрагування учнів з помірним ІП.
--	--	---

Загальний висновок

Урок, проведений Данільченко І.О., є **високо ефективним** та **методично обґрунтованим** для роботи з учнями з помірним ступенем інтелектуальних порушень. Вчителька вдало трансформувала складні мовленнєві завдання у **прості практичні дії** (вибір, співставлення), що сприяло формуванню базових пізнавальних та комунікативних навичок. Мета уроку досягнута.

Рекомендації

1. Для посилення слухової пам'яті та уваги, на наступних уроках, при читанні повідомлення, використовувати **звукові сигнали** (наприклад, плеснути в долоні), коли звучить ключове слово.
2. При співставленні слів до малюнків, додатково використовувати **пальчикові вправи** (обведення пальцем слова та малюнка) для покращення дрібної моторики.

 Аналіз Уроку Інформатика

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	02.10.2025 р., 10-А клас
Тема уроку	Обслуговування комп'ютера: Провідник, Архіватори, Антивіруси. Комп'ютерний практикум.
Вчитель	Бурлуцька Ірина Володимирівна
Мета (дидактична)	Сформувати в учнів елементарні практичні навички з обслуговування комп'ютера: робота з файлами через Провідник (пошук, сортування), розуміння призначення архіваторів та антивірусів.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток логічного мислення (розуміння ієрархії файлів і папок), наочно-дієвого мислення (виконання алгоритмічних дій), формування самоконтролю при роботі з ПК.
Тип уроку	Комбінований урок (теоретичний блок + комп'ютерний практикум).
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

🔍 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань (10 хв)

- **Актуалізація:** Вчителька Бурлуцька І.В. розпочала з повторення понять "файл" та "папка", використовуючи **візуальні картки-піктограми** (особливо важливо для учнів з ІП). Повторення було зосереджене на **практичному значенні** (де зберігається інформація).
- **Мотивація:** Поставлено проблемне питання: "Що робити, якщо ми не можемо знайти наш файл?", що плавно підвело до теми "Провідник".
- **Висновок:** Етап був динамічним, забезпечив необхідну **візуально-практичну опору** для подальшої роботи.

2. Вивчення нового матеріалу (Теоретичний блок) (15 хв)

Враховуючи обмежені можливості учнів до сприйняття складної термінології, теоретичний матеріал подавався максимально спрощено.

- **Провідник:** Пояснення його функції як "**великий помічник, який знає, де все лежить**". Демонстрація ієрархічної структури (робочий стіл \rightarrow диск \rightarrow папка) була спрощена за допомогою **аналогії "шафа-полиця-книжка"**.
- **Антивірусні програми:** Пояснення функції як "**лікар комп'ютера**", який захищає від "шкідників" (вірусів). Акцент на **правилі безпеки:** "Не можна завантажувати невідомі файли".
- **Архіватори:** Пояснення функції як "**стискач/упаковщик**", щоб файли займали менше місця. Демонстрація була виконана на прикладі **застібки-блискавки (zip)**.
- *Корекційна ефективність:* Застосування **конкретних аналогій** (шафа, лікар, блискавка) допомагає учням з ІП легше зрозуміти абстрактні терміни.
- **Висновок:** Теоретичний блок був коротким і максимально насиченим **наочно-образною підтримкою**.

3. Комп'ютерний практикум (Основний блок) (40 хв)

Цей етап є ключовим для НРЦ, оскільки забезпечує формування **практичної навички**.

- **Завдання 1: Пошук файлів (Провідник):**
 - Учням був наданий **чіткий алгоритм дій** (натиснути на іконку \rightarrow ввести слово \rightarrow натиснути Enter).
 - Учні шукали заздалегідь підготовлені файли за **конкретним ключовим словом** (наприклад, "літо", "квітка").

- *Корекційна ефективність:* Відпрацювання **послідовних алгоритмічних дій** є основною цінністю практикуму.
- **Завдання 2: Перевірка на віруси:**
 - Демонстрація процесу запуску антивірусної програми (наприклад, сканування флешки або однієї папки).
 - Акцент зроблено на **візуальному результаті** (зелена позначка = безпечно; червона = небезпечно).
- **Робота з довідкою:** Була продемонстрована найпростіша функція (наприклад, пошук "як змінити екран"), що формує навичку **самостійного пошуку допомоги** у програмі.
- **Індивідуалізація:** Вчителька здійснювала **персональний супровід** учнів, які швидше виконували завдання, пропонуючи додаткові (наприклад, сортування файлів за розміром).
- **Висновок:** Практикум був організований ефективно. Учні працювали відповідно до **чітко заданого алгоритму**, що мінімізувало помилки та сприяло засвоєнню навичок.

4. Підсумок уроку та Домашнє завдання (5 хв)

- **Узагальнення:** Проведено швидке фронтальне опитування: "Що ми навчилися робити в Провіднику?", "Для чого потрібен лікар комп'ютера?".
- **Домашнє завдання:** Просте практичне завдання: "**Показати вдома дорослим, як шукати файл за назвою**" (або намалювати, як виглядає папка). Це забезпечує **перенесення навички** у побутову сферу.
- **Висновок:** Урок завершено логічно, з фіксацією ключових знань.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Максимальне використання алгоритмізації, наочних аналогій та багаторазового практичного повторення.
Практична цінність	Відмінно	Тема має високу соціально-побутову

		цінність, оскільки формує навички безпечної та грамотної роботи з ПК.
Структура уроку	Відмінно	Дотримано оптимального співвідношення теорії/практики (1:3), що необхідно для учнів з ІІІ.
Безпека праці	Відмінно	Дотримано правил безпеки в комп'ютерному класі та проведено гімнастику для очей.

Загальний висновок

Урок проведений Бурлуцькою І.В. є **високопрофесійним та корекційно ефективним**. Вчителька продемонструвала відмінне володіння методиками роботи з учнями НРЦ, успішно адаптувавши складну технологічну тему до рівня 10-го класу. Головна мета – **формування практичних навичок обслуговування ПК** – була досягнута завдяки чіткій алгоритмізації та наочно-дієвому підходу.

Рекомендації

1. При роботі з архіваторами наступного разу ввести **практичну дію зі створення найпростішого архіву** (для посилення наочно-дієвого розуміння функції "стискання").
2. На етапі закріплення можна використовувати **короткий тестовий контроль** (з картинками, а не з текстом) для перевірки розуміння функцій "Провідника" та "Антивірусу".

 Аналіз Уроку Інформатика

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	02.10.2025 р., 10-А клас
Тема уроку	Обслуговування комп'ютера: Провідник, Архіватори, Антивіруси. Комп'ютерний практикум.
Вчитель	Бурлуцька Ірина Володимирівна
Мета (дидактична)	Сформувати в учнів елементарні практичні навички з обслуговування комп'ютера: робота з файлами через Провідник (пошук, сортування), розуміння призначення архіваторів та антивірусів.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток логічного мислення (розуміння ієрархії файлів і папок), наочно-дієвого мислення (виконання алгоритмічних дій), формування самоконтролю при роботі з ПК.
Тип уроку	Комбінований урок (теоретичний блок + комп'ютерний практикум).
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

🔍 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань (10 хв)

- **Актуалізація:** Вчителька Бурлуцька І.В. розпочала з повторення понять "файл" та "папка", використовуючи **візуальні картки-піктограми** (особливо важливо для учнів з ІП). Повторення було зосереджене на **практичному значенні** (де зберігається інформація).
- **Мотивація:** Поставлено проблемне питання: "Що робити, якщо ми не можемо знайти наш файл?", що плавно підвело до теми "Провідник".
- **Висновок:** Етап був динамічним, забезпечив необхідну **візуально-практичну опору** для подальшої роботи.

2. Вивчення нового матеріалу (Теоретичний блок) (15 хв)

Враховуючи обмежені можливості учнів до сприйняття складної термінології, теоретичний матеріал подавався максимально спрощено.

- **Провідник:** Пояснення його функції як "**великий помічник, який знає, де все лежить**". Демонстрація ієрархічної структури (робочий стіл \rightarrow диск \rightarrow папка) була спрощена за допомогою **аналогії "шафа-полиця-книжка"**.
- **Антивірусні програми:** Пояснення функції як "**лікар комп'ютера**", який захищає від "шкідників" (вірусів). Акцент на **правилі безпеки:** "Не можна завантажувати невідомі файли".
- **Архіватори:** Пояснення функції як "**стискач/упаковщик**", щоб файли займали менше місця. Демонстрація була виконана на прикладі **застібки-блискавки (zip)**.
- *Корекційна ефективність:* Застосування **конкретних аналогій** (шафа, лікар, блискавка) допомагає учням з ІП легше зрозуміти абстрактні терміни.
- **Висновок:** Теоретичний блок був коротким і максимально насиченим **наочно-образною підтримкою**.

3. Комп'ютерний практикум (Основний блок) (40 хв)

Цей етап є ключовим для НРЦ, оскільки забезпечує формування **практичної навички**.

- **Завдання 1: Пошук файлів (Провідник):**
 - Учням був наданий **чіткий алгоритм дій** (натиснути на іконку \rightarrow ввести слово \rightarrow натиснути Enter).
 - Учні шукали заздалегідь підготовлені файли за **конкретним ключовим словом** (наприклад, "літо", "квітка").

- *Корекційна ефективність:* Відпрацювання **послідовних алгоритмічних дій** є основною цінністю практикуму.
- **Завдання 2: Перевірка на віруси:**
 - Демонстрація процесу запуску антивірусної програми (наприклад, сканування флешки або однієї папки).
 - Акцент зроблено на **візуальному результаті** (зелена позначка = безпечно; червона = небезпечно).
- **Робота з довідкою:** Була продемонстрована найпростіша функція (наприклад, пошук "як змінити екран"), що формує навичку **самостійного пошуку допомоги** у програмі.
- **Індивідуалізація:** Вчителька здійснювала **персональний супровід** учнів, які швидше виконували завдання, пропонуючи додаткові (наприклад, сортування файлів за розміром).
- **Висновок:** Практикум був організований ефективно. Учні працювали відповідно до **чітко заданого алгоритму**, що мінімізувало помилки та сприяло засвоєнню навичок.

4. Підсумок уроку та Домашнє завдання (5 хв)

- **Узагальнення:** Проведено швидке фронтальне опитування: "Що ми навчилися робити в Провіднику?", "Для чого потрібен лікар комп'ютера?".
- **Домашнє завдання:** Просте практичне завдання: "**Показати вдома дорослим, як шукати файл за назвою**" (або намалювати, як виглядає папка). Це забезпечує **перенесення навички** у побутову сферу.
- **Висновок:** Урок завершено логічно, з фіксацією ключових знань.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Максимальне використання алгоритмізації, наочних аналогій та багаторазового практичного повторення.
Практична цінність	Відмінно	Тема має високу соціально-побутову

		цінність, оскільки формує навички безпечної та грамотної роботи з ПК.
Структура уроку	Відмінно	Дотримано оптимального співвідношення теорії/практики (1:3), що необхідно для учнів з ІІІ.
Безпека праці	Відмінно	Дотримано правил безпеки в комп'ютерному класі та проведено гімнастику для очей.

Загальний висновок

Урок проведений Бурлуцькою І.В. є **високопрофесійним та корекційно ефективним**. Вчителька продемонструвала відмінне володіння методиками роботи з учнями НРЦ, успішно адаптувавши складну технологічну тему до рівня 10-го класу. Головна мета – **формування практичних навичок обслуговування ПК** – була досягнута завдяки чіткій алгоритмізації та наочно-дієвому підходу.

Рекомендації

3. При роботі з архіваторами наступного разу ввести **практичну дію зі створення найпростішого архіву** (для посилення наочно-дієвого розуміння функції "стискання").
4. На етапі закріплення можна використовувати **короткий тестовий контроль** (з картинками, а не з текстом) для перевірки розуміння функцій "Провідника" та "Антивірусу".

Аналіз Уроку Інформатика

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	08.10.2025 р., 9 клас
Тема уроку	Стандартні програми. Керування вікнами. Інсталяція. Правова охорона. Комп'ютерні перекладачі.
Вчитель	Бурлуцька Ірина Володимирівна
Мета (дидактична)	Сформувати початкові уявлення про стандартні програми, алгоритм інсталяції та використання простих комп'ютерних перекладачів; ознайомити з поняттям авторського права.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток операційної пам'яті (запам'ятовування алгоритмів), наочно-дієвого мислення , формування практичних навичок роботи з ПК та елементарної правової свідомості .
Тип уроку	Комбінований урок (теоретичний блок + практична робота).
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

🔍 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань

- **Актуалізація:** Вчителька Бурлуцька І.В. розпочала з повторення правил роботи за комп'ютером (безпека) та базових понять ("файл", "папка"). Це є необхідною передумовою для подальшої роботи.
- **Мотивація:** Використано **проблемну ситуацію:** "Що робити, якщо на комп'ютері немає потрібної програми?". Це логічно підвело до теми інсталяції.
- **Висновок:** Етап проведений чітко, забезпечено необхідну **безпекову та технічну** готовність.

2. Вивчення нового матеріалу

Враховуючи великий обсяг теми, матеріал був логічно розділений та максимально спрощений.

А. Стандартні програми та Керування вікнами

- **подача:** Концентрувалися на **практичній демонстрації** (Пуск → Стандартні) та роботі з **одним-двома ключовими вікнами** ("Калькулятор", "Блокнот").
- **Алгоритмізація:** Учні відпрацьовували **3-4 прості дії** з вікнами: відкрити, згорнути, розгорнути, закрити.
- **Корекційна ефективність:** Робота з вікнами формує **просторову орієнтацію** на екрані та тренує **моторну пам'ять** (клік-клік).

Б. Інсталяція та Правова охорона

- **Спрощення:** Тема **Інсталяція** була зведена до **алгоритму з 3 кроків** (Знайти файл → Двічі натиснути → Натискати "Далі").
- **Правова охорона:** Абстрактне поняття "правова охорона" спрощене до **"Не можна брати чуже без дозволу"** або **"Програми коштують грошей"**. Використовувалися прості приклади (мультфільми, пісні).
- **Висновок:** Складні технічні та правові поняття перекладені на мову **практичних дій та життєвих правил**.

В. Комп'ютерні перекладачі

- **Демонстрація:** Вчителька **наочно** продемонструвала роботу простого онлайн-перекладача (Google Translate).
- **Практика:** Учні **під керівництвом** вчителя виконували прості завдання: перекласти **2-3 коротких, знайомих речення** (наприклад, "Я люблю Україну", "Мій дім").

- **Висновок:** Практична робота з перекладачем є важливою для соціальної адаптації, але вимагає постійного контролю.

3. Практична робота та Закріплення

- **Завдання:** Учні виконували **послідовне завдання** з 3-х частин: 1. Відкрити "Калькулятор" і виконати просту дію. 2. Спробувати знайти файл-інсталятор (імітація). 3. Перекласти 1-2 слова, які написав вчитель.
- **Самоконтроль:** Вчителька забезпечила **індивідуальну допомогу** учням, які мали труднощі із запам'ятовуванням послідовності дій.
- **Домашнє завдання:** Практичне завдання: Назвати 3 стандартні програми на домашньому ПК.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Тема зведена до конкретних алгоритмів та практичних навичок . Уникання складних термінів.
Наочність та демонстрація	Дуже добре	Використання практичної демонстрації на ПК для керування вікнами та роботи перекладача є ключовим.
Алгоритмізація	Відмінно	Розділення складних процесів (інсталяція, переклад) на 3-4 прості послідовні кроки.
Обсяг матеріалу	Задовільно	Обсяг теми (5 різних понять) був занадто великий для одного

		уроку в НРЦ, що могло призвести до поверхового засвоєння.
--	--	---

Загальний висновок

Урок проведений Бурлуцькою І.В. є **методично правильним** за структурою та корекційною спрямованістю. Вчителька вміло застосувала **алгоритмічний та практичний підхід**. Однак **обсяг навчального матеріалу** був надмірним для одного уроку в 9 класі НРЦ. Найкраще засвоєння відбулося під час практичної роботи з керування вікнами та перекладачами.

Рекомендації

1. У наступних уроках **розділити тему** на менші, логічно завершені блоки (наприклад, "Керування вікнами" та "Стандартні програми" окремо), щоб забезпечити міцніше засвоєння матеріалу.
2. При вивченні складних понять (як-от "Правова охорона") використовувати **більше життєвих прикладів та рольових ігор** для кращого формування **правової свідомості** на доступному рівні.
3. На етапі практичної роботи забезпечити **перенесення алгоритмів** (інсталяція, переклад) на **пам'ятки-картки** для візуальної підтримки учнів.

Аналіз Уроку Інформатика

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	08.10.2025 р., 9 клас
Тема уроку	Стандартні програми. Керування вікнами. Інсталяція. Правова охорона. Комп'ютерні перекладачі.
Вчитель	Бурлуцька Ірина Володимирівна
Мета (дидактична)	Сформувати початкові уявлення про стандартні програми, алгоритм інсталяції та використання простих комп'ютерних перекладачів; ознайомити з поняттям авторського права.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток операційної пам'яті (запам'ятовування алгоритмів), наочно-дієвого мислення , формування практичних навичок роботи з ПК та елементарної правової свідомості .
Тип уроку	Комбінований урок (теоретичний блок + практична робота).
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

🔍 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань

- **Актуалізація:** Вчителька Бурлуцька І.В. розпочала з повторення правил роботи за комп'ютером (безпека) та базових понять ("файл", "папка"). Це є необхідною передумовою для подальшої роботи.
- **Мотивація:** Використано **проблемну ситуацію:** "Що робити, якщо на комп'ютері немає потрібної програми?". Це логічно підвело до теми інсталяції.
- **Висновок:** Етап проведений чітко, забезпечено необхідну **безпекову та технічну** готовність.

2. Вивчення нового матеріалу

Враховуючи великий обсяг теми, матеріал був логічно розділений та максимально спрощений.

А. Стандартні програми та Керування вікнами

- **Подача:** Концентрувалися на **практичній демонстрації** (Пуск → Стандартні) та роботі з **одним-двома ключовими вікнами** ("Калькулятор", "Блокнот").
- **Алгоритмізація:** Учні відпрацьовували **3-4 прості дії** з вікнами: відкрити, згорнути, розгорнути, закрити.
- **Корекційна ефективність:** Робота з вікнами формує **просторову орієнтацію** на екрані та тренує **моторну пам'ять** (клік-клік).

Б. Інсталяція та Правова охорона

- **Спрощення:** Тема **Інсталяція** була зведена до **алгоритму з 3 кроків** (Знайти файл → Двічі натиснути → Натискати "Далі").
- **Правова охорона:** Абстрактне поняття "правова охорона" спрощене до **"Не можна брати чуже без дозволу"** або **"Програми коштують грошей"**. Використовувалися прості приклади (мультфільми, пісні).
- **Висновок:** Складні технічні та правові поняття перекладені на мову **практичних дій та життєвих правил**.

В. Комп'ютерні перекладачі

- **Демонстрація:** Вчителька **наочно** продемонструвала роботу простого онлайн-перекладача (Google Translate).
- **Практика:** Учні **під керівництвом** вчителя виконували прості завдання: перекласти **2-3 коротких, знайомих речення** (наприклад, "Я люблю Україну", "Мій дім").

- **Висновок:** Практична робота з перекладачем є важливою для соціальної адаптації, але вимагає постійного контролю.

3. Практична робота та Закріплення

- **Завдання:** Учні виконували **послідовне завдання** з 3-х частин: 1. Відкрити "Калькулятор" і виконати просту дію. 2. Спробувати знайти файл-інсталятор (імітація). 3. Перекласти 1-2 слова, які написав вчитель.
- **Самоконтроль:** Вчителька забезпечила **індивідуальну допомогу** учням, які мали труднощі із запам'ятовуванням послідовності дій.
- **Домашнє завдання:** Практичне завдання: Назвати 3 стандартні програми на домашньому ПК.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Тема зведена до конкретних алгоритмів та практичних навичок . Уникання складних термінів.
Наочність та демонстрація	Дуже добре	Використання практичної демонстрації на ПК для керування вікнами та роботи перекладача є ключовим.
Алгоритмізація	Відмінно	Розділення складних процесів (інсталяція, переклад) на 3-4 прості послідовні кроки.
Обсяг матеріалу	Задовільно	Обсяг теми (5 різних понять) був занадто великий для одного

		уроку в НРЦ, що могло призвести до поверхового засвоєння.
--	--	---

Загальний висновок

Урок проведений Бурлуцькою І.В. є **методично правильним** за структурою та корекційною спрямованістю. Вчителька вміло застосувала **алгоритмічний та практичний підхід**. Однак **обсяг навчального матеріалу** був надмірним для одного уроку в 9 класі НРЦ. Найкраще засвоєння відбулося під час практичної роботи з керування вікнами та перекладачами.

Рекомендації

4. У наступних уроках **розділити тему** на менші, логічно завершені блоки (наприклад, "Керування вікнами" та "Стандартні програми" окремо), щоб забезпечити міцніше засвоєння матеріалу.
5. При вивченні складних понять (як-от "Правова охорона") використовувати **більше життєвих прикладів та рольових ігор** для кращого формування **правової свідомості** на доступному рівні.
6. На етапі практичної роботи забезпечити **перенесення алгоритмів** (інсталяція, переклад) на **пам'ятки-картки** для візуальної підтримки учнів.

 Аналіз Уроку Інтегрований курс "Пізнаємо природу"

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	25.09.2025 р., 5 клас
Тема уроку	Рух повітря. Вітер.
Вчитель	Симоненко Аліна Олександрівна
Мета (дидактична)	Сформувати елементарні уявлення про повітря як речовину та його рух. Пояснити причини виникнення вітру на доступному рівні.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток наочно-дієвого мислення та сенсорного сприйняття (відчуття руху повітря), формування причинно-наслідкових зв'язків через практичний експеримент .
Тип уроку	Урок формування нових знань через практичні дослід.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань

- **Актуалізація:** Вчителька Симоненко А.О. розпочала з **гри-спостереження** або **елементарного дослід**, щоб учні відчули повітря, яке не видно (наприклад, помахати зошитом біля обличчя, відчути подих).

- **Повторення:** Повторення властивостей повітря ("Повітря прозоре", "Повітря без запаху"). Використання опорної **схеми-пам'ятки** дозволило швидко відновити попередні знання.
- **Висновок:** Етап ефективно мотивував учнів, забезпечивши **сенсорну опору** для подальшого вивчення теми.

2. Вивчення нового матеріалу через практичні досліди (Формування понять)

Урок був побудований на **проведенні простих, безпечних дослідів**, що є найбільш ефективним методом для учнів з ІІІ.

А. Повітря у русі

- **Дослід 1. "Бачимо, як рухається":** Учні спостерігали за рухом повітря за допомогою **легких предметів** (смужки паперу, пір'їнки, вертушки).
- **Формування поняття:** Відчуття руху повітря підводило до висновку: "Повітря, що рухається, — це вітер".

Б. Чому виникає вітер (Спрощення причинно-наслідкових зв'язків)

- **Дослід 2. "Тепле і холодне повітря":** Вчителька використала **контраст відчуттів**. Наприклад, пропонувала учням подихати на руку близько (тепло) і здалеку (холодно/прохолодно).
- **Пояснення:** Причину виникнення вітру було спрощено до **двох основних тез**:
 1. Сонце гріє землю нерівномірно.
 2. Тепле повітря легше, воно піднімається вгору, а холодне — опускається.
 3. Вони міняються місцями – **ось і вітер**.
- **Корекційна ефективність:** Встановлення причинно-наслідкових зв'язків "тепло → вгору" та "холодно → вниз" через **дії та наочні приклади** (рухи руками) сприяло розумінню складної фізичної концепції.
- **Висновок:** Новий матеріал засвоєний через **практичні маніпуляції та елементарну логіку**, що є оптимальним для даного контингенту.

3. Закріплення, узагальнення та корекційна робота

- **Дидактична гра "Наш друг Вітер":** Обговорення значення вітру для людини (пливуть човни, сушиться білизна). Введення поняття "**Користь**" і "**Шкода**" (буря).
- **Творча робота (Розвиток дрібної моторики):** Створення простих паперових вертушок або малювання вітряків. Це не лише закріплювало тему, а й розвивало **дрібну моторику та координацію**.
- **Словникова робота:** Закріплення слів "повітря", "рух", "вітер",

"тепло", "холодно".

- **Домашнє завдання:** Практичне завдання: "Поспостерігай на вулиці, як вітер рухає листя та гілки" (або "Зроби паперовий човник").
- **Висновок:** Етап був насичений різноманітними формами діяльності, які сприяли мультисенсорному закріпленню знань.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Домінування дослідницького методу та наочно-дієвих завдань. Тема пояснена через конкретні дії та відчуття.
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Ефективне використання простих підручних матеріалів (папір, пір'їнки) та схематичних малюнків.
Формування причинності	Дуже добре	Встановлення причинно-наслідкових зв'язків виконано на доступному для учнів рівні.
Охорона праці	Відмінно	Досліди безпечні, інструктаж чіткий.

Загальний висновок

Урок проведений Симоненко А.О. є високопродуктивним та відповідає корекційним вимогам НРЦ. Вчителька вдало використала практичні досліди як основний метод для пояснення абстрактного явища вітру,

забезпечивши його засвоєння через **відчуття та дію**. Дидактична та корекційно-розвиткова мета уроку успішно досягнута.

Рекомендації

1. При обговоренні поняття "Шкода від вітру" (буря) посилити **практичні правила безпеки** (наприклад, що робити, якщо на вулиці сильний вітер).
2. Наступного разу, при закріпленні, включити елемент **"рухомої гри"** (імітація вітру різної сили) для посилення **рухової пам'яті** та емоційного сприйняття.

 Аналіз Уроку Інтегрований курс "Пізнаємо природу"

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	26.09.2025 р., 6 клас
Тема уроку	Кругообіг води
Вчитель	Симоненко Аліна Олександрівна
Мета (дидактична)	Сформувати елементарні уявлення про кругообіг води у природі (випаровування, утворення хмар, дощ/сніг).
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток наочно-образного мислення, встановлення причинно-наслідкових зв'язків (оскільки це циклічний процес), формування навичок послідовного опису явища.
Тип уроку	Урок формування нових знань з елементами демонстрації.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань

- **Актуалізація:** Вчителька Симоненко А.О. розпочала з обговорення явища води у природі, використовуючи питання: "Де ми бачимо воду?", "В якому стані буває вода?" (рідина, лід, пара).

- **Мотивація:** Використання **проблемного питання:** "Чому після дощу калюжі зникають, а потім знову йде дощ?" Це створило інтригу та підвело до теми циклічності.
- **Висновок:** Етап був ефективним, активізував вже відомі учням поняття про властивості води.

2. Вивчення нового матеріалу (Послідовність Кругообігу)

Враховуючи, що тема циклічна і вимагає розуміння причинно-наслідкових зв'язків, які складні для учнів з ІІІ, матеріал подавався максимально алгоритмізовано та візуально.

- **Наочність (Схема-Опора):** Використано велику, схематичну та кольорову модель кругообігу води, з мінімальною кількістю написів та великими стрілками. Це стало головним опорним конспектом уроку.
- **Спрощення термінології:** Складні терміни замінені простими описами:
 - **Випаровування** = "Вода від Сонця **піднімається вгору** (як пара від чаю)".
 - **Конденсація** = "Утворюються **хмари** (як пара охолоджується)".
 - **Опади** = "Хмари **падають** на землю (дощ/сніг)".
- **Демонстраційний експеримент:** Вчителька провела **простий експеримент** (наприклад, нагрівання води в чайнику або використання губки): вода випаровується (пара), охолоджується (конденсація на холодному склі) і стікає краплями (опади).
- **Корекційна ефективність:** **Експеримент** дозволив учням із наочно-дієвим мисленням **побачити процес** на власні очі, що є найкращим способом засвоєння.
- **Висновок:** Вчителька вдало використала **практичну демонстрацію** для пояснення абстрактного явища, зробивши його доступним для розуміння.

3. Закріплення та узагальнення знань

- **Дидактична гра "Розстав по порядку":** Учні отримали **картки з малюнками** (Сонце/калюжа, Хмара, Дощ/річка). Їхнє завдання — **правильно розставити картки** у формі кола, керуючись стрілками на дошці. Це прямо формувало вміння встановлювати послідовність (циклічність).
- **Усна розповідь:** Учні по черзі описували один етап кругообігу, використовуючи **опорні слова** ("Сонце гріє...", "вода піднімається...", "йде дощ").
- **Робота в зошитах:** Виконання простого завдання на **з'єднання стрілками** (наприклад, "калюжа" → "пара" → "хмара").

- **Висновок:** Етап ефективно закріпив послідовність процесу через практичні дії з картками.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Тема циклічності, складна для учнів з ІІІ, була переведена у візуально-дієвий алгоритм.
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Використання схеми-опори та демонстраційного експерименту було ключовим для успішного засвоєння.
Формування причинно-наслідкових зв'язків	Дуже добре	Гра "Розстав по порядку" ефективно тренувала здатність учнів бачити зв'язок між подіями.
Рівень складності	Відмінно	Складні природні процеси були спрощені до рівня, доступного для розуміння 6-класників НРЦ.

Загальний висновок

Урок проведений Симоненко А.О. є методично обґрунтованим і високо ефективним. Вчителька успішно використала принцип наочності та експерименту для пояснення абстрактного природного явища "Кругообіг

води". Завдяки чіткій алгоритмізації та практичним вправам, мета уроку з розвитку пізнавальної та корекційної сфери була досягнута.

Рекомендації

1. У наступних уроках, які стосуються природних процесів, продовжувати активне використання **практичних дослідів**, де учні можуть бути безпосередніми учасниками (за умови дотримання правил безпеки).
2. На етапі закріплення додатково використати **елементи малювання** (наприклад, домалювати стрілки на схемі), щоб посилити моторну пам'ять учнів.

 Аналіз Уроку Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	01.10.2025 р., 7-А клас
Тема уроку	Догляд за ротовою порожниною. Відновлення дитячого організму після хвороб.
Вчитель	Симоненко Аліна Олександрівна
Мета (дидактична)	Сформувати стійкі навички догляду за ротовою порожниною. Навчити простих правил та способів відновлення організму після хвороби.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток наочно-дієвого мислення , формування послідовності дій (алгоритму) та самоконтролю за дотриманням гігієнічних та оздоровчих процедур.
Тип уроку	Комбінований урок (формування навичок та соціально-побутової компетентності).
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

🔍 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань

- **Актуалізація:** Вчителька розпочала з обговорення понять "**хвороба**" та "**здоров'я**", використовуючи **емоційні картки** (веселий/сумний смайлик) та **прості малюнки** (ліжка/спорт).
- **Мотивація:** Було поставлено проблемне питання: "Як зробити, щоб зуби не боліли, а ми не хворіли?" Це створило необхідний зв'язок із життєвим досвідом учнів.
- **Висновок:** Етап проведений чітко, забезпечив емоційне включення та налаштував на практичну діяльність.

2. Вивчення нового матеріалу (Блок 1: Догляд за ротовою порожниною)

- **Наочність:** Використано **мультимедійну демонстрацію** (прості схеми чи малюнки) або **велику модель щелепи** та зубної щітки для візуалізації процесу.
- **Алгоритмізація:** Вчителька Симоненко А.О. чітко розклала процес чищення зубів на **послідовні, прості кроки** (алгоритм): 1. Вода. 2. Паста. 3. Чистимо (зовні/внутрішньо). 4. Полощемо. Кожен крок супроводжувався **словесною інструкцією та показом**.
- **Практичне тренування:** Проведення "сухого" тренування чищення зубів на моделі або імітація рухів у ротовій порожнині.
- *Корекційна ефективність:* Засвоєння гігієнічної навички відбувається через **наочно-дієве багаторазове повторення** алгоритму, що є ключовим для учнів з ІІІ.

3. Вивчення нового матеріалу (Блок 2: Відновлення після хвороби)

- **Спрощення понять:** Тема "Відновлення" була спрощена до **3-4 простих, конкретних правил**, що легко запам'ятовуються: **1. Пити воду/чай. 2. Добре спати. 3. Їсти овочі/фрукти. 4. Гуляти на свіжому повітрі.**
- **Асоціативна підтримка:** Вчителька використовувала **асоціативні малюнки** (склянка води, сонце, тарілка з овочами) для кожного правила, посилюючи запам'ятовування.
- **Дидактична гра "Наш помічник":** Учні обирали з набору картинок ті, які "допомагають" швидко одужати, і пояснювали свій вибір одним реченням.
- *Корекційна ефективність:* Фокусування на **обмеженій кількості правил** та використання **візуальних асоціацій** сприяло запам'ятовуванню.

4. Закріплення, узагальнення та підсумок уроку

- **"Корисні поради":** Учні створювали колективний плакат **"Правила здоров'я"**, де розміщували піктограми, засвоєні протягом уроку (зубна щітка, склянка води).
- **Самоконтроль:** Кожен учень отримував **пам'ятку-алгоритм** чищення зубів, яку можна використовувати вдома. Це забезпечує **перенесення навички** у побутову сферу.
- **Домашнє завдання:** Практичне завдання: "Розповісти та показати батькам, як ти правильно чистиш зуби".
- **Висновок:** Урок завершено логічно, з орієнтацією на застосування знань у житті.

Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Тема повністю переведена в площину практичної дії та алгоритмізації.
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Максимальне використання наочності: моделі, піктограми, асоціативні малюнки.
Зв'язок з життям	Відмінно	Тема життєво важлива, завдання спрямовані на соціально-побутову адаптацію.
Рівень складності	Відмінно	Вчителька уникала складної медичної термінології, замінюючи її простими,

		зрозумілими інструкціями.
--	--	---------------------------

Загальний висновок

Урок проведений Симоненко А.О. є **методично досконалим** для роботи в умовах НРЦ. Вчителька забезпечила якісне формування стійких гігієнічних навичок та правил здорового способу життя, використовуючи **наочність, алгоритмизацію та практичну діяльність**. Дидактична та корекційно-розвиткова мета уроку успішно досягнута.

Рекомендації

1. При обговоренні теми відновлення після хвороб, включити елементи **рольової гри** (наприклад, "Я доглядаю за своїм другом, який захворів"), щоб посилити соціальну взаємодію та відповідальність.
2. Наступного разу включити елемент **самооцінювання** навичок (наприклад, за допомогою простого "світлофора": зелений – я чищу зуби правильно, червоний – мені потрібна допомога).

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	06.10.2025 р., 8-А клас
Тема уроку	Вербальне і невербальне спілкування
Вчитель	Симоненко Аліна Олександрівна
Мета (дидактична)	Сформувати в учнів елементарні уявлення про два основні способи спілкування (словами та без слів); навчити розпізнавати прості емоції за мімікою та жестами.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток соціально-комунікативних навичок , емоційного інтелекту, формування вміння інтерпретувати прості невербальні сигнали та адекватно реагувати на них.
Тип уроку	Урок формування комунікативних та соціальних компетентностей.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань

- **Актуалізація:** Вчителька Симоненко А.О. розпочала з **ігрового прийому**

"Привітання" (наприклад, привітатися очима, усмішкою, словом). Це допомогло відразу підвести учнів до теми спілкування.

- **Повторення:** Повторення поняття "спілкування" та "мова". Учні пригадували, для чого ми розмовляємо (просити, дякувати, розповідати).
- **Висновок:** Етап ефективно створив **мотивацію** та надав практичну основу для вивчення нового матеріалу.

2. Вивчення нового матеріалу (Конкретизація видів спілкування)

Матеріал був чітко розділений на два блоки з акцентом на **практичне відпрацювання**.

А. Вербальне спілкування (Спілкування словами)

- **Подача:** Визначення було максимально спрощене: "**Вербальне — це коли ми говоримо чи пишемо**".
- **Практика:** Вчителька використовувала **прості діалоги** (наприклад, "Як пройти до магазину?"). Учні відпрацьовували **правильне вживання ввічливих слів** ("будь ласка", "дякую").

Б. Невербальне спілкування (Спілкування без слів)

- **Подача:** Визначення: "**Невербальне — це коли ми показуємо (жести, міміка, поза)**".
- **Наочність:** Використання **великих, яскравих карток-фотографій** або **смайлів-піктограм** із зображенням 3-4 основних емоцій (**радість, злість, сум, здивування**). Учні вчилися ідентифікувати емоцію.
- **Практичний прийом "Театр емоцій":** Вчителька пропонувала учням **показати без слів** прості стани (мені страшно, я злий, я здивований). Це дозволило учням "прожити" ці стани та краще їх запам'ятати.
- **Корекційна ефективність:** Рольові ігри та **наочно-образна підтримка** є важливими для розвитку емоційного інтелекту та соціальної адаптації учнів з ІП.
- **Висновок:** Нові поняття подані через **діяльність**, що сприяло їхньому практичному засвоєнню.

3. Закріплення, узагальнення та корекційна робота

- **Дидактична гра "Угадай, що я хочу":** Учень загадував просте бажання (пити, їсти, іти) і **показував його жестами**. Інші учні повинні були "перекласти" це на вербальну мову. Це закріпило **взаємозв'язок** між двома видами спілкування.
- **Обговорення ситуацій:** Вчителька пропонувала прості соціальні ситуації: "Друг сварить тебе (показує гнівний жест). Що ти скажеш?". Це формувало

адекватну реакцію на невербальні сигнали.

- **Схема-опора:** Наприкінці уроку на дошці була вивішена **схема-узагальнення** (слова/жести) для візуального закріплення матеріалу.
- **Домашнє завдання:** Практичне завдання: "**Поспостерігай за батьками та назви їхній настрій (злий, добрий)**".
- **Висновок:** Етап був спрямований на **практичну соціалізацію** знань, що є головною метою курсу "**Здоров'я, безпека та добробут**".

Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Тема адаптована до рівня учнів: зосереджено увагу на 3-4 базових емоціях та простих жестах.
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Ефективне використання емоційних карток та ігрових елементів ("Театр емоцій").
Соціалізація	Відмінно	Урок прямо спрямований на розвиток соціальних навичок та вміння розуміти інших.
Мовленнєва робота	Добре	Постійне відпрацювання правильного словесного оформлення почуттів та бажань.

Загальний висновок

Урок проведений Симоненко А.О. є **високо ефективним** та **корекційно насиченим**. Вчителька вдало використала **ігрові та практичні прийоми** для пояснення досить абстрактної теми. Учні 8-А класу отримали чіткий алгоритм розпізнавання та використання вербальних і невербальних сигналів, що сприятиме їхній соціальній адаптації. Мета уроку досягнута.

Рекомендації

1. При роботі з невербальним спілкуванням додатково ввести поняття "**поза**" (наприклад, схрещені руки = закритість), оскільки учні 8-го класу вже схильні використовувати ці сигнали.
2. Наступного разу включити елемент "**дзеркала**" (учнівська пара повторює жести один за одним) для покращення **кінестетичної пам'яті** та емоційного зв'язку.

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	06.10.2025 р., 8-А клас
Тема уроку	Вербальне і невербальне спілкування
Вчитель	Симоненко Аліна Олександрівна
Мета (дидактична)	Сформувати в учнів елементарні уявлення про два основні способи спілкування (словами та без слів); навчити розпізнавати прості емоції за мімікою та жестами.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток соціально-комунікативних навичок , емоційного інтелекту, формування вміння інтерпретувати прості невербальні сигнали та адекватно реагувати на них.
Тип уроку	Урок формування комунікативних та соціальних компетентностей.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань

- **Актуалізація:** Вчителька Симоненко А.О. розпочала з **ігрового прийому**

"Привітання" (наприклад, привітатися очима, усмішкою, словом). Це допомогло відразу підвести учнів до теми спілкування.

- **Повторення:** Повторення поняття "спілкування" та "мова". Учні пригадували, для чого ми розмовляємо (просити, дякувати, розповідати).
- **Висновок:** Етап ефективно створив **мотивацію** та надав практичну основу для вивчення нового матеріалу.

2. Вивчення нового матеріалу (Конкретизація видів спілкування)

Матеріал був чітко розділений на два блоки з акцентом на **практичне відпрацювання**.

А. Вербальне спілкування (Спілкування словами)

- **Подача:** Визначення було максимально спрощене: "**Вербальне — це коли ми говоримо чи пишемо**".
- **Практика:** Вчителька використовувала **прості діалоги** (наприклад, "Як пройти до магазину?"). Учні відпрацьовували **правильне вживання ввічливих слів** ("будь ласка", "дякую").

Б. Невербальне спілкування (Спілкування без слів)

- **Подача:** Визначення: "**Невербальне — це коли ми показуємо (жести, міміка, поза)**".
- **Наочність:** Використання **великих, яскравих карток-фотографій** або **смайлів-піктограм** із зображенням 3-4 основних емоцій (**радість, злість, сум, здивування**). Учні вчилися ідентифікувати емоцію.
- **Практичний прийом "Театр емоцій":** Вчителька пропонувала учням **показати без слів** прості стани (мені страшно, я злий, я здивований). Це дозволило учням "прожити" ці стани та краще їх запам'ятати.
- **Корекційна ефективність:** Рольові ігри та **наочно-образна підтримка** є важливими для розвитку емоційного інтелекту та соціальної адаптації учнів з ІІІ.
- **Висновок:** Нові поняття подані через **діяльність**, що сприяло їхньому практичному засвоєнню.

3. Закріплення, узагальнення та корекційна робота

- **Дидактична гра "Угадай, що я хочу":** Учень загадував просте бажання (пити, їсти, іти) і **показував його жестами**. Інші учні повинні були "перекласти" це на вербальну мову. Це закріпило **взаємозв'язок** між двома видами спілкування.
- **Обговорення ситуацій:** Вчителька пропонувала прості соціальні ситуації: "Друг сварить тебе (показує гнівний жест). Що ти скажеш?". Це формувало

адекватну реакцію на невербальні сигнали.

- **Схема-опора:** Наприкінці уроку на дошці була вивішена **схема-узагальнення** (слова/жести) для візуального закріплення матеріалу.
- **Домашнє завдання:** Практичне завдання: "**Поспостерігай за батьками та назви їхній настрій (злий, добрий)**".
- **Висновок:** Етап був спрямований на **практичну соціалізацію** знань, що є головною метою курсу "**Здоров'я, безпека та добробут**".

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Тема адаптована до рівня учнів: зосереджено увагу на 3-4 базових емоціях та простих жестах.
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Ефективне використання емоційних карток та ігрових елементів ("Театр емоцій").
Соціалізація	Відмінно	Урок прямо спрямований на розвиток соціальних навичок та вміння розуміти інших.
Мовленнєва робота	Добре	Постійне відпрацювання правильного словесного оформлення почуттів та бажань.

Загальний висновок

Урок проведений Симоненко А.О. є **високо ефективним** та **корекційно насиченим**. Вчителька вдало використала **ігрові та практичні прийоми** для пояснення досить абстрактної теми. Учні 8-А класу отримали чіткий алгоритм розпізнавання та використання вербальних і невербальних сигналів, що сприятиме їхній соціальній адаптації. Мета уроку досягнута.

Рекомендації

3. При роботі з невербальним спілкуванням додатково ввести поняття "**поза**" (наприклад, схрещені руки = закритість), оскільки учні 8-го класу вже схильні використовувати ці сигнали.
4. Наступного разу включити елемент "**дзеркала**" (учнівська пара повторює жести один за одним) для покращення **кінестетичної пам'яті** та емоційного зв'язку.

 Аналіз Уроку Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	06.10.2025 р., 8-А клас
Тема уроку	Вербальне і невербальне спілкування
Вчитель	Симоненко Аліна Олександрівна
Мета (дидактична)	Сформувати в учнів елементарні уявлення про два основні способи спілкування (словами та без слів); навчити розпізнавати прості емоції за мімікою та жестами.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток соціально-комунікативних навичок , емоційного інтелекту, формування вміння інтерпретувати прості невербальні сигнали та адекватно реагувати на них.
Тип уроку	Урок формування комунікативних та соціальних компетентностей.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та Актуалізація знань

- **Актуалізація:** Вчителька Симоненко А.О. розпочала з **ігрового прийому**

"Привітання" (наприклад, привітатися очима, усмішкою, словом). Це допомогло відразу підвести учнів до теми спілкування.

- **Повторення:** Повторення поняття "спілкування" та "мова". Учні пригадували, для чого ми розмовляємо (просити, дякувати, розповідати).
- **Висновок:** Етап ефективно створив мотивацію та надав практичну основу для вивчення нового матеріалу.

2. Вивчення нового матеріалу (Конкретизація видів спілкування)

Матеріал був чітко розділений на два блоки з акцентом на **практичне відпрацювання**.

А. Вербальне спілкування (Спілкування словами)

- **Подача:** Визначення було максимально спрощене: "**Вербальне — це коли ми говоримо чи пишемо**".
- **Практика:** Вчителька використовувала **прості діалоги** (наприклад, "Як пройти до магазину?"). Учні відпрацьовували **правильне вживання ввічливих слів** ("будь ласка", "дякую").

Б. Невербальне спілкування (Спілкування без слів)

- **Подача:** Визначення: "**Невербальне — це коли ми показуємо (жести, міміка, поза)**".
- **Наочність:** Використання **великих, яскравих карток-фотографій** або **смайлів-піктограм** із зображенням 3-4 основних емоцій (**радість, злість, сум, здивування**). Учні вчилися ідентифікувати емоцію.
- **Практичний прийом "Театр емоцій":** Вчителька пропонувала учням **показати без слів** прості стани (мені страшно, я злий, я здивований). Це дозволило учням "прожити" ці стани та краще їх запам'ятати.
- **Корекційна ефективність:** Рольові ігри та **наочно-образна підтримка** є важливими для розвитку емоційного інтелекту та соціальної адаптації учнів з ІП.
- **Висновок:** Нові поняття подані через **діяльність**, що сприяло їхньому практичному засвоєнню.

3. Закріплення, узагальнення та корекційна робота

- **Дидактична гра "Угадай, що я хочу":** Учень загадував просте бажання (пити, їсти, іти) і **показував його жестами**. Інші учні повинні були "перекласти" це на вербальну мову. Це закріпило **взаємозв'язок** між двома видами спілкування.
- **Обговорення ситуацій:** Вчителька пропонувала прості соціальні ситуації: "Друг сварить тебе (показує гнівний жест). Що ти скажеш?". Це формувало

адекватну реакцію на невербальні сигнали.

- **Схема-опора:** Наприкінці уроку на дошці була вивішена **схема-узагальнення** (слова/жести) для візуального закріплення матеріалу.
- **Домашнє завдання:** Практичне завдання: "**Поспостерігай за батьками та назви їхній настрій (злий, добрий)**".
- **Висновок:** Етап був спрямований на **практичну соціалізацію** знань, що є головною метою курсу "Здоров'я, безпека та добробут".

Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Тема адаптована до рівня учнів: зосереджено увагу на 3-4 базових емоціях та простих жестах.
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Ефективне використання емоційних карток та ігрових елементів ("Театр емоцій").
Соціалізація	Відмінно	Урок прямо спрямований на розвиток соціальних навичок та вміння розуміти інших.
Мовленнєва робота	Добре	Постійне відпрацювання правильного словесного оформлення почуттів та бажань.

Загальний висновок

Урок проведений Симоненко А.О. є **високо ефективним** та **корекційно насиченим**. Вчителька вдало використала **ігрові та практичні прийоми** для пояснення досить абстрактної теми. Учні 8-А класу отримали чіткий алгоритм розпізнавання та використання вербальних і невербальних сигналів, що сприятиме їхній соціальній адаптації. Мета уроку досягнута.

Рекомендації

1. При роботі з невербальним спілкуванням додатково ввести поняття "**поза**" (наприклад, схрещені руки = закритість), оскільки учні 8-го класу вже схильні використовувати ці сигнали.
2. Наступного разу включити елемент "**дзеркала**" (учнівська пара повторює жести один за одним) для покращення **кінестетичної пам'яті** та емоційного зв'язку.

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	30.09.2025 р., 6 клас
Тема уроку	Тематичне малювання "День захисників та захисниць України"
Вчитель	Щербиніна Єлизавета Володимирівна
Мета (дидактична)	Формування навичок тематичного малювання; закріплення умінь компонувати малюнок на аркуші та використовувати теплі/холодні кольори.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток творчої уяви, дрібної моторики, просторового сприймання, асоціативного мислення та виховання патріотичних почуттів.
Тип уроку	Урок застосування знань та умінь (тематичне малювання).
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

1. Організаційний етап та актуалізація знань (Мотивація)

- **Аналіз:** Етап розпочато з патріотичної мотивації. Вчителька Щербиніна Є.В. використала **коротку бесіду** про значення свята та про те, кого ми вшановуємо. Це важливий елемент **соціально-емоційного виховання** в

НРЦ.

- **Актуалізація:** Повторення правил роботи з пензлем/фарбами та правил композиції (наприклад, "головне посередині, маленьке збоку") було проведено з опорою на **візуальні схеми**.
- *Корекційна ефективність:* Емоційне забарвлення теми сприяло залученню уваги. Повторення технічних правил – запобігло порушенню послідовності дій.
- **Висновок:** Етап ефективно поєднав виховну та технічну мету.

2. Сприймання та аналіз об'єкта зображення (Корекційний блок)

- **Аналіз:** Для учнів з ІІІ важливо, щоб тема була конкретизована. Вчителька використала **декілька простих, великих ілюстрацій** або зразків: малюнок **прапора**, малюнок **соняшника** (символ України), **елементи військової форми**.
- **Складання колективної композиції:** Замість складного індивідуального планування, було проведено **колективне обговорення** елементів, які учні можуть намалювати (сонечко, небо, військовий, квіти, прапор).
- **Фізкультхвилинка:** Вчасно проведена вправа на розслаблення рук та пальців (**дрібна моторика**), що є ключовим для уроків малювання.
- *Корекційна ефективність:* Розбивка складної теми на прості, зрозумілі елементи (прапор, небо, сонце) та використання візуальних символів полегшило сприймання.
- **Висновок:** Тема добре адаптована. Створено чіткий **алгоритм-орієнтир** для малювання.

3. Самостійна практична робота

- **Аналіз:** Учні приступили до малювання, використовуючи надані схеми-орієнтири.
 - **Індивідуальна допомога:** Вчителька Щербиніна С.В. приділяла значну увагу **конкретній допомозі** (підказати колір, допомогти розпочати композицію, виправити захват пензля), що є обов'язковим для учнів з ІІІ.
 - **Застосування кольору:** Вчителька стимулювала учнів до використання символічних кольорів (синій-жовтий, зелений-коричневий), що сприяло розвитку **кольорового сприймання та асоціативної пам'яті**.
- *Корекційна ефективність:* Практичний етап був спрямований на корекцію **дрібної моторики** та **окоміру**. Вчителька уникала критики, заохочуючи навіть мінімальні успіхи.
- **Висновок:** Робота проходила в комфортному темпі. Індивідуальний підхід

реалізований.

4. Підсумок уроку. Виставка робіт (Рефлексія)

- **Аналіз:** Урок завершився міні-виставкою "Наша Україна". Кожен учень отримав можливість показати свою роботу та отримати **позитивну оцінку** від вчителя та однокласників (наприклад, "Мені подобається, як ти намалював сонце").
- **Оцінювання:** Оцінювання було **вербальним та формувальним**, зосередженим на **зусиллях** учнів та **емоційному вкладі**, а не на художній досконалості.
- *Корекційна ефективність:* Публічне визнання та позитивне підкріплення підвищує **самооцінку** та мотивацію до подальшої діяльності.
- **Висновок:** Етап рефлексії був коректним та виховним.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Забезпечено чітку структуру, наочність та алгоритм малювання, що відповідає ООП учнів.
Розвиток моторики	Дуже добре	Постійне тренування кисті руки, проведення фізкультхвилинки та індивідуальна робота над технікою.
Виховний аспект	Відмінно	Тема використана для формування патріотизму через прості та зрозумілі символи.
Емоційний фон	Відмінно	Учителька створила доброзичливу,

		заохочувальну атмосферу.
--	--	--------------------------

Загальний висновок

Урок образотворчого мистецтва, проведений Щербиніною Є.В., є **високоєфективним** та **комплексним**. Вона успішно поєднала навчальні завдання з корекційно-розвитковими цілями, трансформувавши абстрактну тему у доступний та емоційно значущий практичний процес.

Рекомендації

1. При плануванні наступних тематичних малюнків ввести етап **"пальчикового ескізу"** (просто пальцем "накидати" контури на чернетці), щоб ще більше розвивати дрібну моторику перед початком основної роботи.
2. Стимулювати учнів до **вербалізації** свого малюнка (коротко пояснити, що вони намалювали і чому) для посилення зв'язку між мисленням та мовленням.

 Аналіз Уроку Предметно-практичне навчання (ППН)

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	01.10.2025 р., 10-Б клас
Тема уроку	Виготовлення панно із заготовок за схемою для квілінгу (квіткова композиція) на картонній основі (на рамці з основою).
Вчитель	Гуртова Наталя Володимирівна
Мета (дидактична)	Формування навичок роботи з дрібними паперовими елементами, дотримання послідовності дій за візуально-графічною схемою при виготовленні панно.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток дрібної моторики, зорово-моторної координації та наочно-дієвого мислення . Формування стійкості уваги та цілеспрямованості в роботі.
Тип уроку	Урок формування практичних навичок та трудової діяльності.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення помірного ступеня) , учні на ІНП.

🔍 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та підготовка до роботи (5 хвилин)

- **Аналіз:** Етап розпочато з **хвилинки психологічного налаштування** та перевірки наявності інструментів. Вчителька Гуртова Н.В. перевірила готовність робочих місць, акцентуючи увагу на **безпеці** (робота з клеєм та інструментами для квілінгу).
- *Корекційна ефективність:* Забезпечено формування **навичок самоорганізації** та дотримання правил **безпечної праці**, що є критичним для учнів з помірним ІІІ.
- **Висновок:** Чіткість та оперативність.

2. Актуалізація знань та вступна частина (10 хвилин)

- **Повторення:** Вчителька нагадала попередні етапи роботи, які були виконані раніше (наприклад, заготівля основних паперових елементів). Використана **натуральна наочність** – зразки вже готових елементів квілінгу (листочки, пелюстки).
- **Оголошення теми:** Тема була спрощена до "**Робимо красиву квітку на дощечці**".
- *Корекційна ефективність:* Вчителька використала **сенсорний досвід** учнів, дозволяючи їм доторкнутися до готових деталей, що посилило мотивацію.
- **Висновок:** Зміст доступний, опорні знання відновлено.

3. Основний практичний етап (35 хвилин)

Це основний етап, під час якого учні виконували завдання.

- **Адаптація матеріалу:** Для учнів з помірним ІІІ процес "квілінгу" (скручування смужок) був **попередньо виконаний** вчителем. На уроці учні працювали лише з **готовими, заздалегідь підготовленими** елементами (заготовки пелюсток, листя, серединки). Це дозволило уникнути перевантаження дрібної моторики та уваги.
- **Використання схеми:** Ключовим елементом була **схема-шаблон** (розміщена на дошці та на індивідуальних картках) із **великими кольоровими контурами**, які позначали місце приклеювання кожної деталі.
- **Послідовність дій:** Робота виконувалася **поетапно, за чіткою інструкцією**:
 1. Взяти пелюстку (синю).
 2. Нанести клей (показати місце).

3. Приклеїти на синій контур на схемі.

○ *Корекційна ефективність*: Це пряма робота над **зорово-моторною координацією** та **наочно-дієвим мисленням** (зіставлення елемента і контуру). **Алгоритмізація** була ідеально підібрана для помірною ступеня III.

- **Індивідуальна допомога**: Вчителька постійно обходила клас, надаючи **індивідуальну тактильну та вербальну допомогу** тим, хто мав труднощі з нанесенням клею та точним розміщенням елементів.
- **Висновок**: Практичний етап ефективний, максимально адаптований, забезпечено формування навички за шаблоном.

4. Фізкультхвилинка та заключний етап (10 хвилин)

- **Корекційна пауза**: Проведено **пальчикову гімнастику** та вправи для розслаблення м'язів очей, що було необхідним після тривалої роботи з дрібними деталями.
- **Підсумок**: Вчителька організувала **виставку** готових або частково готових робіт. Оцінювання відбувалося через **позитивне вербальне підкріплення** ("Ти дуже старався, твоя квітка вийшла рівна!").
- *Корекційна ефективність*: Формування **позитивного ставлення до результату праці** та емоційне заохочення.
- **Висновок**: Урок завершено вчасно, мета досягнута.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Тема якісно модифікована (замість скручування — приклеювання готових форм). Максимальне використання наочно-дієвого методу .
Організація діяльності	Відмінно	Чітке дотримання алгоритму та послідовності , що є ключовим для учнів з

		порушенням цілепокладання.
Дотримання інструкцій	Відмінно	Інструкції були прості, багаторазові, супроводжувалися демонстрацією.
Розвиток моторики	Дуже добре	Сприяння розвитку точності рухів при роботі з клеєм та дрібними елементами (пінцет не використовувався, що спрощує процес).

Загальний висновок

Урок предметно-практичного навчання, проведений Гуртовою Н.В., є **високоєфективним** і повністю відповідає особливим освітнім потребам учнів з помірним ступенем ІІІ. Вчителька продемонструвала відмінні навички **адаптації** складного трудового процесу до рівня класу, зосередивши увагу на **життєво важливих корекційних завданнях** (моторика, увага, послідовність дій).

Рекомендації

1. При плануванні наступних уроків включати елемент **вибору** (наприклад, надати учням на вибір 2 кольори для пелюсток), щоб стимулювати **елементарне прийняття рішень**.
2. На етапі підсумку використовувати **фотофіксацію** процесу роботи учнів (за згодою батьків) для створення портфоліо досягнень, що є потужним засобом візуального підкріплення результатів праці.

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	29.09.2025 р., 5 клас
Тема уроку	Охорона зору та слуху
Вчитель	Симоненко Аліна Олександрівна
Мета (дидактична)	Сформувати в учнів елементарні знання про важливість зору та слуху, навчити простих правил гігієни та безпеки для збереження цих органів.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток наочно-образного мислення , сприймання інформації на слух, формування навичок самоконтролю та дотримання простих правил безпеки.
Тип уроку	Комбінований урок (з елементами формування нових знань та закріплення навичок).
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня).

 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та актуалізація знань

- **Актуалізація:** Вчителька Симоненко А.О. вдало розпочала урок з **гри-**

відгадки або проблемного питання ("За допомогою чого ми бачимо світ? А чуємо?"). Це сприяло швидкому включенню учнів у тему.

- **Повторення:** Повторення базових понять, пов'язаних із частинами тіла, було здійснене з використанням **плаката-схеми**.
- **Висновок:** Етап ефективно мотивував учнів, здійснив необхідну **опору** на вже відомі поняття.

2. Вивчення нового матеріалу (Правила охорони)

Подача матеріалу була чітко розділена на два блоки.

А. Охорона зору

- **Подача:** Правила подавалися у формі **заборон та рекомендацій**, які легко запам'ятовуються (наприклад, "Не читай лежачи!", "Сиди прямо!").
- **Наочність:** Використання **великих, кольорових піктограм/карток** (червоний колір – "Не можна", зелений – "Можна") для візуального запам'ятовування правил.
- **Практичний прийом:** Проведення **гімнастики для очей** як обов'язкового елемента уроку. Це не лише закріпило знання, а й стало корекційно-оздоровчою вправою.

Б. Охорона слуху

- **Подача:** Акцент зроблено на **безпечній поведінці** (наприклад, "Не кричи гучно!", "Не слухай музику дуже голосно!").
- **Демонстрація:** Вчителька використала прийом **демонстрації шумового забруднення** (наприклад, відтворення короткого гучного звуку, а потім тихого) для усвідомлення негативного впливу.
- *Корекційна ефективність:* Засвоєння правил проходило через **багаторазове повторення та рухову пам'ять** (жести-заборони).
- **Висновок:** Новий матеріал подано доступно, абстрактні поняття замінені конкретними діями та яскравою наочністю.

3. Закріплення та узагальнення знань

- **Дидактична гра "Корисно – Шкідливо":** Учні сортували картки з діями (наприклад, "Робити зарядку для очей", "Ковиряти у вусі") у дві кишені. Це сприяло **диференціації понять та логічному мисленню**.
- **Рольова гра:** Розігрування ситуації "Лікар і пацієнт", де пацієнт розповідав про свої "проблеми", а лікар давав "правильні поради".
- *Корекційна ефективність:* Рольові ігри допомагають учням **переносити знання у соціальний контекст** та розвивати комунікативні навички.

4. Домашнє завдання

- Завдання було практичним та диференційованим: "Намалюй два правила" (одне для очей, одне для вух) або "Розкажи батькам, як правильно сидіти за столом". Це відповідає ІНП та забезпечує перенесення знань у побут.

Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Домінування ігрових, практичних та наочних методів. Забезпечення чіткої структури та алгоритмів.
Словникова робота	Дуже добре	Використання простих, зрозумілих речень та постійне закріплення ключових слів ("правило", "чистота", "тихо").
Робота з увагою	Відмінно	Своєчасна зміна видів діяльності (бесіда → гра → гімнастика) дозволила підтримувати стійку увагу учнів.
Дотримання безпеки	Відмінно	Тема уроку повністю присвячена правилам безпечної життєдіяльності та гігієни.

Загальний висновок

Урок проведений Симоненко А.О. на високому методичному рівні, з глибоким урахуванням особливостей учнів 5-го класу з інтелектуальними порушеннями легкого ступеня. Завдяки ефективному поєднанню **наочності, багаторазового повторення та практичних вправ**, дидактична та корекційно-розвиткова мета уроку була успішно досягнута.

Рекомендації

1. На етапі закріплення можна додатково використати **елементи самоконтролю**: попросити учнів самостійно оцінити свою позу під час сидіння ("Я сиджу правильно чи неправильно?").
2. При обговоренні теми "Слух" посилити роботу над **диференціацією звуків** (тихий – гучний, приємний – неприємний) для покращення слухової уваги.

 Аналіз Уроку Вступ до історії України

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	29.09.2025 р., 5 клас
Тема уроку	Громада. Різновиди людських громад
Вчитель	Бурлуцька Ірина Володимирівна
Мета (дидактична)	Сформувати елементарне уявлення про поняття "громада" як спільноту людей, об'єднаних спільною діяльністю або територією (сім'я, школа, село/місто).
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток соціально-побутового орієнтування , здатності до класифікації (за ознакою спільності), збагачення словникового запасу.
Тип уроку	Урок засвоєння нових знань з елементами соціально-побутової адаптації.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня , учні на ІНП).

🔍 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та актуалізація знань (Соціалізація)

- **Актуалізація:** Вчителька Бурлуцька І.В. розпочала урок із прийому "Хвилинка доброти" або "Привітання", що сприяло створенню позитивного емоційного фону та соціальному налаштуванню учнів.
- **Перевірка Д/З:** Перевірка була інтегрована із питанням: "Згадайте, що таке родина? Хто належить до вашої родини?". Це створило логічний місток до ширшого поняття "грумада".
- *Корекційна ефективність:* Забезпечено емоційну та психологічну готовність, опора на **знайомі соціальні поняття** (сім'я).
- **Висновок:** Етап ефективний, враховано потребу учнів у чіткій та емоційно підтримуючій структурі.

2. Повідомлення теми. Вивчення нового матеріалу (Наочно-практичний блок)

Вчителька успішно адаптувала складне соціальне поняття "грумада" до рівня учнів 5-го класу з ІІІ, використовуючи **принцип наочності та близького досвіду**.

- **Подача поняття "Грумада":** Поняття було пояснено не як абстрактна спільнота, а як "**Ми – разом**" або "**Наші люди**". Введено ключові ознаки (спільна робота, спільний дім, спільні правила).
- **Робота з наочністю та класифікація:** Використано плакат-схему або картинки-символи для ілюстрації різновидів громад:
 - **Сім'я:** (Найменша грумада)
 - **Школа:** (Навчальна грумада)
 - **Село/Місто:** (Територіальна грумада)
- **Вправа "Ми у громаді":** Учні отримували картки (наприклад, "учень", "вчитель", "продавець") та групували їх під відповідними символами громад, пояснюючи, які обов'язки виконує ця людина.
- *Корекційна ефективність:* Використання наочної класифікації розвиває **логічне мислення** та формує розуміння **соціальних ролей**.
- **Висновок:** Зміст уроку подано доступно. Вдала заміна абстрактних термінів на **життєві приклади**.

3. Закріплення та корекційна пауза

- **Динамічна пауза:** Проведена **соціально-ігрова пауза** (наприклад, "Збудуємо нашу грумаду"). Учні імітували дії, характерні для різних громад (будівельники, учні, що читають, тощо).
- **Узагальнення знань:**

- Вправа "Закінчи речення": "Мій дім – це моя сім'я (грумада)." "Моя школа – це наша класна грумада."
- Практична спрямованість: Обговорення "правил грумади" (наприклад, правила поведінки в школі, правила допомоги вдома).
- **Висновок:** Етап успішно закріпив матеріал через дію та ігрову ситуацію, що є найбільш ефективним для учнів з ІП.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Тема максимально практично орієнтована на соціальну адаптацію. Зміст узгоджений з цілями СПО.
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Вчителька використала контрастну, просту та символічну наочність, що сприяє кращому розрізненню понять.
Зв'язне мовлення	Добре	Учні залучалися до коротких, однослівних або фразових відповідей, що знімало напругу і сприяло розвитку мовлення.
Індивідуалізація	Задовільно	Варто посилити контроль за виконанням практичних завдань

		учнями, які мають додаткові труднощі у спілкуванні.
--	--	---

Загальний висновок

Урок, проведений Бурлуцькою І.В., є **високоєфективним** для цілей спеціальної освіти. Вчителька успішно перетворила абстрактну історичну тему на **життєво важливе соціальне поняття**, використовуючи принципи **наочності, доступності та емоційної залученості**.

Рекомендації

1. На наступних уроках, при закріпленні, використовувати прийом **"Соціальна рольова гра"** (наприклад, "Я — член шкільної громади, мої обов'язки..."), щоб посилити перенесення знань у поведінку.
2. При обговоренні територіальної громади (міста/села) додати **елемент безпеки** (правила поведінки на вулиці) для інтеграції з курсом "Здоров'я, безпека та добробут".

 Аналіз Уроку Інтегрованого Курсу "Пізнаємо світ"

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	17.09.2025 р., 7-Б клас
Вчитель	Бобришова Анастасія Самюллівна
Тема уроку	Домашні обов'язки (прибирати, доглядати за кімнатними рослинами)
Мета (дидактична)	Формування елементарних практичних навичок самообслуговування та участі в побутовій праці (уміння користуватися приладдям для прибирання та здійснювати простий догляд за рослинами).
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток наочно-дієвого мислення, послідовності дій (алгоритму), дрібної моторики, уваги та формування соціально-побутових компетентностей.
Тип уроку	Урок формування практичних навичок (трудове навчання).
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення помірного ступеня , учні на ІНП). Високий рівень потреби у наочно-дієвій опорі.

🔍 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та актуалізація опорних знань

- **Аналіз:** Етап розпочато з візуальної опори — картки-піктограми "Я сьогодні" (настрій, погода). Актуалізація проведена через прості запитання, пов'язані з минулою темою ("Навіщо потрібен дім?"). Вчителька використала прийом "**Так/Ні**" з підняттям сигнальних карток, що є ефективним для учнів з помірним ІІІ.
- **Корекційна ефективність:** Забезпечено короткий, чіткий і візуально підкріплений початок роботи, що допомагає сфокусувати увагу.
- **Висновок:** Етап ефективний.

2. Повідомлення теми та формування нового алгоритму дій

- **Аналіз:** Тема повідомлена через **практичну проблему** (наприклад, "Що робити, якщо у класі брудно і пильно?"). Це дозволило учням одразу пов'язати навчання з життям.
 - **Демонстрація:** Вчителька Бобришова А.С. чітко продемонструвала **алгоритм прибирання** за допомогою **покровових карток-схем** (Спочатку – беремо ганчірку, потім – протираємо, потім – ховаємо).
 - **Особливості:** Зміст уроку був розбитий на **дрібні, максимально спрощені** кроки, що є ключовим для учнів з помірним ІІІ, які мають труднощі із запам'ятовуванням послідовності.
- **Висновок:** Зміст подано правильно. Акцент на алгоритмі через візуальну схему є методично обґрунтованим.

3. Основний практичний блок ("Навчання дією")

Цей етап є найважливішим і вимагає постійної індивідуальної допомоги.

- **А. Прибирання робочого місця:**
 - Учні вчилися **правильно тримати ганчірку** і виконувати **спрощений рух** протирання пилу (тільки на своїй парті).
 - *Корекційна ефективність:* Робота з дрібною моторикою та відпрацювання конкретного, корисного в житті руху.
- **Б. Догляд за кімнатними рослинами (наочно-практично):**
 - Вчителька забезпечила **індивідуальні ємності з водою** та невеликі горщики. Учні вчилися **дозувати воду** (наприклад, використовуючи спеціальну мірну ложку або маленький стаканчик) та обтирати велике листя.
 - *Особливості:* Забезпечено сенсорний досвід (відчуття ґрунту, води, листя). Всі дії були підкріплені **словесною інструкцією** вчителя.

- **Висновок:** Практичні завдання повністю відповідали корекційним цілям. Вчителька ефективно організувала робочі місця, що мінімізувало хаос.

4. Закріплення та рефлексія

- **Аналіз:** Закріплення проведено через **повторення алгоритму** (учні показували картки послідовності дій, не називаючи їх).
 - **Рефлексія:** Використано оцінювання за емоційною шкалою ("Чи сподобалося тобі бути помічником?").
 - **Домашнє завдання: Практичне завдання** – виконати одну просту дію вдома під наглядом батьків (потерти пил з однієї полиці).
- **Висновок:** Підсумок уроку є чітким, орієнтований на почуття задоволення від праці, а не на складне вербальне узагальнення.

Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Урок повністю базується на наочно-дієвому методі ; матеріал модифікований до рівня помірного ІІІ.
Організація діяльності	Дуже добре	Чітка покрокова інструкція , вчасна зміна видів діяльності , підтримка уваги .
Індивідуалізація	Відмінно	Вчителька підтримувала кожного учня фізичним наведенням ("рука в руці") під час виконання практичних завдань.

<p>Безпека праці</p>	<p>Відмінно</p>	<p>Забезпечено безпечне приладдя, відпрацьовані правила користування водою та інвентарем.</p>
-----------------------------	-----------------	---

Загальний висновок

Урок Бобришової А.С. є **взірцевим** для роботи з учнями, які мають помірний ступінь інтелектуальних порушень. Вчителька майстерно реалізувала **корекційні та соціально-побутові цілі** через максимальну практичну діяльність. Було досягнуто головного: формування **простих практичних умінь** та розуміння **алгоритму дій**.

Рекомендації

1. Продовжувати активно використовувати **візуальні алгоритми та піктограми**, можливо, створивши індивідуальні "книги обов'язків" для кожного учня.
2. Наступні уроки, присвячені побутовій праці, проводити у **зменшених групах** або індивідуально (за можливості), щоб забезпечити ще інтенсивнішу підтримку дрібної моторики.

🎵 Аналіз Уроку Музичного Мистецтва

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	23.09.2025 р., 7-А клас
Тема уроку	Хорова музика
Вчитель	Дуднікова Олена Володимирівна
Мета (дидактична)	Сформувати елементарні уявлення про хорову музику як жанр; навчити розрізняти різні види хору (одноголосий, багатоголосий) на слух.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток слухової уваги, музичної пам'яті, відчуття ритму; формування навичок колективного співу та емоційної виразності.
Тип уроку	Урок засвоєння нових знань та формування практичних умінь.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня, учні на ІНП).

🔍 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та розспівування

- **Аналіз:** Етап розпочато з музичного вітання та **ритмічної вправи** (наприклад, плескання долонями в такт або гра на простих музичних

інструментах). Розспівування було коротким, спрямованим на формування чистоти інтонування та рівномірного дихання.

- *Корекційна ефективність:* Ритмічні вправи слугують ефективною корекцією порушень уваги та моторної незграбності. Спільний спів вітання сприяє емоційному налаштуванню.
- **Висновок:** Етап проведений методично правильно, з використанням музично-ритмічних засобів.

2. Актуалізація опорних знань та введення в тему

- **Аналіз:** Вчителька Дуднікова О.В. використала **метод асоціацій**. Вона запитала: "Що таке спів? Хто може співати?" Це дозволило підійти до поняття "хор" через поняття "**колективний спів**". Використано **наочність** (зображення великого дитячого хору).
- *Корекційна ефективність:* Вчителька уникала складних термінів, замінюючи їх на прості фрази: "співає багато людей разом" (хор), "співають всі одну пісню" (одноголосий).
- **Висновок:** Введення в тему було доступним, з опорою на візуальне сприйняття та вже знайомі поняття.

3. Вивчення нового матеріалу (Слухання музики)

- **Аналіз:** Основний навчальний матеріал було подано через **слуховий досвід**.
 - **Слухання № 1 (Одноголосий хор):** Прослуховування простої народної пісні у виконанні дитячого хору.
 - **Слухання № 2 (Багатоголосий хор):** Прослуховування уривка з елементами багатоголосся (з акцентом на "співають по-різному").
 - **Метод "Порівняй":** Учні слухали фрагменти і за допомогою карток-символів (наприклад, **один палець** – одноголосий, **три пальці** – багатоголосий) показували, який хор вони чують.
- *Корекційна ефективність:* Спрямовано на **розвиток слухової диференціації та уваги**. Музичні паузи та використання жестів-символів допомогли уникнути втоми від пасивного слухання.
- **Висновок:** Підбір музичного матеріалу відповідає корекційним цілям (короткі, виразні фрагменти).

4. Практична робота (Спів)

- **Аналіз:** Була обрана пісня, знайома учням, з чітким ритмом та мелодією (наприклад, проста пісня про осінь).
 - **Колективний спів:** Вчителька акцентувала увагу на спільному початку та кінці фрази, намагаючись досягти **синхронності**.

- **Елемент хореографії/ритміки:** Включення простих рухів (присідання, кроки) до тексту пісні, що сприяло **координації та моторній розрядці**.
- **Корекційна ефективність:** Колективний спів сприяє соціалізації, а синхронність рухів – корекції психомоторики.
- **Висновок:** Практична частина пройшла активно, навички колективного співу закріплено.

5. Підсумок уроку

- **Аналіз:** Підсумок проведено у формі гри: "Які пісні ми слухали? Скільки голосів у хорі?" Виставлення оцінок ґрунтувалося не на чистоті співу, а на **активності, старанності та дисципліні**, що є правильним підходом для НРЦ.
- **Висновок:** Мета уроку досягнута.

Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Домінування слухових, зорових та рухових методів . Чітка структура заняття.
Наочність	Відмінно	Наочність була функціональною (картинки, символи) і безпосередньо допомагала засвоєнню понять.
Педагогічний такт	Відмінно	Вчителька підтримувала позитивний емоційний фон, заохочувала учнів до активності.

Слухова увага	Дуже добре	Використання прийому порівняння двох різних типів хору сприяло розвитку слухової диференціації.
---------------	------------	---

Загальний висновок

Урок музичного мистецтва, проведений Дудніковою О.В., є **високоєфективним** для учнів 7-А класу НРЦ. Вчителька вдало поєднала музично-теоретичні знання з практичними та корекційно-розвитковими вправами. Урок сприяв не лише ознайомленню з хором, але й **гармонізації емоційної сфери** учнів.

Рекомендації

1. При роботі з багатоголоссям надалі можна використати **елемент диференціації співу** (наприклад, один ряд співає голосно, другий тихо) для розвитку слухового контролю та відчуття ансамблю.
2. На етапі розспівування доцільно включати **артикуляційну гімнастику**, щоб покращити якість голосотворення, що є важливим для корекції мовленнєвих порушень.

Аналіз Уроку Інформатики

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	19.09.2025 р., 8-А клас
Тема уроку	Необхідність програм для комп'ютера. Ліцензійні та піратські програми.
Вчитель	Бурлуцька Ірина Володимирівна
Мета (дидактична)	Сформувати початкове розуміння про призначення програмного забезпечення (ПО) та відмінності між ліцензійним та неліцензійним (піратським) продуктом.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток соціально-етичного мислення (поняття "чесність", "крадіжка" у цифровому світі), формування навичок безпечної поведінки в Інтернеті та правил користування простими програмами.
Тип уроку	Урок формування нових знань з елементами дискусії.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня, ІНП).

1. Організаційний етап та актуалізація опорних знань

- **Аналіз:** Вчителька Бурлуцька І.В. розпочала урок з **практичного**

запитання: "Для чого ми вмикаємо комп'ютер?" Це дозволило швидко пригадати функціональне призначення пристроїв. Актуалізація була проведена у формі "Знайди пару" (наприклад, **Клавіатура** → *Набір тексту*; **Монітор** → *Показ зображення*).

- **Корекційна ефективність:** Акцент на **функціональному призначенні** (дія-результат) замість складних технічних термінів є ефективним для розвитку конкретно-образного мислення учнів з ІІІ.
- **Висновок:** Етап ефективний, забезпечено перехід до теми.

2. Повідомлення теми. Вивчення нового матеріалу (Конкретизація)

- **Аналіз:** Новий матеріал вчителька подавала через **аналогії з реальним життям**, що є ключовим для засвоєння абстрактних понять:
 - **Програма = Інструкція/Рецепт:** Якщо немає інструкції, комп'ютер не знає, що робити.
 - **Ліцензія = Купівля іграшки:** Коли ми купуємо іграшку в магазині, ми отримуємо дозвіл користуватися нею. Це **чесно**.
 - **Піратська програма = Крадіжка іграшки:** Якщо взяти щось без дозволу або грошей, це **нечесно**, і може бути **небезпечно** (віруси).
- **Наочність:** Використовувалися кольорові зображення **Ліцензійного диска/коробки** (чистий, яскравий) та **Піратського диска/коробки** (неякісний, з незрозумілими написами) для формування **візуального розрізнення**.
- **Висновок:** подача матеріалу високоадаптована. Етичний аспект (добросовісність) поданий через прості соціальні поняття "чесно/нечесно".

3. Практична робота та формування етичних норм

- **Аналіз:** Практична частина була спрямована на **закріплення етичних правил та безпечної поведінки**.
 - **Рольова гра "Користувач і Правило":** Учні обирали картки з різними діями ("Завантажив гру без дозволу", "Купив програму в магазині") і спільно визначали, яка дія "правильна", а яка – "погана".
 - **Вправа "Безпека":** Обговорення простих правил: *не встановлювати незнайомі програми; питати дорослих; не заходити на підозрілі сайти*.
- **Корекційна ефективність:** Рольова гра сприяла розвитку **соціальної взаємодії та етичного мислення**. Повторення простих правил безпеки формує необхідні навички.
- **Висновок:** Практичний блок успішно поєднав роботу з комп'ютером (як об'єктом) і соціально-етичне виховання.

4. Підсумок уроку

- **Аналіз:** Підсумок проведено через метод "Світлофор" (червоний – небезпечно/не можна; зелений – безпечно/можна) для швидкого закріплення понять "піратська" та "ліцензійна" програми.
- **Домашнє завдання:** Вчителька диференціювала завдання (наприклад, *Легкий ступінь:* намалювати "правильну" та "неправильну" програму; *Основний:* назвати 3 програми, які використовують удома, і дізнатися, чи вони ліцензійні).
- **Висновок:** Мета уроку досягнута. Вчителька ефективно використовує індивідуалізацію та адаптацію.

Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Адаптація змісту	Відмінно	Складні терміни (ліцензія, піратство) замінено життєвими аналогіями (купівля, крадіжка).
Корекційна спрямованість	Відмінно	Урок сфокусовано на соціально-етичному вихованні та безпеці , що є пріоритетом для цієї категорії учнів.
Наочність	Дуже добре	Використання кольорових, чітких зображень для візуального розрізнення понять.
Диференціація	Добре	Диференціація завдань на етапі закріплення та домашнього завдання була коректною.

Загальний висновок

Урок інформатики, проведений Бурлуцькою І.В., є **високоадаптованим та корекційно ефективним**. Вчителька вдало застосувала принцип **переходу від конкретного до абстрактного** (від іграшки до програми), що сприяло міцному засвоєнню етичних норм та правил безпеки в цифровому середовищі.

Рекомендації

1. На етапі практичної роботи спробувати використати **елементи ІКТ**, наприклад, показати на екрані іконки *простих ліцензійних програм* (Paint, Блокнот) і попросити учнів їх назвати, посилюючи зв'язок між назвою та функцією.
2. При закріпленні матеріалу більше задіювати **рухову активність** (наприклад, учні встають, якщо чують "правильно/чесно").

 Аналіз Уроку Формування Елементарних Математичних Умінь

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	11.09.2025 р., 2-Б клас
Тема уроку	Лічба в межах 3. Доба та її частини (ранок, день, вечір, ніч).
Вчитель	Старина Ірина Сергіївна
Мета (дидактична)	Формування уміння лічити предмети в межах 3 (з опорою на наочність) та засвоєння послідовності частин доби.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток наочно-дієвого мислення, сенсорного сприймання (колір, форма), формування елементарної орієнтації в часі та ритму.
Тип уроку	Комбінований урок із максимальною практичною спрямованістю.
Особливості класу	Учні з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня (потребують постійної зовнішньої підтримки, навчання за ІНП, переважає наочно-дієве мислення).

🔍 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та емоційне налаштування

- **Аналіз:** Етап був швидкий, але включав елемент **сенсорної стимуляції** (наприклад, вітання з використанням м'якої іграшки або яскравого предмета). Була проведена **ритмічна вправа** ("Поплескай 3 рази"), що відразу ввело дітей у робочий ритм і позначило число 3.
- **Висновок:** Ефективно використано ігровий та сенсорний підхід, необхідний для учнів із помірним ІП.

2. Актуалізація опорних знань (Лічба в межах 2)

- **Аналіз:** Вчителька Старина І.С. використовувала **реальні предмети** або **великі, контрастні зображення** (наприклад, 1 м'ячик, 2 кубики). Лічба супроводжувалася **спільним промовлянням** та **вказуванням пальцем** на предмет.
 - *Корекційна ефективність:* Робота з предметами стимулювала **наочно-дієве мислення** та забезпечила міцну опору для переходу до числа 3.

3. Формування нових знань: Лічба в межах 3

- **Аналіз:** Новий матеріал подано через **практичні дії** та **ігрові ситуації**.
 - **Прийом "Додавання":** До 2-х кубиків додали 1 кубик. Вчителька багаторазово промовила: "**Один, два, три. Всього три.**".
 - **Практична робота:** Учні отримували набори по 3 однорідних предмети (палички, гудзики) і **самостійно лічили** їх, перекладаючи з однієї купи в іншу. Це формувало вміння працювати за зразком.
 - **Робота з цифрою:** Паралельно з лічбою вводилося **зображення цифри "3"** (наприклад, з тактильною поверхнею або обведення по контуру).
 - *Корекційна ефективність:* Постійне багаторазове повторення, використання маніпуляцій та тактильних відчуттів – це ключові прийоми для учнів із помірним ІП, які мають труднощі з абстрагуванням.

4. Динамічна пауза

- **Аналіз:** Проведена вчасно. Вправа мала чіткі інструкції, пов'язані з темою: "**Нахилися вліво/вправо тричі**".

5. Формування нових знань: Доба та її частини (СПО)

- **Аналіз:** Цей блок, незважаючи на зміну теми, також був побудований на **наочності та асоціаціях**:
 - **Наочність:** Використання великих **тематичних картинок-асоціацій**

(сонце – день, місяць/зірки – ніч, схід сонця – **ранок**, захід – **вечір**).

- **Послідовність:** Учні **вибудовували послідовність** частин доби, переміщуючи картинки, і промовляли: "Ранок, день, вечір, ніч".
- **Зв'язок із життям:** Вчителька пов'язувала частини доби з **конкретними побутовими діями** ("Вранці ми снідаємо", "Вночі ми спимо").
- *Корекційна ефективність:* Формування елементарного розуміння часу через **соціально-побутове орієнтування** (СПО) та ритм дій.

6. Узагальнення та підсумок уроку

- **Аналіз:** Проведено коротке опитування за схемою "**Покажи і назви**" (показати 3 предмети; показати картинку, що відповідає "дню").
 - Домашнє завдання: носило **практичний характер** (наприклад, порахувати вдома 3 ложки або 3 іграшки; разом із батьками назвати, що робили вранці/вночі).
- **Висновок:** Закінчення уроку чітке, матеріал засвоєний на рівні практичного розпізнавання.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Адаптація та наочність	Відмінно	Забезпечено максимальну наочність (реальні предмети, великі картинки). Зміст спрощено до найважливіших понять, що відповідає помірному ІІІ.
Корекційна спрямованість	Відмінно	Домінування наочно-дієвих методів , багаторазове повторення, залучення дрібної моторики.

Емоційний фон	Відмінно	Вчителька Старина І.С. підтримувала позитивний контакт, використовувала доброзичливий тон та постійну позитивну мотивацію.
Темп уроку	Оптимальний	Темп був уповільнений, що дозволило дітям засвоювати матеріал послідовно та без поспіху.

Загальний висновок

Урок, проведений Стариною І.С., є **еталонним** для роботи з учнями, які мають помірний ступінь ІІІ. Мета досягнута через **систематичне використання наочно-дієвого мислення, багаторазового повторення та зв'язку з побутовою діяльністю**. Вчителька продемонструвала високий рівень володіння методикою спеціальної педагогіки.

Рекомендації

1. На етапі закріплення вводити елемент **вибору за кольором** (наприклад, рахувати червоні фішки, потім сині) для посилення диференціації та уваги.
2. При подальшому вивченні поняття "частини доби" спробувати використати елемент **самостійного співвіднесення** (учень обирає свою картку "ніч" та кладе її до спільної картинки "місяць").

 Аналіз Уроку Формування Елементарних Математичних Умінь

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	11.09.2025 р., 2-Б клас
Тема уроку	Лічба в межах 3. Доба та її частини (ранок, день, вечір, ніч).
Вчитель	Старина Ірина Сергіївна
Мета (дидактична)	Формування уміння лічити предмети в межах 3 (з опорою на наочність) та засвоєння послідовності частин доби.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток наочно-дієвого мислення, сенсорного сприймання (колір, форма), формування елементарної орієнтації в часі та ритму.
Тип уроку	Комбінований урок із максимальною практичною спрямованістю.
Особливості класу	Учні з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня (потребують постійної зовнішньої підтримки, навчання за ІНП, переважає наочно-дієве мислення).

🔍 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та емоційне налаштування

- **Аналіз:** Етап був швидкий, але включав елемент **сенсорної стимуляції** (наприклад, вітання з використанням м'якої іграшки або яскравого предмета). Була проведена **ритмічна вправа** ("Поплескай 3 рази"), що відразу ввело дітей у робочий ритм і позначило число 3.
- **Висновок:** Ефективно використано ігровий та сенсорний підхід, необхідний для учнів із помірним ІП.

2. Актуалізація опорних знань (Лічба в межах 2)

- **Аналіз:** Вчителька Старина І.С. використовувала **реальні предмети** або **великі, контрастні зображення** (наприклад, 1 м'ячик, 2 кубики). Лічба супроводжувалася **спільним промовлянням** та **вказуванням пальцем** на предмет.
 - *Корекційна ефективність:* Робота з предметами стимулювала **наочно-дієве мислення** та забезпечила міцну опору для переходу до числа 3.

3. Формування нових знань: Лічба в межах 3

- **Аналіз:** Новий матеріал подано через **практичні дії** та **ігрові ситуації**.
 - **Прийом "Додавання":** До 2-х кубиків додали 1 кубик. Вчителька багаторазово промовила: "**Один, два, три. Всього три.**".
 - **Практична робота:** Учні отримували набори по 3 однорідних предмети (палички, гудзики) і **самостійно лічили** їх, перекладаючи з однієї купи в іншу. Це формувало вміння працювати за зразком.
 - **Робота з цифрою:** Паралельно з лічбою вводилося **зображення цифри "3"** (наприклад, з тактильною поверхнею або обведення по контуру).
 - *Корекційна ефективність:* Постійне багаторазове повторення, використання маніпуляцій та тактильних відчуттів – це ключові прийоми для учнів із помірним ІП, які мають труднощі з абстрагуванням.

4. Динамічна пауза

- **Аналіз:** Проведена вчасно. Вправа мала чіткі інструкції, пов'язані з темою: "**Нахилися вліво/вправо тричі**".

5. Формування нових знань: Доба та її частини (СПО)

- **Аналіз:** Цей блок, незважаючи на зміну теми, також був побудований на **наочності та асоціаціях**:
 - **Наочність:** Використання великих **тематичних картинок-асоціацій**

(сонце – день, місяць/зірки – ніч, схід сонця – **ранок**, захід – **вечір**).

- **Послідовність:** Учні **вибудовували послідовність** частин доби, переміщуючи картинки, і промовляли: "Ранок, день, вечір, ніч".
- **Зв'язок із життям:** Вчителька пов'язувала частини доби з **конкретними побутовими діями** ("Вранці ми снідаємо", "Вночі ми спимо").
- *Корекційна ефективність:* Формування елементарного розуміння часу через **соціально-побутове орієнтування** (СПО) та ритм дій.

6. Узагальнення та підсумок уроку

- **Аналіз:** Проведено коротке опитування за схемою "**Покажи і назви**" (показати 3 предмети; показати картинку, що відповідає "дню").
 - Домашнє завдання: носило **практичний характер** (наприклад, порахувати вдома 3 ложки або 3 іграшки; разом із батьками назвати, що робили вранці/вночі).
- **Висновок:** Закінчення уроку чітке, матеріал засвоєний на рівні практичного розпізнавання.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Адаптація та наочність	Відмінно	Забезпечено максимальну наочність (реальні предмети, великі картинки). Зміст спрощено до найважливіших понять, що відповідає помірному ІІІ.
Корекційна спрямованість	Відмінно	Домінування наочно-дієвих методів , багаторазове повторення, залучення дрібної моторики.

Емоційний фон	Відмінно	Вчителька Старина І.С. підтримувала позитивний контакт, використовувала доброзичливий тон та постійну позитивну мотивацію.
Темп уроку	Оптимальний	Темп був уповільнений, що дозволило дітям засвоювати матеріал послідовно та без поспіху.

Загальний висновок

Урок, проведений Стариною І.С., є **еталонним** для роботи з учнями, які мають помірний ступінь ІІІ. Мета досягнута через **систематичне використання наочно-дієвого мислення, багаторазового повторення та зв'язку з побутовою діяльністю**. Вчителька продемонструвала високий рівень володіння методикою спеціальної педагогіки.

Рекомендації

3. На етапі закріплення вводити елемент **вибору за кольором** (наприклад, рахувати червоні фішки, потім сині) для посилення диференціації та уваги.
4. При подальшому вивченні поняття "частини доби" спробувати використати елемент **самостійного співвіднесення** (учень обирає свою картку "ніч" та кладе її до спільної картинки "місяць").

 Аналіз Уроку Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	18.09.2025 р., 8-Б клас
Тема уроку	Захворювання шкіри у підлітків та їх попередження
Вчитель	Донченко Катерина Сергіївна
Мета (дидактична)	Сформувати елементарні уявлення про основні проблеми шкіри у підлітковому віці (акне, подразнення) та навчити простим правилам гігієни для їх попередження.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток наочно-дієвого мислення, послідовності дій (алгоритм миття обличчя/рук), формування соціально-побутових навичок та навичок самообслуговування.
Тип уроку	Урок формування та закріплення соціально-побутових навичок.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення помірного ступеня , учні на ІНП).

🔍 Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та актуалізація знань (Повторення)

- **Актуалізація:** Вчителька Донченко К.С. розпочала з повторення основних правил гігієни тіла, використовуючи **предметну наочність** (мило, рушник, зубна щітка). Запитання були максимально прості та вимагали однозначної відповіді/дії (наприклад: "Для чого потрібне мило? Покажи, як мити руки").
- *Корекційна ефективність:* Застосування жорсткої структури та простих слів/малюнків сприяло мобілізації уваги та пригадуванню базових навичок.
- **Висновок:** Етап проведений ефективно, з опорою на **знайомі дії**.

2. Повідомлення теми. Вивчення нового матеріалу (практичний блок)

Враховуючи помірний ступінь ІІІ, вивчення матеріалу було замінено **конкретними практичними діями**.

- **подача матеріалу:** Тема "Захворювання" була максимально спрощена до поняття "**Проблеми шкіри**" (почервоніння, "прищики"). Вчителька використала лише 2-3 **великі, схематичні малюнки**, що ілюструють "чисте обличчя" та "брудне обличчя" для візуальної диференціації.
- **Практична демонстрація (алгоритм):**
 - **Демонстрація послідовності догляду за обличчям:** Вчителька поетапно показала, як мити обличчя (вода, мило, змити, витерти).
 - **Використання карток-схем:** Кожна дія (мило → мити → вода → витерти) супроводжувалася **великою піктограмою**. Учні могли пересувати ці картки, складаючи власний алгоритм.
 - **Тренування:** Учні повторювали рухи "всуху" за вчителем.
- *Корекційна ефективність:* Використання **алгоритму та піктограм** є ключовим для формування послідовності дій у дітей з помірним ІІІ. Це сприяє розвитку наочно-дієвого мислення.
- **Висновок:** Тема успішно трансформована у **навичку**. Інформація подана з урахуванням мінімальної здатності до абстрагування.

3. Закріплення навичок та узагальнення

- **Вправа "Сортуємо предмети":** Учні розділяли предмети на групи "Потрібно для шкіри" (мило, рушник) та "Не потрібно" (молоток, олівець). Вправа успішно виконує функцію **диференціації та логічного сортування**.
- **Ігровий прийом "Так чи Ні" (рухи тіла):** Наприклад, "Чистота шкіри

залежить від миття? (плеснути в долоні)". Це підтримало інтерес і перевірило розуміння ключових ідей.

- **Домашнє завдання:** Було дано вкрай просте завдання: "Показати вдома батькам, як правильно мити руки та обличчя". Це забезпечує **перенесення навички** у побутові умови.
- **Висновок:** Закріплення пройшло через пряму дію та мінімальну вербалізацію, що є доцільним для 8-Б класу.

✓ Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Вчителька дотрималася принципу доступності та максимальної наочності . Урок був зосереджений на формуванні життєво необхідної навички .
Наочність та дидактичний матеріал	Відмінно	Використання піктограм, реальних предметів, великих, простих схем – ідеально відповідає рівню класу.
Інструкції	Дуже добре	Інструкції були короткі, однослівні та супроводжувалися показом .
Співвідношення теорії/практики	Відмінно	Співвідношення 90% практики до 10% теорії (що є нормою для помірною ступеня ІІІ).

Загальний висновок

Урок проведений Донченко К.С. на високому методичному та корекційно-розвитковому рівні. Вчителька ефективно адаптувала складну тему під можливості учнів 8-Б класу, трансформувавши її у простий, зрозумілий та життєво важливий **алгоритм дії**. Мета уроку досягнута.

Рекомендації

1. При роботі з подібними темами посилити роль **сенсорної інтеграції**: дати учням понюхати, доторкнутися до різних видів мила/крему, щоб посилити запам'ятовування через органи чуття.
2. Наступного разу включити до практики тренування **послідовності витирання** обличчя (окремий рушник для рук, окремий для обличчя), щоб уникнути змішування гігієнічних навичок.

Аналіз Уроку Математики

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	03.09.2025 р., 5 клас
Тема уроку	Ділення на 3 рівні частини
Вчитель	Кочетова Віра Вікторівна
Мета (дидактична)	Формування в учнів уміння виконувати практичне ділення предметів та їх сукупності на три рівні частини.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток наочно-дієвого мислення, просторового сприймання, уваги та дрібної моторики через практичні вправи.
Тип уроку	Урок формування нових знань та вмінь.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою.

Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та перевірка домашнього завдання

- **Аналіз:** Етап був проведений чітко, але час, відведений на перевірку, був мінімальним, що виправдано на початку навчального року. Використана **корекційна хвилинка** (наприклад, пальчикова гімнастика або вправа "Скільки пальців?") дозволила швидко активізувати увагу учнів.
- **Висновок:** Етап ефективний, забезпечив функціональну готовність учнів до роботи.

2. Актуалізація опорних знань та корекційний блок

- **Аналіз:** Вчителька використала прийоми, які максимально задіяли **наочно-дієве мислення**:
 - Повторення поняття "**рівні частини**" на прикладах (розрізання яблука, згинання смужки).
 - Вправа на повторення рахунку трійками.
 - *Корекційна ефективність:* Вправи допомогли відновити поняття "ділення на 2 рівні частини", створивши місток до нової теми "ділення на 3".
- **Висновок:** Етап проведений методично грамотно, забезпечено необхідну корекційну опору.

3. Повідомлення теми. Вивчення нового матеріалу (практичний етап)

- **Аналіз:** Урок максимально практично орієнтований, що є **критично важливим** для учнів з ІІІ.
 - **Демонстрація:** Вчителька Кочетова В.В. наочно продемонструвала ділення 9 олівців на 3 дітей (умовних груп) за принципом "по одному кожному, поки не закінчаться" (роздача). Це сформувало **базовий алгоритм ділення**.
 - **Закріплення:** Використані **предметно-практичні вправи** (ділення кубиків, гудзиків, пластиліну). Учні самостійно виконували маніпуляції з предметами, що сприяло **сенсорному пізнанню**.
 - *Корекційна ефективність:* Застосування багатоканального сприйняття (бачити, чути, робити руками) сприяло міцнішому засвоєнню матеріалу.
- **Висновок:** Зміст подано логічно, методично правильно та доступно.

4. Фізкультхвилинка та динамічна пауза

- **Аналіз:** Фізкультхвилинка (наприклад, із завданнями на орієнтацію в просторі: "нахилитися тричі", "стрибнути наліво") була проведена вчасно і з **корекційним навантаженням**.
- **Висновок:** Запобігла перевтомі, переключила увагу.

5. Закріплення та узагальнення знань

- **Аналіз:** Для закріплення використано **ігровий прийом** ("Магазин" або "Частування").
 - **Робота з картками:** Виконання завдань на співвіднесення (наприклад, картка з 6 предметами – картка з числом 2) допомогло перейти від

практичних дій до їх символічного позначення.

- **Фронтальне опитування:** Запитання "Скільки всього предметів? На скільки груп ділимо? Скільки отримала кожна група?" – забезпечило перевірку розуміння алгоритму.

- **Висновок:** Етап успішно завершив формування вміння.

Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Володіння матеріалом	Відмінно	Вчителька вільно оперує термінологією, знає програмові вимоги.
Корекційна спрямованість	Дуже добре	Урок побудований на принципі наочності та практичної діяльності, що відповідає особливостям учнів з ІІІ.
Індивідуалізація	Задовільно	Урок був переважно фронтальним. Потребує більше індивідуальних карток для учнів.
Емоційний фон	Відмінно	Вчителька Кочетова В.В. підтримувала позитивний мікроклімат, тон доброзичливий, що сприяло зниженню тривожності.

Дотримання часу	Добре	Всі етапи уроку виконані в межах відведеного часу, урок динамічний.
-----------------	-------	---

Загальний висновок

Урок математики, проведений Кочетовою В.В., відповідає вимогам спеціальної освіти. Досягнуто основної дидактичної мети – учні засвоїли практичний алгоритм ділення на три рівні частини. Застосування **ігрових та практичних методів** було оптимальним для даного контингенту учнів.

Рекомендації

1. При плануванні наступних уроків приділяти більше уваги диференціації завдань: підготувати **індивідуальні картки з різним рівнем наочності** (від реальних предметів до малюнків та цифр) для забезпечення максимальної відповідності ІНП кожного учня.
2. На етапі закріплення вводити елементи **самоконтролю** (наприклад, перевірка свого ділення на 3 за допомогою кольорових позначок).

Аналіз Уроку Української Мови

Загальна інформація про урок

Параметр	Дані
Дата, клас	05.09.2025 р., 6 клас
Тема уроку	Групи слів за значенням: антоніми, синоніми, омоніми
Вчитель	Панасенко Лариса Андріївна
Мета (дидактична)	Закріпити знання про антоніми, синоніми, омоніми; формувати вміння доречно використовувати їх у мовленні та розрізняти.
Мета (корекційно-розвиткова)	Корекція та розвиток логічного мислення, асоціативної пам'яті, збагачення словникового запасу та формування вміння встановлювати лексико-семантичні зв'язки слів.
Тип уроку	Урок узагальнення та систематизації знань.
Особливості класу	Навчання за спеціальною програмою (інтелектуальні порушення легкого ступеня, учні на ІНП).

Аналіз структури та змісту уроку

1. Організаційний етап та перевірка домашнього завдання

- **Аналіз:** Етап розпочато з **корекційної вправи** (наприклад, "Пригадай

назви 5 предметів у класі"). Це дозволило швидко переключити увагу учнів на навчальний процес. Перевірка домашнього завдання (наприклад, визначення лексичного значення слів) проведена вибірково, але в доступній формі.

- **Висновок:** Етап проведений чітко, забезпечив необхідну мотивацію.

2. Актуалізація опорних знань та корекційний блок

- **Аналіз:** Вчителька Панасенко Л.А. використала ефективний прийом: **"Мозковий штурм" з ключовими картками**. Учні пригадували визначення груп слів за допомогою опорних слів та **наочності** (наприклад, картка "холодний – гарячий" для антонімів). Це створило необхідну **сенсорну опору**.
 - *Корекційна ефективність:* Завдання були спрямовані на відновлення раніше засвоєних понять, що є важливим для дітей з порушеннями пам'яті. Використання кольорових карток сприяло кращому запам'ятовуванню.
- **Висновок:** Створено міцну базу для систематизації матеріалу, акцент на **наочності** виправданий.

3. Систематизація знань та практичне застосування

Цей етап був центральним і включав різноманітні корекційно-розвиткові вправи:

- **А. Робота з антонімами ("Протилежності"):**
 - **Вправа "Знайди пару":** Учні з'єднували картки з протилежними за значенням словами. Акцент робився на **найбільш вживаних** словах (великий-малий, світло-темно, швидко-повільно).
 - *Корекційна ефективність:* Розвиток логічного мислення (уміння знаходити протилежне) та уваги.
- **Б. Робота з синонімами ("Схожі слова"):**
 - **Вправа "Синонімічний ряд":** Учні обирали з поданого списку 2-3 слова, близькі за значенням до опорного слова (наприклад, *говорити: казати, мовити*).
 - **Ускладнення:** Вчителька пропонувала **скласти прості речення** з цими словами для розуміння відтінків значень, що сприяло розвитку зв'язного мовлення.
- **В. Робота з омонімами ("Слова-близнюки"):**
 - **Вправа "Розрізни":** Робота з малюнками або предметними зображеннями. Наприклад, показати зображення **коси** (інструмент) та **коси** (дівоча).

- *Корекційна ефективність*: Спрямована на розвиток **слухової уваги** та вміння розрізняти слова, однакові за звучанням, але різні за змістом.
- **Висновок**: Практичний блок був насичений ігровими прийомами та чітко структурований, що дозволило уникнути перевтоми.

4. Узагальнення та підсумок уроку

- **Аналіз**: Була використана **схема-опора** (графічний конспект) на дошці для повторення визначень.
 - **"Мікрофон"**: Учні по черзі називали приклад кожної групи слів.
 - Домашнє завдання було індивідуалізоване: для одних – вписати синоніми з тексту, для інших – підібрати антоніми до 5 простих слів.
 - *Корекційна ефективність*: Диференціація домашнього завдання є ключовою для НРЦ і була проведена коректно.
- **Висновок**: Мета уроку досягнута.

Оцінка методичної майстерності та корекційної роботи

Критерій	Оцінка	Коментар
Корекційна спрямованість	Відмінно	Максимальне використання наочності, практичних вправ та ігрових форм . Урок відповідав рівню пізнавальних можливостей учнів.
Мовленнєва робота	Дуже добре	Постійна робота над збагаченням словникового запасу та розвитком зв'язного мовлення через складання речень.
Дотримання гігієнічних вимог	Відмінно	Проведення вчасної динамічної паузи з

		корекційним навантаженням.
Емоційний фон	Відмінно	Атмосфера довіри та підтримки, що є сприятливим для зниження тривожності учнів.

Загальний висновок

Урок української мови, проведений Панасенко Л.А., є **методично грамотним** та **корекційно ефективним**. Вчителька вдало систематизувала знання, використовуючи принципи **наочності, доступності та практичної діяльності**, що є визначальним для роботи в НРЦ.

Рекомендації

1. У наступних уроках, при роботі з омонімами, спробувати використати **елемент самостійного вибору картинки** до слова, яке називає вчитель, для посилення слухової диференціації.
2. На етапі закріплення вводити **елементи взаємоперевірки** простих завдань, щоб формувати навички контролю та співпраці.